

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (1546) 1979 RUGSEJIS-SEPTEMBER 27 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Lietuvių Dienos

Sio pokario išeivija per palyginti trumpą laiką sukūrė savo veiklos tradicijas, kurios išpildytos jau neviename laisvojo pasaulio krašte. Viena tokių tradicijų yra Lietuvių Dienos. Jos rengiamos Kanadoje, JAV-se, Australijoje ir kitur. Pasirodė, kad tai vienas geriausių būdų sutelkti tautiečius į vieną vietą ir tai kasmet. Pvz. Kanadoje Lietuvių Diena rengiama vis kitoje vietoje. Tuo būdu sudaroma nauja aplinka metiniam renginiui. Kartą į metus išsiblaškę tautiečiai turi progą suvažiuoti bendram džiaugsmui ir tautiniam atsinaujinimui. Gal niekur taip greitai neblėsta patriotinė dvasia, kaip vienišame gyvenime, kur jos negaivina savų tautiečių judėjimas. O tą išeivio vienišumą sudaro ne atsisakyti dykuma, o svetimų žmonių aplinka. Net ir didmiestyje gyvenę tautiečiai jaučiasi vieniši, jeigu nebendrauja su savo tautiečiais. Svetimi žmonės, gyvenę skirtingoje kultūroje, gali būti labai geri kaimynai, bet jie negali tapti savais tautiečiais, kurių sielose rusena ta pati lietuviška dvasia. Dėlto Lietuvių Dienos yra tas forumas, kuriame susitinka tos pačios širdies žmonės, pasilgę seniai matytų veidų, jų artumos, jų gyvo žodžio bei tos lietuviškos šilumos, kurios niekas kitas negali duoti.

LIETUVIŲ Dienos išeivijoje, galima sakyti, yra tapusios Tautos šventėmis. Rugšėjo 8-sios minėjimai praeina gana blankiai, nes tai dar pusiau atostoginis metas, mokyklos būna vos prasidėjusios, meniniai vienetai dar nepasiruošę po atostogų. Lietuvių Diena, rengiama jau rudenio ar kitu patogiu laiku, įgalina rengėjus ne tik sutelkti gausius būrius tautiečių, bet ir paruošti iškilnesnę programą. Jei smulkūs minėjimai nebedaro įspūdžio, tai platesnio masto renginiai visus pajudina, atgaivina jų dvasią bei stiprina patriotinį nusiteikimą išlikti savoje tautoje, savoje bendruomenėje, pažadina ryžtą stipriau padėti ir pavergtajai Lietuvai. Lietuvių Dieną įvyksta iškilmingos pamaldos katedrose, pasigirsta vyskupo ar šiaip iškilnesnio dvasiško žodis, suaidi stipresnių chorų giesmės bei iš daugybės širdžių sklindantis Lietuvos himnas. Kultūrinėje programoje pasirodo stipresnįjį meno vienetai, solistai, instrumentalistai, kalbėtojai... Visa tai šventiškai patalpia kiekvieną dalyvį, pradijūgina į turimos lietuviškos jėgos ir skatina didžiulius savąja tautybe. Tai pajunta net ir jaunimas, kuriam to labiausiai reikia, nes jo lietuviškumas didele dalimi yra knyginis. Dėlto jo dvasios pakilimas lietuviškame renginyje yra gyvybinės reikšmės.

GERA Lietuvių Dienų tradicija ir ta prasme, kad jose dalyvauja ir jaunimas. Seniau buvo norėta atskirti jaunimą nuo senimo, nes jaunimui esą neįdomu dalyvauti kartu su vyresniaisiais, ypač pramoginėje dalyje. Vėliau betgi pastebėta, kad lietuviškasis jaunimas anaipol nėra toks svetimas, kaip daug kam atrodė. Gimęs ir augęs, tiesa, jau skirtingoje aplinkoje, bet nepraradęs ryšio su lietuviškąja bendruomene. Kai vyresnįjį geriau pažino savo jaunimą, o pastarasis vyresniuosius, susidarė artimesnis ryšys. O dabar jau dažnai matome ir jaunimą dalyvaujant bendruose šokiuose bei kitose pramogose. O kultūrinėse programose didesnių švenčių progomis jaunimas vyrauja. Tai geras ženklas. Šią tradiciją reikėtų tęsti ir toliau. Jaunimas yra mūsų bendruomenės dalis, tad tegu visur dalyvauja kartu su visais. Jis turėtų jaustis pilnateisi visuose renginiuose, o ypač Lietuvių Dienų programose. Būtų didelė klaida jį nustumti į antraeilę vietą ar mažiau kreipti dėmesio į jo dalyvavimą bendruose renginiuose, kvesti atsakingoms pareigoms, sudaryti sąlygas, kad jaunieji tautiečiai jaustųsi pagerbti ir paskatinti. Praėjo tas laikotarpis, kai senimas vengė jaunimo, o šis — senimo. Dabar visi esame lygūs tautiečiai, vienodai atsakingi už bendrąją lietuvių gerovę.

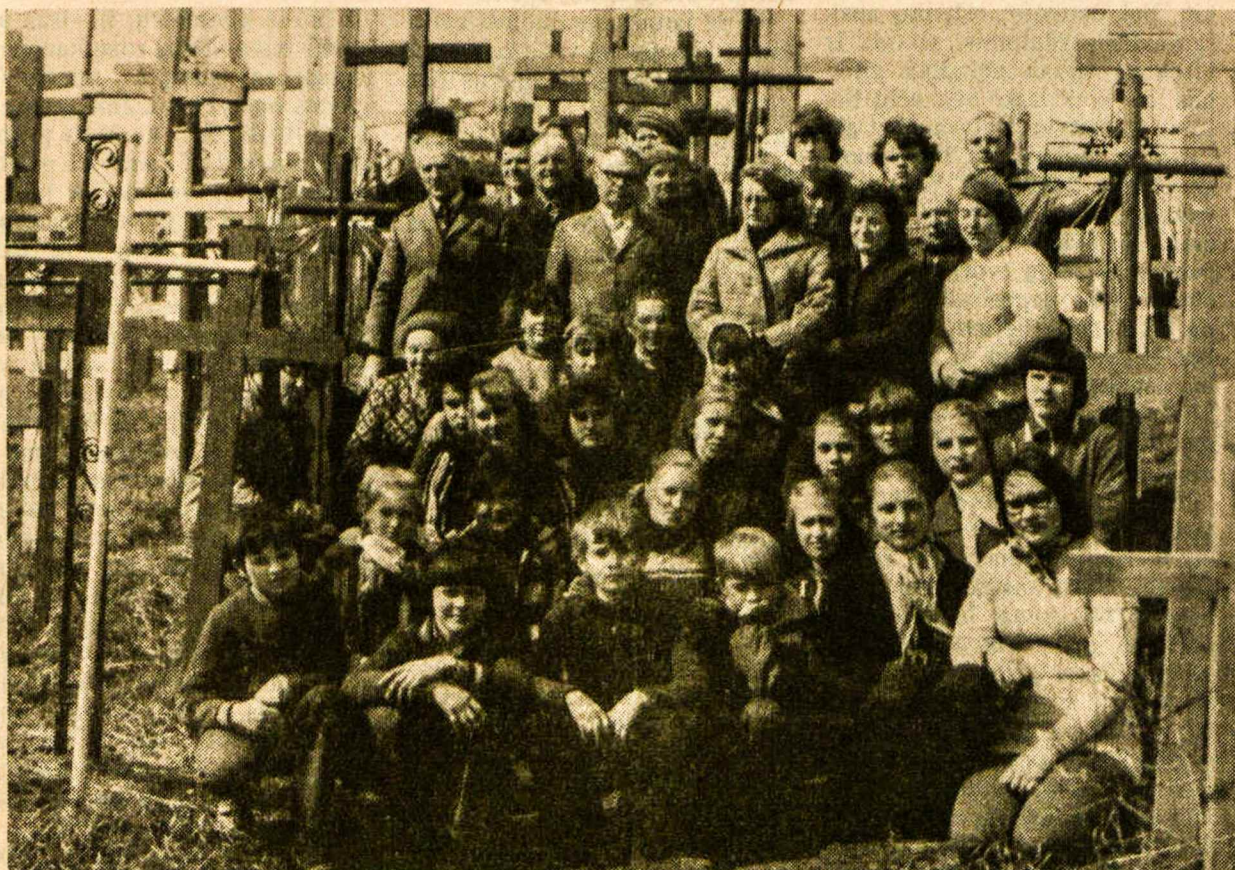
KANADOS ĮVYKIAI

Lengvatuos savininkams

Kanados finansų min. J. Crosbie paskelbė pajamų mokesčio kreditą namų savininkams, kurie moka palūkanas už mirties ir nuosavybės mokesčių miestų savivaldybėms. Dabartinis premjeras J. Clarkas jau 1978 m. rugsėjo 21 d. pažadėjo finansinę paramą tokiems savininkams ir ją pakartojė rinkiminiam parlamento vajuje. Tada buvo teigiama, kad namų savininkams bus leista kasmet nuo apmokestinamos sumos atskaityti mirties ir nuosavybės mokesčių iki \$5.000 ir nuosavybės mokesčių iki \$1.000. Paskelbtas planas nuo pažadėto skiriasi tuo, kad namų savininkams bus leidžiama tam tikrą sumą atskaityti tiesiai nuo pajamų mokesčio. Maksimali šiemetinė atskaitymų riba yra \$312.50 už mirties ir nuosavybės mokesčių, ir \$62.50 už nuosavybės mokesčių. Iš viso \$375. Planas pilnai bus įgyvendintas per ketverius metus. Tada už \$5.000 mirties ir nuosavybės mokesčių, ir \$1.250 už nuosavybės mokesčių — \$250 iki bendros metinės \$1.500 sumos. Problema sudaro didžiulės išlaidos: vien tik šie-

met valstybės išdada praras \$575 milijonus, o ketvirtaisiais metais — net \$2,3 milijono. Per visus ketverius metus namų savininkams teks \$5,75 milijono. Šia proga prisimintina, kad dabartiniams biudžetiniams metams yra pranašaujamas \$11,3 milijono deficitas. Jį puse bilijono dolerių gali padidinti tas \$575 milijonų pajamų mokesčio kreditas namų savininkams.

Opozicinės liberalų partijos atstovas L. Axworthy pajamų mokesčio nuolaidas namų savininkams sutiko kritiškai. Naujasis planas esąs geresnis už pradinį, nes tada didesnio atskaitymo būtų susilaukę daugiau uždirbantys kanadiečiai su augštesniu pajamų mokesčio nuostimėiu. Dabargi visiems bus leista atskaityti ta pati suma, išskyrus tuos atvejus, kai už mirties ir nuosavybės mokesčių nesiekia \$5.000. Tačiau antrąsias klases piliečiai tampa mirties ir nuosavybės mokesčių maždaug 5 milijonai nuomininkų. Pirmieji tegalės atskaityti tik už nuosavybės mokesčių duodamą (Nukelta į 8-tą psl.)

Pavergtos Lietuvos jaunimas tarp daugybės kryžių, kurie išreiškia dabartinę tautos kančią. Ant šios nuotraukos, gautos iš Lietuvos, pažymėta: "Tautos ateitis priklausys jiems"

Popiežiaus divizijos

Mons. K. RAZMINAS

Atgarsiai iš popiežiaus kelionės į Lenkiją

Popiežiaus Jono-Pauliaus II pirmasis apsilankymas savo tėvynėje Lenkijoje yra istorinis įvykis, kuris plačiai nuskambėjo pasaulyje. Dar garsiau jis nuskambėjo pačioje Lenkijoje. Visa lenkų tauta pagrįstai džiaugėsi ir triumfavo. Tai labai taikliai apibūdino vyriausias vokiečių žurnalo "Bunte" red. dr. Hubert Burda. Popiežiaus kelionė skirtame straipsnyje "Popiežiaus divizijos" jis rašė: "Išvaizduokime, kad Stalinas dar būtų gyvas ir savo televizijoje būtų sekęs popiežiaus apsilankymą Lenkijoje. Didžiulėje Varšuvos Viktorijos aikštėje jis būtų matęs milijonus žmonių, entuziastingai sveikinančius vyriausiąjį Katalikų Bendrijos Ganymojo. Jis būtų matęs plevėsuojant šimtus tūkstančių Vatikano baltai-geltonų vėliavų. Jis būtų matęs tūkstančius krikščionių tikėjimo simbolių — kryžių, bet niekur nebūtų matęs komunizmo simbolių — pjautuvo ir kūjo. ... Argi tos triumfojancios minios akivaizdoje jis būtų drįsęs dar kartą ciniškai klausyti, kiek divizijų turi popiežius?"

Galbūt nevisi 35 milijonai lenkų buvo sužavėti Karolio Wojtylos, tapusio Jono-Pauliumi II, tačiau visi žino, kad komunizmo valdžia ten dar niekad nepavyko sutelkti tokias žmonių mases, kurios susirinko popiežiaus atvykimo atvejui.

"Mes norim Dievo". ... giedoją šimtai tūkstančių jaunimo Varšuvoje, kai jiems kalbėjo Sv. Tėvas. Tai buvo tikroji demonstracija už K. Bendriją prieš komunizmą, kaip niekur dar nebūta Rytų kraštuose. Milijonai lenkų širdyse tikėjosi, kad popiežiaus vizitas gali atnešti jiems daugiau laisvės. Tačiau Sv. Tėvas savo kalbose nuolat kartojė: "Aš noriu jums atnešti taiką!"

Taip pat ir rekordinis 4.000 žurnalistų skaičius iš viso pasaulio sekė popiežiaus kelionę bei išsamiai informavo apie jo kelionę. Gerai pažįstas Vatikano italas Stefano de Andreis teisingai pranašavo: "Popiežiaus apsilankymas Lenkijoje Varšuvos vyriausybei sudarys tokių problemų, su kuriomis joks komunistinis režimas dar niekad nesusidūrė!" Tai tikra tiesa! Komunistinė valdžia šiandieną lenkams labiau negu betkada reiškia priepauidą. Ne tik dėlto, kad tame "katalikiškiausioje pasaulyje krašte" ateistinė vyriausybė jau iš tradicijos ir principo yra nepakenčiama. Ji nekenčiama ypač dėlto, kad savo ūkine sistema ir netvarka

gyvenimą Lenkijoje padarė nepakeliamą. Galvijų skaičius ir javų derlius kasmet mažėja. Nors dar keturi penktadaliai žemės priklauso privatiem ūkininkams, tačiau kolektyviniai ūkiai yra septynis kartus geriau apūpinti ūkinėmis mašinomis. Nežiūrint to savarankiški ūkininkai pagamina aštuonis kartus daugiau, negu kolektyviniai ūkiai. Dėlto Lenkija — žemės ūkio kraštas kasmet turi importuoti beveik pusę reikalingų javų. Darbininkų algos ir jų vertė sumažėjo 2,6%, kai tuo pat metu pragyvenimas pabrango 7,8%. Demokratinėje krašte tai priverstų kiekvieną vyriausybę atsistatydinti, bet diktatūrinėje režime tai reikia tyliai pakęsti. Revoliucinei kibirkščiai čia tereikia mažiausios priežasties.

Popiežiaus atvyko į Lenkiją ne kaip Chomeinis revoliucijos skelbti — jis atvyko čia tik kaip maldininkas. Jis rūpestingai vengė liesti politinius klausimus. Kai jis Sekminių išvakarėse atvyko į Varšuvą, jo lagaminu buvo 30 kalbų rankraščiai. Jis pats jas savo ranka parašė ir taisė ir vėl perrašė. Jis gerai žinojo, kad tai pirmas popiežiaus apsilankymas Rytų krašte, kur iš 35 milijonų gyventojų beveik 94% yra katalikai. Dėlto kiekvienas žodis turėjo būti pasvertas!

Lenkijoje neįvyko jokių riaušių ar perversmų popiežiaus lankymosi metu. Tuo rūpinosi trys sovietų divizijos, kurias rusai tebelaiiko Lenkijoje, ir taktiška popiežiaus laikysena. Niekas geriau už jį nežino, kad jokia revoliucija neatnešėtų jo tautai laisvės, tik vietoj lenkiškos priepauidos — svetimųjų jungą ir vergiją!

Net ir persekiojimo laikais dauguma lietuvių yra ištikimi tradiciniam savo tikėjimui. Šiais metais įsventinti nauji 6 kunigai laiko primicijas Utenos šventovėje per Dievo Kūno šventę, kartu atnašaudami Mišias

Pasaulio įvykiai

VALDŽIOS PASIKEITIMAS ĮVYKO SOVIETŲ SĄJUNGOS kontrolėj esančiame Afganistane, kurį marksistinė respublika buvo paskelbęs prez. N. M. Tarakio režimas karinio sukilimo dėka 1978 m. balandžio 17 d. Prezidento pareigas perėmė buvęs premjeras H. Aminas, teigdamas, kad N. M. Tarakis pasitraukė dėl blogos sveikatos. Su tokia versija nenori sutikti Afganistano kaimynai. Prez. N. M. Tarakis, grįždamas iš vadinamųjų neutraliųjų valstybių vadų konferencijos Havanoje, Maskvoje buvo šiltai sutiktas L. Brežnevo kaip Sovietų Sąjungai ištikimas marksistas. Iš Afganistano užsienį pasiekė pranešimai apie susišaudymą sostinėje Kabule, premjerui H. Aminui pašalinus iš ministerių kabineto plk. lt. M. A. Watanjarą ir mjr. S. Mazdorjarą, du prez.

N. M. Tarakio šalininkus, dalyvavusius sukilime. Kalbama, kad tame susišaudyme prez. N. M. Tarakis buvo sunkiai sužeistas ir mirė nuo žaizdų. Tiesioginis susikirtimas galėjo įvykti tarp abiejų marksistų — prez. N. M. Tarakio ir premjero H. Amino. Pastarasis yra griežtos linijos šalininkas, savo marksistinėmis reformomis sukėlęs pilietinį karą su mahometonų gentimis. Jų kontrolėje dabar yra beveik visos Afganistanas, išskyrus didesnius miestus. Mahometonų numalšinti neįstengia Sovietų Sąjungos parūpinti tankai ir keli tūkstančiai patarėjų, kuriuos net miestų gatvėse šaudo partizanai. Zuvo ir keli kiti tautybių užsieniečiai, palaikyti rusais. Kabulo aerodrome dažnai matomos išrikiuotos metalinės dėžės su sovietų patarėjų palaikais. Afganistanas Sovietų Sąjungai yra svarbus strateginiu požiūriu, nes per jį galima pasiekti Iraną ir Pakistaną. Dėl sukiršijusių mahometonų vedamo pilietinio karo Afganistanas Sovietų Sąjungai tampa jos Vietnamu, pareikalaujančiu vis didesnių aukų. Greitos pergalės prieš kalnuose įsitvirtinusius klajoklių gentis sunku tikėtis.

Rinkimai Švedijoje

Parlamento rinkimus vieno atstovo dauguma laimėjo liberalų premjero O. Ullsteno koalicija, kurią sudaro konservatorių, centro ir liberalų partijos. Visą laiką pirmavo buvusio premjero O. Palmės socialdemokratai, bendrą frontą pasikvietę komunistus. Pergalę O. Ullsteno koalicijai atnešė užsienin išvykusių apie 40.000 švedų balsai, atsiųsti paštu. Socialdemokratų atstovų skaičių pasididino dviem, komunistai — trim. Konservatoriai laimėjo net 18 papildomų vietų parlamente, centro partija prarado 22 atstovus, liberalai — vieną. Iš premjero pareigų atsistatydino liberalų vadas O. Ullstenas, jas norėdamas perduoti didžiausio laimėjimo susilaukusiems konservatoriams.

Liūdno gastroolės

Didysis Maskvos teatras į Kanadą ir JAV buvo atsuntęs 140 šokėjų baletą grupę. Nijorkoje iš jos pabėgo A. Godunovas, o jo žmona L. Vlasova, KGB palydovu nugalbenta į sovietinį lėktuvą, amerikiečių atstovams parėikė norą grįžti Maskvon. Sovietų propagandistai išliejo daug asarų dėl 70 valandų trukusio lėktuvo sulaikymo aerodrome, JAV pareigūnų kaltinami žmogaus teisių pažeidimu. Dar skaudesnis smūgis sovietus iškilo Los Angeles mieste, kur politinės globos pasiprašė kita pasižymėjusi baletų šokėjų pora — Valentina ir Leonidas Kozlovai, šį kartą abu laimingai išvengę KGB palydovų tinklo. Gastroolės baigėsi net trijų pirmaujančių šokėjų netekimu. Lig šiol labiausiai buvo nukentėjęs Leningrado Kirovo baletas: iš jo užsienyje pasitraukė trys pagrindinės žvaigždės — Rudolfas Niurejevas, Natalija Makarova ir Michailas Baryšnikovas. Problemų su pabėgėliais netrūksta ir R. Vokietijai, kurią komunistinis režimas nuo Vakarų pasaulio atskyrė siena Berlyne ir pa-

Nuvertė tironą

Savo karjerą užbaigė Centrinės Afrikos imperijos imperatorius J. B. Bokassa, valdžią pasigrobo 1966 m. sukilimu iš savo giminaičio D. Dacko. 1977 m. negras J. B. Bokassa, buvęs viršila Prancūzijos kariuomenėje, užsidėjo imperatoriaus karūną, išleisdamas \$25 milijonus. Jo žiaurumą liudija įsakymas vagims viešai nupjaustyti ausis, nukirsti dešinę ranką trečios vagystės atveju, o ketvirtu atveju bausti mirtimi. Po visą pasaulį nuskambėjo masinės mokinių žudynės, pareikalavusios apie 150 vaikų gyvybių. Jie buvo nužudyti dėl atsisakymo dėvėti J. B. Bokassos įvestas uniformas, kurioms įsigyti neturėjo pinigų. Krūviną diktatorių, išvykusį Libijon, nuvertė jo giminaitis D. Dacko, susilaukęs dviejų kuopų karių iš Prancūzijos. Šiai Afrikos "imperijai" dabar vėl grąžintas respublikos vardas.

Šiame numeryje:

- Lietuvių Dienos
- Tai vienas geriausių būdų telkti išsiblaškytiems tautiečiams
- Popiežiaus divizijos
- Pranešimas iš Italijos apie popiežiaus kelionės atgarsius
- Gulag kaliniai — tautos perlai
- Neseniai atvykusio iš Lietuvos Romo Giedros pranešimas
- Nauja rusinimo banga
- Naujausios imigracijos atstovo mintys apie būklę Lietuvoje
- Sovietinė pilietybė
- Kanados užsienio reikalų ministerijos atsakymas į laišką
- Svečiai iš Lietuvos
- Solistų, žurnalistų ir kitų lankymasis Australijoje
- Knygų naikinimas Lietuvoje 1940-50
- Mažai žinomi faktai iš dabartinės pogrindžio spaudos
- Teatras, kuris vyksta į Australiją
- Pokalbis su Los Angeles Dramos Sambūrio režisore
- "Lithuanian for Beginners"
- Naujasis A. Rinkūno vadovėlis lietuviškai nemokantiems
- Paprastas šlaito kalbėjimas
- Poeto kūrybą vertina torontietis Vladas Saltmirus

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** POPIEZIAUS JONO-PAULIAUS II LANKYMOSI JAV-se TVARKA.** RASTIS. Popiežius iš Airijos Bostono atskris spalio 1 d., 2.30 v.p., vyks Sv. Kryžiaus katedron ir susitikis su arkivyskupijos kunigais bei vienuoliais. 4.30 v.p. Bostono Common aikštėje laikys Mišias. Po jų vyks į kard. Medeiros rezidenciją pro Bostono universitetą ir gal sustos prie Bostono kolegijos. Pernakvojės pas kard. Medeiros, išskris Niujorkan. Didėsio spalio 2 dienos dalį praleis JT rūmuose ir visuotiniame susirinkime apie 3 v.p.p. pasakys kalbą. Vakare popiežius laikys Mišias Yankee stadijone. Tą pačią arba sekantį dieną aplankys Sv. Patriko katedrą, Battery parką ir Shea stadioną.

I FILADELFIJĄ popiežius atskris spalio 3 d. apie 2 v.p.p. ir vyks tiesiai į Sv. Petro ir Pauliaus katedrą baziliką. Prie katedros aikštėje apie 4 v.p.p. laikys Mišias. Vakarienių kard. Krol rezidencijoje su apylinkės vyskupais. Vakare aplankys Sv. Karolio Borromeo seminariją ir susitikis su arkivyskupijos klierikais. Spalio 4 d., 7.30 v.r., popiežius lankysis Sv. Petro šventovėje, kur yra Sv. Jono Neumanno palaiškai, taipgi aplankys ukrainiečių katalikų katedrą. 9 v.r. laikys Mišias Filadelfijos Civic centre kunigams bei klierikams ir apie 11 v.r. išskris į Des Moines, Iowa. Ten jis bus tik apie keturias valandas ir atlaikys Mišias Living History Farms vietovėje.

I ČIKAGĄ popiežius atskris spalio 4 d. vakarą. Iš aerodromo vyks į Sv. Jėzaus Vardo katedrą ir ten susitikis su kunigais bei vienuoliais. Vakarienių kard. Cody rezidencijoje. Spalio 5 d. vyks į Quigley paruošiamą seminariją, kur susitikis ir pietaus su visais JAV vyskupais. Po pietų popiežius koncelebruos Mišias Grant parke su visais JAV ir kairuriais kaimyninių kraštų vyskupais. Pavarikarienių pas kard. Cody, atvyks į Sv. Jėzaus Vardo katedrą susitikti su įvairiom žmonių grupėmis ir pasiklausyti religinės muzikos koncerto.

I VASINGTONĄ popiežius išskris spalio 6 d. rytą. Ten pirmiausia nuvyks į Sv. Mato katedrą ir susitikis su kunigais bei dijakonais iš aplinkinių vyskupijų. Apie 1.30 v.p.p. nuvyks į Baltuosius Rūmus, kur susitikis su JAV prezidentu ir 5.000 valdžios atstovų bei tarnautojų. Vėliau popiežius dalyvaus Amerikos Valstybių Organizacijos rengiamame diplomatinio korpuso priėmimo. Popiežius nakvos pas apaštališkąjį delegatą JAV-se arkiv. Jean Jadot. Spalio 7 d. rytą jis nuvyks į Nekalto Marijos Prasidėjimo tautinę šventovę ir ten susitikis su 7.000 seselių, vėliau — su JAV katalikais teologais bei akademikais ir galiausiai — su protestantų ekumenizmo atstovais. Savo viešnagę JAV-se popiežius užbaigs Mišiomis 3 v.p.p. Vašingtone.

*** Vatikanas kreipėsi į Mahometonus**, prašydamas padėti krikščionims išlaikyti dvasines vertybes ir įgyvendinti teisingumą bei taiką pasaulyje. Vatikano religinių santykių su mahometonais komisijos pirm. kard. Sergio Pignedoli paskelbė šį atsisaukimą į mahometoniškąjį pasaulį jų Ramadan mėnesio pabaigos proga. Ramadan yra devintasis mahometonų mėnuo, pritaikomas laikotarpį, kai Koranas buvo pareikštas Mahometui. Tą mėnesį jie turi susilaikyti nuo maisto ir gėrimo dienos valandomis. Kardinolas nurodė, kad krikščionių su mahometonais bendradarbiavimas yra itin svarbus šiais 1979 Tarptautiniais Vaiko Metais. Esą reikia rūpintis, kad jauniosios kartos išvengtų smurto ir ateizmo verpetų.

*** RELIGINIŲ VADOVŲ DELEGACIJA IS KOMUNISTINĖS KINIJOS** lankėsi JAV-se. Delegacijos vadovas ir Kinijos Budistų Sąjungos pirm. Zao Puču pareiškė, jog religinė laisvė vėl sugrįžo Kinijoje po Maotsetungo mirties 1976 m. Tai pirmas kartas, kad kiniečių religinė delegacija lankėsi užsienyje po 1961 m. dalyvavimo Čekoslovakijoje įvykusioje krikščionių taikos konferencijoje. Dabartinė delegacija dalyvavo trečiojoje taikos konferencijoje Niujorke. Delegacija sudarė: trys krikščionys, trys budistai ir du mahometonai. Katalikų atstovų delegacijai nebuvo, nes, pasak anglikonų vysk. Ding. "Jie turi šiuo metu svarbių reikalų namuose". Spaudos konferencijoje kalbėjo keturi atstovai. Jie pareiškė, kad tikintisius buvo labai sunkūs laikai nuo 1966 m. kultū-

rinės revoliucijos pradžios iki 1976 m. "keturių niekšų" išmetimo. Anglikonų vysk. Ding paaiškino, jog kiniečių konstitucijos 46-sis paragrafas leidžia išpažinti religiją, bet taipogi pripažįsta laisvę tikėti bei skeistiti ateizmą. Kadangi tarp tų dviejų teisių nėra pusiausvyros, religijų vadovai dabar siūlo valdžiai grįžti prie 1954 m. konstitucijos žodžių, kurie užtikrina tikėjimo laisvę visiems. Li Subao pranešė, kad šiuo metu ruošiamasi atidaryti visą eilę šventovių Sanchajuje ir pradėti YMCA ir YWCA veiklą. Budistas Zao pareiškė, kad pagarbą tikėjimui šiais metais buvo patvirtinta Tautinio Kongreso, kuris į baudų kodeksą įjungė pastraipą, baudžiančią valstybės tarnautojus dvejetainiais metais kalėjimo už piliečių religinės laisvės pažeidimą.

*** JONAS-PAULIUS I** buvo išrinktas popiežiumi ketvirtuoju balsavimu. Tą paslaptį atskleidė Jonas-Paulius II ant aukščiausios Dolomitų kalnyno viršūnės Marmolada, tardamas, esą jo pirmatakas buvo išrinktas "pirmosios dienos vakare ketvirtu balsavimu". Į kalnus popiežius buvo nuvykęs lankymosi Jono-Pauliaus I gimtinėje proga.

*** ARKIV. ANGELO FELICI**, 60 m. amžiaus, paskirtas popiežiškuoju nuncijumi Prancūzijai. Prieš tai nuo 1976 m. jis buvo nuncijumi Portugalijai. Jis užims 10 metų nuncijaus pareigas ėjusio kard. Egano Righi Lambertini vietą.

*** ANGLIKONŲ VYSKUPAS ALEXANDER KENNEDY RUNCIE**, 57 m. amžiaus skotas, išrinktas naujuoju Canterbury arkivyskupu — Anglikonų Bendrijos primu. Jis perims Anglikonų Bendrijos vadovavimą ateinančių metų sausio mėnesį iš arkiv. F. Donald Coggan, kuris pasitraukia sulaukęs 70 m. amžiaus. Vysk. Runcie yra baigęs Sandhurst karo mokyklą ir II D. kare buvo tankų divizijos karininkas. Už herojišką kario gyvybės išgelbėjimą jis buvo apdovanotas Karo Kryžiumi (Military Cross). Jis yra augstųjų anglikonų šakos atstovas ir aiškiai nusistatęs prieš moterų šventinimą kunigėmis. Jo žmona Rosalind yra planistė. Jiedu auginą du vaikus. Prieš tapdamas vyskupu, jis dešimtį metų vadovavo teologinei anglikonų seminarijai ir taipgi buvo vadovas anglikonų teologų grupės, vedančios teologinius pokalbius su ortodoksais.

*** KOMUNISTINĖJE KINIJJOJE** LANKĖSI JEŽUITAS IS JAV ir iškjojo bendrabrolių. Kun. Francis W. Conn, SJ, pareiškė, jog Kinijoje turėtų dar būti apie 115 vietinių Jėzuitų kunigų. Jis apkeliovo eilę didžiųjų Kinijos miestų, tačiau susitiko tik du jėzuitus: kun. Vincent Chu, SJ, praleidęs 15 metų kalėjime ir 9 metus sunkiųjų darbų stovykloje, ir kun. George Wong, SJ, praleidęs 15 metų kalėjime ir 4 metus sunkiųjų darbų stovykloje. Abu kunigai, pasak jo, ir dabar yra pavojuje. Jie negali pasitikėti kitais kunigais, priklausančiais valdžios kontroliuojamai Kinijos patriotine K. Bendrijai, nes pastarieji dažnai yra komunistų agentai. Jis buvo susitaręs su tais abiem jėzuitais susitikti liepos 31 d. ir atšvesti Sv. Ignaco šventę, tačiau nepavyko. Po to jis buvo komunistų pareigūnų tardomas apie tuos du susitiktuosius asmenis ir spėja, kad jie nukentėjo.

*** PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS** (Bendrijos) atstovų suvažiavimas įvyko Čikagoje š.m. rugsėjo 2 d. Jame dalyvavo dalis LKM Akademijos narių, kurių suvažiavimas bei studijų dienos įvyko tuo pačiu metu. Vysk. V. Brizgys, kuris faktiškai vadovauja šiai organizacijai, įvadiname žodyje pareiškė, jog ši organizacija yra konfederacija, apimanti centrinės laisvojo pasaulio lietuvių katalikų organizacijas. Ji rūpinasi lietuvių katalikų veikla, jų vienybe, parama Lietuvai, pasaulimais, liturgija ir t.t. Dalyvių tarpe buvo ir prel. Audrys Bačkis, einas atsakingas pareigas Vatikane. Savo žodyje jis pareiškė, kad norint ko nors gauti Vatikane reikia kreiptis vieningai, o ne paskirom grupėmis. Pastarosios turėtų stipriau veikti gyvenamuose kraštuose. Suvažiavimas priėmė siūlymą sudaryti komisiją lietuvių katalikų vienybei puoselėti. Pranešimus padarė Kanados L. K. Centro pirm. V. Bireta ir Venecuelos atstovas p. Bagdonas. Išrinkta nauja valdyba, kurioje Kanadai atstovauja dr. J. Sungaila, kun. J. Staškis ir V. Bireta (ex officio). KUN. J. STS.

Studentiškos dienos Vilniuj

G. DUMCIUTĖ-
BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vadovybė nepagyry

Sio studentų žygio universiteto vadovybė nepagyry. Viešai spaudoje keletas profesorių tai pavadino išsišokimu, vėliau ir rektorius viešu atsisaukimu ragino rūpintis studijomis, o kitus reikalus palikti vyriausybei ir politikams tvarkyti. Tačiau tai nepakitė studentų nusistatymo ir visą pavasarį kiekvieną sekmadienį tos pačios eitynės į katedrą kartojosi. Daugėjo katedroje lietuvių, matėsi kariškių, bet daugėjo ir lenkų apsišarvavusių adatomis, yloimis ir kitokiais mažais nekaltais ginklais. Po kiek laiko vilniečių lietuvių iniciatyva, dalyvaujant aktyviai ir studentams, buvo suorganizuota delegacija pas arkivyskupą. Jis delegacijos nepriėmė. Keletas studentų perlipo augštą geležinę tvorą, bet į jo rūmus įeiti nepasisekė. Galbūt ne tik bendra lietuvių nuotaika bei laikysena, bet ir vyriausybės spaudimas visdėlto paveikė, ir pavasarį gale arkivyskupas leido 10 v. lietuviškas pamaldas katedroje.

Panašiu būdu studentai stengėsi atlietuvininti ir Vilniaus kavinės. Nekliudomas veikė lenkų teatras. Visas kavinės lenkai norėjo turėti grynai lenkiškas — atsisakė leisti betkokią lietuvišką muziką ar programą. Vėl toje pačioje studentų valgykloje, A. Kučinių paraginūs, kiekvieną sekmadienio popietę ir vakarą kuo daugiausia studentų vykdamo į kavinę, užimdavo visas vietas ir gerdavo pigiausių vaisvandenių. Studentai dainuodavo lietuviškas dainas, reikalaudami lietuviškos muzikos ir programos. Kavinų šeimininkai daug greičiau nusileido ir su studentų reikalavimais sutiko, nes sekmadienio popietės jiems buvo nuostolingos. Vos pamatė kelis studentus, grodavo suklini, "Noriu miego" ir stengėsi, nors ir blogai ištardami, dainuoti lietuviškai. Labai greitai rutuliojantis įvykiams, sovietams užėmus Lietuvą ir naujiems pavojams atstojus prieš akis, šie visi įvykiai atrodė nebesvarbūs.

Išvykos į apylinkes

Artėjant užskaitų ir egzaminų sesijoms, reikėjo daugiau laiko praleisti prie knygų, bet jau žmogaus gyvenime energijos ir džiaugsmo užteko viskam. Studentų atstovybės ir atskirų korporacijų buvo organizuojamos išvykos, gegužinės, ekskursijos į Verkius, Valakumpius, Žaliuosius ežerus ir Žydiškes. Ypatingai patikdavo man vykti į Trakus, stebėti ten gyvenančius dar nuo Vytauto laikų karaimų palikuonis, jų skirtingą apsirėgimą, gyvenimo būdą, jų šventyklą ir kita. Trakuose paprastai praleisdavome visą dieną. Laiveliais ar baidarėmis besiristydami, Galvės ežerų pasiekdavome salą, kurioje yra Trakų pilies griuvėsiai. Nardėme po jos griuvėsių labirintus, stengdamiesi atspėti, kur Kęstučio ir Vytauto didžiosios menės, iškilmių vieta... Žiūrinėjome, ar tikrai jos sienos apaugę kerpėmis, kaip dainavo Maironis. Priešais Trakų pilį, kitoje ežero pusėje, stovėjo puošnūs Tiškevičių rūmai, kuriuos ekskursijoms leisdavo apžiūrėti ir jų sodelyje pabuvoti. Nerūpestingai ir smagiai skriejo linksmos studentiškos dienos, net ir nenujaučiant, kad tai paskutinės dienos laisvoje tėvynėje.

Dabar, kai po daugelio metų mintimis grįžtu į tas dienas, pagąlvoju, kad visdėlto buvome laimingi, galėdami siekti mokslo savame laisvame krašte, sava kalba, laisvai dainuoti, linksminintis, išgyventi jaunystės džiaugsmą. Nemiegotos naktys prie knygų egzaminų metu, medžiaginiai nepritekliai, nuolatiniai studento draugai, dabar atrodo, kad tai buvo tik įvairumo neatskiriama dalis, be kurios viskas būtų pasiektas per daug lengvai. Dažnai pagąlvoju, kad mūsų vaikai negali išgyventi to pilno jaunystės džiaugsmo — jie auga svetimam krašte. Įgimto ir tėvų nuolatos skatinimo pareigos jausmo vedami, jie stengiasi išlikti lietuviai, o tuo tarpu mokykla, aplinka, draugai veda, traukia kitu keliu. Daug kas juos kaltina, bet ir jiems nėra lengva.

Baigtos linksmybės

Artėjo egzaminų pabaiga.

Pirmieji dienraščiai puslapiu stambiomis raidėmis skelbė neįtikinančias ir juokingas žinias apie slaptai iš sovietų bazių prapuolančius karius ir bolševikų kaltinimus Lietuvai. Jie, aišku, buvo griežtai paneigiami.

Birželio 15 d. darbo ir studijų metų pabaiga turėjo būti atšvęsta pasilinksminimu — "Finis semestri". Didelis įvairiaspalvis plakatas Tauro g-vės studentų bendrabučio vestibulyje traukė į save mūsų dėmesį, skelbdamas šią naujieną. Dauguma studentų rengėsi išvažiuoti namo vasaros atostogų, ir tai turėjo būti atsivėikimo vakaras iki sekančio rudens.

Daug jaunimo sukiojosi aplinkui ir klausėsi iš vedėjo kabineto garsiai radijo bangomis perduodamų žinių. Staiga vienas studentas, priėjęs prie marga spalvio plakato, perpėšė jį pusiau, sakydamas: "Linksmybės Lietuvoje pasibaigė! Finis semestri nebus — sovietų kariuomenė užima Lietuvą..." Salta šurpo banga perėjo kūnu, kaip aną dieną prezidentijos sodelyje... Nejaugi? Stovėjome lyg apstulpe prieš kabantį pusiau perpėštą plakatą. Beveik bėgte išbėgome į miestą. Paprastai žmogus nežino ką daryti ir dar vis nori save raminti, kad tai netiesia. Pavakary prie Lukiškių aikštės pasirodė pirmieji rusų tankai, paskui kuriuos sekė nuvargusių arklių pantišiais suraišiotais pakinktais traukiamos gurguolės. "Barbarai užima mūsų kraštą" — suskauto širdį pagąlvojus. Tai buvo paskutinė laisvos Lietuvos diena mūsų taip neseniai atgautoje sostinėje.

Perpėšto plakato vaizdas ir šiandieną tebestovi akyse. Jis man dažnai grįždavo pasąmonėn, lyg primindamas trumpai trukusį nepriklausomos valstybės laisvės pajutimą, kuris taip staigiai buvo sunaikintas, supėšytas, sumindžiotas. Kai 1969 m. vasarą K. Poškaits atvažiavo manęs ir "Gyvataro" kviesti gastrolėms į Lietuvą ir stengėsi man įrodyti, koks puikus dabar gyvenimas "sovietiniame rojuje", priminiau jam tą įvykį ir dabar tebesantį jausmą širdyje.

Stovykla Palangoje

Pilna netikėtumų, neramumų ir nežinios prabėgo 1940 m. vasara. Nors visas kraštas pergyveno suirutę ir naujos valdžios įvedamus naujus persitvarkymus, mokslo srityje planuotus uždavinius buvo stengiamasi vykdyti toliau. Būsimiesiems mokytojams kiekvieną vasarą

buvo numatyta atlikti kokį nors kursą: kelionę pėsčiomis po Lietuvą, krašto pažinimą, dainų, tautinių šokių, lietuviškų drabužių rinkimą, aprašymus ir t.t. Vasaros metu mokytojams Palangoje buvo ruošiami pasitobulinimo kursai — stovykla. Šiais metais prie stovyklos turėjo prisijungti ir fizinio auklėjimo katedros studentai, kuriems buvo numatyta atlikti plaukimo ir ritminės mankštos kursas.

Kai liepos mėn. suvažiavome į Palangą, nebeleido stovyklai palapinių pasistatyti įprastoje pušyno vietoje prie jūros, nes Klaipėdos krašto siena buvo tik už poros kilometrų, ir visas pasienis buvo pilnas rusų kareivių. Palapinės sustatė miestelyje vienos mokyklos kieme prie pat kelio. Dulkėse ir karštyje prabėgo dvi savaitės. Jaunystė greitai prisitaiko, ir vėl sklido juokas bei daina. Tik gatvė žygiuojančios rusų karių voros ir jų rusiškos dainos primindavo, kad ne mes esame šeimininkai savame krašte. Palangoje tebesant, vyko ir rinkimai į "liaudies seimą". Balsavau pirmą kartą gyvenime ir turėjau balsuoti būtinai, nes kas nebusuos, jau iš anksto buvo apšauktas "liaudies priešu". Grįžusios į savo palapines, ilgai kalbėjome kur ta skelbiama lygybė, žodžio, rašto, religijos laisvė, jei viskas jau tuo jau pat brukama per prievartą. Nors atrodė, kad anksčiau nesidomėjom politika, dabar mūsų diskusijos ir spėliojimai, koks laukia rytojus, užsitiesė iki vėlyvos nakties. Net mūsų lektoriai turėjo ateiti mūsų raminti, kad leistume kitiems miegoti.

Tačiau ta vasara paliko ir gražių, neišdildomų atsiminimų: plaukimo pamokos ir šuoliai nuo trampino į atvirą jūrą, ritminės mankštos pamokos, vadovaujamos Danutės Nasvytytės (dabar Australijoje), pianinu palaidint jos seseriai Gedrai Nasvytytei (muz. G. Gudauskienė Los Angeles) ir t. t. Danutė Nasvytytė, išraiškos šokio specialistė ir pradininkė Lietuvoje, savo malonia patrauklia asmenybe bei išradingumu įkvėpė mums judesio grožio pajutimą. Ji mėgdavo mergaites išsivesti prie jūros saulei tekant ir gamtos fone, judesiu improvizuojant, išreikšti bundantį rytą, vasaros grožį, vasaros vėjo supamas ir glostomas pušis, jaunystės džiaugsmą ir t. t. Tada patirai išgyvenimai ir gamtos žinios paliko manyje supratimą natūralios judesio grožio, kurį ir dabar labai vertinu.

(Bus daugiau)

Vilniaus universiteto studentai prie Trakų pilies 1940 metų pavasarį

A+A

ANTANINAI DUBININKIENĖ

mirus,

jos šeimg, sūnų ELIZĖJŲ, dukras — MARIJĄ, ALBINĄ ir ELENĄ su šeimomis giliai ir nuoširdžiai užjaučiame —

Antosė (Čemerkiene) Blažienė
su vyru

A+A

JURGIUI DEMENTAVIČIUI

mirus, jo žmoną ONĄ, dukrą ir sūnus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Augustinas ir Anna
Ašokliai

A+A

PRANUI ŽILVIČIUI

mirus, jo žmoną MARIJĄ, dukras NIJOLĘ, BIRUTĘ ir jos šeimą bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

V. K. Gapučiai E. A. Simonavičiai
O. Murnikienė

A+A

PRANUI ŽILVIČIUI

mirus,

jo žmoną MARIJĄ dukteris BIRUTĘ, NIJOLĘ ir jų šeimas liūdesio valandoje giliai užjaučiame —

Ona ir Vytautas Tikiušiai

A+A

JURGIUI CIBULSKIUI

mirus, liūdesy likusių žmoną LILIJĄ, sūnų JURGĮ, dukras PAULINĄ ir BRENDA nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

B. B. Dirsės M. D. Bartuliai
B. O. Ceikos B. F. Šližiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

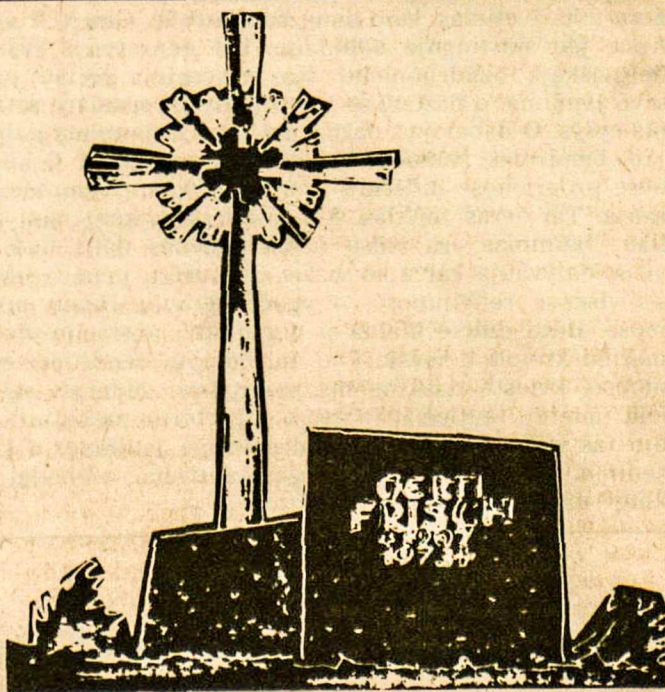
Atleka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

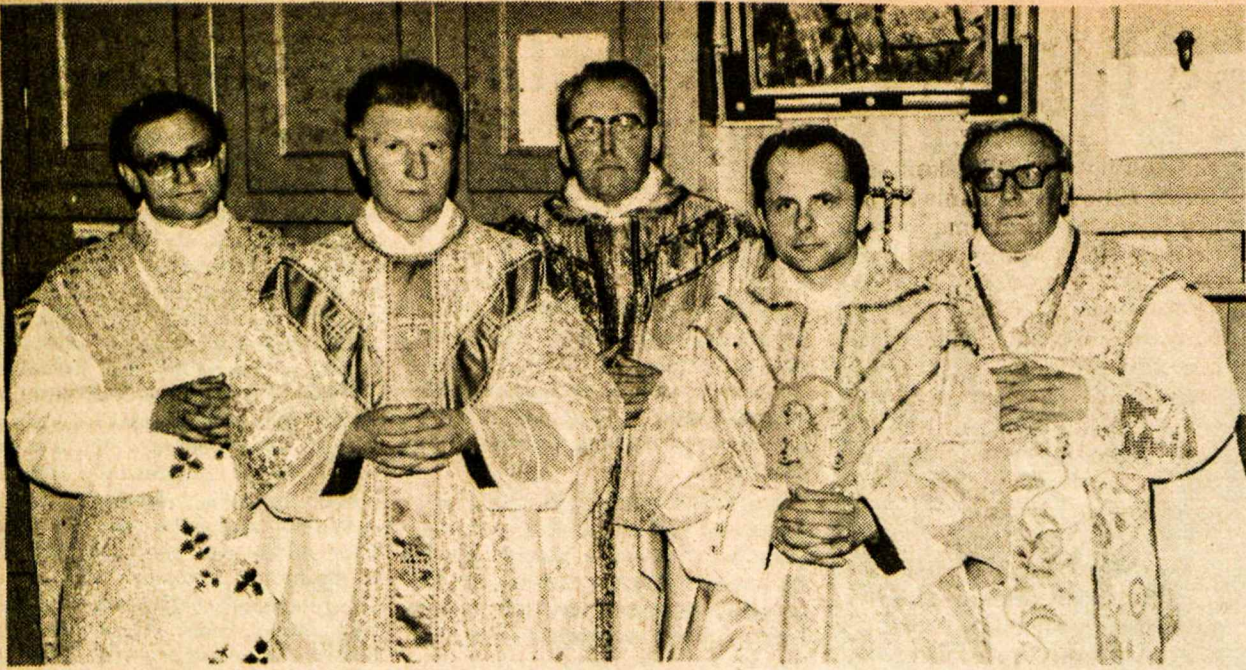
* Elektros reikmenys * Saldytuvai
* Televizijos aparatai * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Skalbiamosios mašinos * Siuvamos mašinos
* Vaikų baldai * Rašomos mašinėlės
* Įvairūs kilimai

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuvos Tikiųjų Tėvų Gintų Komiteto nariai. Iš kairės: kun. J. Kauneckas, kun. J. Zdebskis, kun. A. Svarinskas, kun. S. Tamkevičius, kun. V. Vėlavicius. Kun. A. Svarinskas ir kun. S. Tamkevičius buvo pakviesti į sovietinę prokuratūrą, kur į jiedu buvo kaltinami už "tarybinės" valstybės "šmeižimą", nors jie tikrai gina tikinčiųjų teises, laidojamas sovietinės konstitucijos, kuriai nusikalsta sovietiniai pareigūnai

Gulago kaliniai - tautos perlai

Neseniai atvykusio iš okupuotos Lietuvos ROMO GIEDROS kalba Lietuvos vyčių seime

Šį rašą padarė K. KLEIVA, o kalbos tekstą parūpino BALYS BRAZDŽIONIS specialiai "T. Žiburiams". Spausdiname šios kalbos dalį dėl jos aktualumo, ypač išeivijai. RED.

Bandymas pabėgti

Mano kelias prasidėjo 1962 m. pavasarį, kai su grupe draugų bandėme pasinaudoti Klaipėdoje esančių lėktuvų ir nusikristi į Svediją. Kadangi šiam dešimtmetyje lėktuvų grobimai labai nepopuliarūs, noriu paašškinti išsamiau.

Mūsų bandymo pabėgti lėktuvu negalima laikyti lėktuvų grobimu, nes lėktuvas tuo momentu buvo be žmonių. Jis buvo planuotas panaudoti kaip transportacijos priemonę; niekas nebuvo šantažuojamas ir grobiamas įkaitais. Lėktuvu pasinaudoti mums nepavyko, nes negalėjome atrasti raktų. Atsidūrėme milicijos rankose, kuri mus po 4 mėnesių Klaipėdos mieste prie uždarytų durų nuteisė. Astrauskas ir Mikalauskas gavo po 12 metų griežto režimo lagerio, o aš ir Kojelis — po 10 metų griežto režimo su turto atėmimu. Mano bausmė buvo griežčiausia, nes nepilnametėms nėra griežtesnės bausmės kaip 10 metų (1962 m. balandžio mėn. man buvo tik 17 metų). Po to sekė lageris, kuriame praleidau 5 metus. Mamos prašymu man, kaip nepilnametui, bausmė buvo sumažinta iki pusės, o mano draugams teko išbūti iki galo.

Namų areštas ir kiti varžtai

Išėjęs į vadinamąją "laisvę", išituš metas buvau skaitomas politiška nesubrendusiu, nepilnu "tarybinu" žmogumi ir laikomas namų arešte. Nuo 9 v. iki 6 v.r. neturėjau teisės išeiti iš namų. Kartą į savaitę turėjau registruotis vietinės milicijos skyriuje ir niekur negalėjau išvykti iš miesto be atskiros leidimo.

Tačiau ir po namų arešto nebuvo tos laisvės, apie kurią galvojau išeidamas iš kalėjimo, nes man buvo taikomas atskiras režimas — vadinamieji pasų nuostatai. Žmogus, kuriam taikomi pasų nuostatai, neturi teisės gyventi vadinamose režiminių miestuose. Tie miestai yra visos sostinės, taigi miestai arčiau sienos ir tie, kuriuose yra kariniai objektai.

Atlikęs visą eilę darbų, įstojau į Klaipėdos politechnikumą, kurį baigiau 1973 m. techniku-elektriu. Bet šioje specialybėje nedirbau, nes nenorėjau susirūti su visais tais apribojimais, kurie sektų pakeitus darbą. Dirbant betkokį vadovaujamą darbą, reikia rodyti visus lojalumo ženklus — lankyti demonstracijas, susirinkimus, būti uoliu šėštadienių tatkų talkininku, kur reikia dirbti nemokamai. Aš tuose renginiuose nedalyvavau, todėl dirbau vienoje pareigoje iki išvykimo į užsienį. Paskutiniiais metais iš nuobodulio, iš dalies klausydamas savo sąžinės balso, įsijungiau į pogrindinę spaudą. Nuo tada atsinaujino mano konfliktai su Saugumo organais.

Aš stengiausi išvykti iš Sov. Sąjungos, nes gerai supratau kas man gresia artimiausioje ateityje. Po paskutinio trijų dienų pokalbio, t.y. arešto, kai saugumiečiai vėl mane uždare kalėjimui, nebėliko jokių abejonų, kad mano dienos laisvėje buvo suskaidytos. 1978 m. pavasarį man aiškiai pasakė: "Mes tavęs neteisime, nes nenorime bereikalingo triukšmo; kai pa-

teksi su kitais antrą kartą, žinok kas tavęs laukia — 7 metai lagerio, 5 metai tremties; toks dabar standartas".

Amerikos laisvėje

Dabar, kai Sov. Sąjunga pasiliko už vandenyno, visos jų pranašystės nustojo galios, aš galiu pradėti gyventi laisvai. Tačiau kaip begyvenčia, kaip bebūtų man geri Amerikos žmonės, — aš negalėsiu užmiršti savos tautos, kaip ir jūs negalite.

Šiandieną kyla klausimas mūsų tautai, kaip ilgai pajėgims atsisipirti. Dabartinėje Sov. Sąjungoje formaliai nėra draudžiamas nei lietuviškas raštas, nei kalba, bet kai išnyks lietuvių tautos kultūrinis gyvenimas, nustos egzistavusi mūsų tauta ir taps tik tautine mažuma. Ji turės visiškai išlikti į naują bendruomenę, kurioje nebebus nei latvių, lietuvių, armėnų ir kitų, o tik sovietinis žmogus, kuris kalbės vien rusų kalba.

Vykdamas į Ameriką aš nuogastavau, kad galiu neberasti tos dvasios, kuri visada lydėjo Amerikos lietuvius. Man rodėsi, kad amerikietiškas gyvenimas jau ištrynė iš lietuvių sąmonės. Laimė, aš klydau. Vienas su manim susitikusių žmonių aerodrome išskleidė visus abejoniškus. Žmogus, gimęs Amerikoje, ne tik neužmiršo savo tėvų kalbos, bet ir savo entuziazmu, darbu daro visa, kad Lietuva atgautų savo nepriklausomybę. Tas žmogus yra Jokūbas Stukas — didelės erudicijos ir neeilinių gabumų asmuo. Kitas pavyzdys — jo žmona Loreta. Jie pakvietė mane į šį seimą. Akivaizdžiausias pavyzdys yra šis seimas. Tai žmonės, gimę išeivijoje. Daugelis jau pamiršo lietuvių kalbą, bet lietuviškos idėjos gyva jų krūtinėse. Laikas eina, ir jeigu neįvyks kokių nors svarbių pasaulyje įvykių, tai emigracija iš Lietuvos bus labai maža ir negalės paveikti jau prasidėjusio proceso. Viena karta pakeis kitą kartą, kuri bus jau nutolusi nuo tų idėjų, kuriomis gyveno jų tėvai. Asimiliacijos procesas vis labiau ir labiau veiks visas mases. Todėl jau dabar būtina atkreiptinas dėmesys į Lietuvos vyčių veiklos paskirtį. Lietuvis vyčiai išlaikė jau egzaminą per 66 metus, ir tuo tenka didžiulius.

Kitas nemažesnis svarbos klausimas — neprarasti ryšių su okupuota Lietuva. Aš manau, kad reikia visiškai atmeti kaip absurdišką tvirtinimą, jog patys tokio lankymosi faktas jau reiškia kažkokį kapituliavimą. Dar juokingesnis tvirtinimas, kad per tas 5 dienas ekskursantą gali atversti į komunistinį tikėjimą!

Jeigu jau kyla tokios nepagrįstos prielaidos, tai ką kalbėti apie nuolatinis gyventojus, kurie gyvena jau ketvirtą dešimtmetį komunistų propagandoje! Kaip matome, Lietuvoje dar netrūksta tikrų patriotų.

Vykstantiems į Lietuvą

Kaikas klausia, ką laikyti tikru bendravimu ir kur gauti tikrą informaciją? Tam yra ausys ir akys. Jieškokite ir rasite, klauskite ir jums bus atsakyta. Nebijokite laisvai išreikšti savo nuomonę. Man teko girdėti Lietuvoje atsiliepiamus apie atvykėlius iš Amerikos — jie esą nepaprastai bailūs. Nemanykite, kad tie, kurie sudarinėja jūsų maršrutus, pateikia tikslia informaciją — jie stengiasi tik parodyti, kas jiems nušifuotai įsakyta rodyti. Tiesą sužinosite tik bendraudami su neoficialiais asmenimis.

Daugeliui turbūt įdomu, kaip galima būtų padėti tiems Lietuvoje, kurie persekiojami už savo ištikinimus bei ištikimybę tautai ir K. Bažnyčiai. Suprantama, negaliu duoti jokių receptų, nes viskas priklauso nuo laiko ir aplinkybių. Saugumo taktika irgi keičiasi. Jie stengiasi tokią pagalbą apriboti. Ir jeigu jos iki galo neįmanoma apriboti, jie nori ją kontroliuoti.

Pagalba kenčiantiems

Gali būti trys pagalbos rūšys — materialinė, moralinė ir dvasinė. Materialinė turėtų būti teikiama tiems, kurie tikrai yra jos reikalingi. Todėl kalbų neužtenka, reikia mažytę dalį paaukoti tiems, kurie kenčia lageriuose, kalėjimuose ir tremtyje.

Daugelis paklaus, kur rasti tokių žmonių vardus ir pavardes? Rasti juos yra labai sunku, nes nėra išeivijoj kompetentingo informacijos centro. Moralinė parama yra galima. Ji daug padeda. Yra atsitikimų, kad kal kurie išvengė priverstinio gydymo ir nevienam pavyko išvažiuoti į užsienį. Saugumo ir partijos pareigūnai reaguoja į viešąją nuomonę. Jiems labai norisi išlaikyti savo veidą, parodyti, kad jie yra džentelmenai. Moralinė parama per radiją ir spaudą pasiekia Lietuvos gyventojus. Ji padrąsina toliau kovoti už tautos, Bažnyčios ir žmogaus teises.

Dvasinė pagalba ateis per jūsų maldas ir krikščionišką gyvenimą. Jei Sibiro glūdimoje uždarytas kalnys žinos, kad už jį meldžiamasi, lengviau iškęs visus pasityčiojimus. Žmogui sunku būti vienam. Tik pasijutęs maža dalimi didelės bendruomenės jis sugebės likti žmogumi.

Lietuvoje, visoje Sov. Sąjungoje įvyksta nuostabių dalykų. Žmonės atsiverčia per kančias ir nusizeminimą. Jie rodo nepaprastą drąsą. Kada nors jie bus didelis įkvėpimo pavyzdys Vakarams. Jei Vakarai liks kurti, nesupras jų, tai Dievo rūstybė ištiks ir juos. Bet aš tikiu ir visi čia susirinkę tikime, kad, kur mes bebūtume, niekada neužmiršime tų, kurie už tautą, Dievą ir Tėvynę leidžia save prikalti prie kryžiaus. Kaip Dievo simbolis kryžius tapo šventumo ženklu, taip alkanai ir nuptyę Gulago kaliniai taps mūsų tautos pasididžiavimu!

ROMAS GIEDRA, nesėkmingai bandęs pabėgti iš okupuotos Lietuvos sovietiniu lėktuvu, buvo nubaustas, bet vėliau gavo leidimą emigruoti su žmona į JAV-bes pas savo tėvą

Nauja rusinimo banga

Nuo XVI š., lyg ir globodami bei gindami pravoslavus, Maskvos kunigaikščiai, o vėliau carai jėga pasiglemžė Lietuvą ir griebė visų galimų priemonių jai surusinti. Praėjus vos vieneriems metams po 1863 m. sukilimo, jie uždarė lietuviškas mokyklas. Lietuviai turėjo siųsti savo vaikus į rusiškias mokyklas. Betgi jie greitai pajuto, kad rusai savąja mokykla nori juos surusinti. Tėvai pradėjo priešintis — neleisti vaikų į okupantų mokyklas. Vyskupui Valančiui paraginusi, lietuviai pradėjo steigti slaptas mokyklas. 1865 m. rusai uždraudė spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis ir vertė jas spausdinti rusiškais. Lietuviai tuojau pat pasipriešino, ir Tilžė greitai pasidarė lietuviškos spaudos centru. Pirmieji knygnešiai ėmė gabenti lietuvišką spaudą nebijodami nei kalėjimų, nei trėmimų į Sibirą. To sunkaus ir pavojingo darbo vykdytojai dirbo be jokio užmokesčio, nuoširdžiai pasiaukodami savo tautai. Ir jie laimėjo.

Stasys Lozoraitis, jn., Lietuvos atstovas Vatikanui, pokalbyje su "Draugo" korespondentu pabrėžė, jog "dabartiniu metu rusai nepaprastai spaudžia profesorius, kad šie labiau sustiprintų rusų kalbos dėstymą Vilniaus universitete". Jie, matyt, būkštauja, kad studentai nesinaudotų svetimų kalbų (anglų, prancūzų, vokiečių ir t. t.) literatūra, nes tokių knygų pirkimui ir metus skiria tik 800 rublių. Tai juokingai maža suma. S. Lozoraitis manymu, knygų siuntimas Vilniaus universitetui yra labai rekomenduotinas. Į klausimą, ar Lietuvoje greitai laiku pradžios mokyklose dėstomoji kalba būsianti ne lietuvių, o rusų, prelegentas atsakė, jog pasipriešinimas rusų kalbos sustiprinimui yra didelis ir neatrodo, kad artimoje ateityje ši kalba pradžios mokyklose būtų įvesta kaip dėstomoji. Viena aišku, kad ir toliau bus stengiamasi rusų kalbą sustiprinti augštesnėse mokyklose ir universitetuose.

A. a. kun. K. Garuckas rašte Lietuvos kompartijos sekretoriui rašo: "Daroma visa, kad tik greičiau nutautintų ir surusintų Lietuvą. Pavyzdžiui, lietuviškų vidurinių mokyklų išleidžiama klasėje Svetimo Ministerijos lietuvių kalbai skirta tik keturių valandų, o rusų kalbai — penkių". Toliau kun. K. Garuckas pastebi, kad lietuviškos mokyklos komunistų buvo uždarytos Latvijoje, Gudijoje, Rytų Prūsijoje. Lietuviškos vietovardžių daugelyje vietų pakeitė rusiškais. Pavyzdžiui, "Tolminėmis, kur didysis lietuvių klasiškas Kr. Donelaitis beveik 40 metų gyveno, pavadintas rusiškuoju "Čistyje Prudy" vardu".

"Į mokyklas neįsileistas nė vienas Lietuvos ar pasaulinės istorijos vadovėlis, išleistas iki 1940 m." Lietuvoje po 1945 m. nebuvo išspausdintas nė vienas istorijos vadovėlis, o "Tarybinėje istorijoje" istorijos nedaug yra belikę. Yra tik pro komunistų cenzūrą praleistų istorinių faktų fabrikacijos parodijos, kuriomis nei dauguma mokinių, nei mokytojų netiki. Sunku yra patikėti "Tarybine istorija", kuri, pavyzdžiui, net A. Saunorio, laimėjusio daugybės premijų Lietuvos, Sovietų Sąjungos bei Europos stalo teniso pirmenybėse, pavarde išbraukė iš šios sporto šakos istorijos. Tikriausiai komunistų partijai nepatiko jo persikėlimas gyventi į Kanadą.

Dabar dirstelkime į naujausius rusinimo užmojus. Šių metų pavasarį Taškente įvyko sąjunginė mokslinė-teorinė konferencija, kurioje buvo nagrinėjama tema: "Rusų kalba — TSRS tautų draugystės ir bendradarbiavimo kalba". Šios konferencijos dalyviams skirtame sveikinime Brežnevas pabrėžė, kad visų TSRS nacijų ir tautybių kalbos vystosi lygiateisiškai, laisvai. Jeigu taip, tai kodėl mokyklose rusų kalbai skiriama daugiau valandų, negu gimtajai

lietuvių? Kodėl konferencijos rekomendacijoje, vos telpiančioje net 34 puslapiuose, bandoma visai sustiprinti rusų kalbos mokymą? Po panašios konferencijos 1975 m. Taškente buvo parengtos specialios rusų kalbos programos, bet dabar verkšlenama, kad pastangos mokyti rusų kalbą nevisiškai patenkinamos — nevisose mokyklose įstalgose sudarytos normalios sąlygos mokyti ir dėstyti šią kalbą. . . Gi tikrumoje po visokių konferencijų, partinių suvažiavimų yra "rekomenduojama", o faktiškai įsakoma "Svietimo Ministerijoms, pradedant 1979 metais, įvesti visuotinį rusų kalbos mokymą ikimokyklinio auklėjimo įstaigose (vaikų darželiuose) vaikams nuo 5 metų". Tam tikslui liepiama panaudoti visas vaikų veiklos priemones ir būdus: žaidimus, darbą, kasdieninį bendravimą su bendraamžiais ir suaugusiais.

Bendro lavinimo mokyklose įsakoma atlikti užklasinį ir klasinį darbą rusų kalba, organizuoti visokias rusų kalbos ir literatūros pratybas, dienas, savaites, konkursus, konferencijas ir t. t. Po tokio rusų kalbos krūvio vargšui moksleiviui nelieka laiko savo privatiems užmojams ir gimtajai kalbai bei kitiems mokslo dalykams pasiruošti.

Universitetams liepiama dėstyti rusų kalbą visas kitas mokslo disciplinas. Taip pat įsakoma rašyti diplominius darbus, projektus, referatus, ataskaitas ir pan. rusų kalba. Reikalaujama aprūpinti rusų kalbos katedras šiuolaikinėmis mokyimo ir vaizdavimo priemonėmis, perkelti daugiau studentų į rusiškias universitetus, išplėsti 1980-85 metų vadovėlių ir mokyimo priemonių planuose mokyimo literatūrą rusų kalba. Įpareigojamas TSRS valstybinės leidyklos komitetas paskirti reikalingus popieriaus fondus, padidinti leidyklų, spausdinančių rusų kalbą knygas, darbuotojų skaičių. Esą reikia didesniais kiekiais paskleisti grožinės literatūros, specialiai parašytos ikimokyklinio amžiaus vaikams, rusų kalbai mokyti vaikų darželiuose ir šeimoje.

Tai, kaip matome, rusinimui vykdyti yra įkinkyta didžiausia pasaulyje propagandos mašina, o tai jau parodo, koks svarbus ir skaudantis partiejams rusinimo klausimas. Betgi ir naujoji rusinimo banga, nors ir varoma milžiniškų jėgų, subyrės prieš Lietuvos ir kitų tautų valią.

Praėjusiam dešimtmetyje vyskupas M. Valančius, o dabar ypač kunigai ir kiti patriotai kovoja su rusinimo grėsme Lietuvoje. Mes, gyvenantys laisvaime pasaulyje, turime jiems visokeriopai padėti. Siųsdami vaikus ir patys važiuodami į Lietuvą, parodome laisvo pasaulio gyvenimo būdo pranašumą, patys stiprėjame tautiškai ir dvasiškai, sustipriname savo tautietiško paveldo Tėvynėje. Tačiau reikia neužmiršti, kad tokioms kelionėms turime psichologiškai paruošti ne tik vaikus, bet ir patys pasiruošti. Visame pasaulyje, įskaitant ir Lietuvą, viskas keičiasi. Nesitikėkime ten nuvažiuoti rasti viską taip pat, kaip prieš dešimtmečius palikome. Dar labiau stiprinkime savo spaudą ir tautinę veiklą, kad patys tautiškai nesunkytume. Visi puikiai žinome, kad suvieniję galime daug padaryti. Geriau susiorganizuojame galime parašyti protesto ir kitokias negroves iškėliančius laiškus ne tik savo parlamento atstovams, bet ir kitų tautų spaudai. Masiškai rašydami apie kiekvieną komunistams nemalonų atvejį, atkreipsime į tai didesnį pasaulinės spaudos bei visuomenės dėmesį. Atsiminkime, kad ir mūsų lietuviška spauda yra atidžiai stadijuojama Lietuvoje, kad jai išskirti faktai verčia Lietuvos išdavikus susimąstyti.

Tad išsijudinkime ir vieniną padėkime tautiečiams pavergtoje Lietuvoje kovoti prieš naująją rafinuotą rusinimo bangą.

R. KYLIUS

Mokslo metų pradžioje įdomu pavartyti leidinį apie Lietuvą, pamatyti ją bent vaizduose

Nuotr. St. Dabkauskas

Sovietinė pilietybė

Kanados užsienio reikalų ministerijos paaškinimas

Lietuvių Jurnalistų Sąjungos Toronto skyriaus pirm. J. Karka š.m. birželio 19 d. kreipėsi laišku į Kanados užsienio reikalų ministeriją, prašydamas paaškinimo apie naujojo Sov. Sąjungos pilietybės įstatymo taikymą Kanados piliečiams. Atsakymas gautas š.m. rugpjūčio 18 d. Štai jo vertimas. RED.

Dėl pirmojo klausimo galiu Jus užtikrinti, kad vyriausybė neketina keisti ligšiolinės praktikos nepripažinti neteisėto Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą.

Ryšium su daugelio kanadiečių išreikštu susirūpinimu dėl naujojo įstatymo, teiravomės oficialios nuomonės sovietinių įstaigų Maskvoje ir ambasados pareigūnų Otavoje. Jie mums užtikrino, kad iš esmės naujasis įstatymas tėra sąranka 1938 metų Sov. Sąjungos pilietybės įstatymo, esamų taisyklių ir praktikos ryšium su priėmimo naujos Sov. Sąjungos konstitucijos 1977 metais. Savaime aišku, jog tik tai Sov. Sąjungos teisinės institucijos gali interpretuoti sovietinį įstatymą su pilnu autoritetu. Vis dėlto ir mes galime tvirtinti, kad mūsų šios teksto aiškinimas linksta patvirtinti sovietų užtikrinimą: naujasis įstatymas, mums atrodo, inkorporuoja ir pakartoja esminius buvusio įstatymo nuostatus bei taisykles, tačiau ilgesne ir detalesne forma. Naujajame įstatyme yra šis nuostatas: "Nė vienas asmeniu, turinčiam Sov. Sąjungos pilietybę, nebus pripažinta svetima pilietybė." Tai teikia teisinį pagrindą senam ir gerai žinomam Sov. Sąjungos nusistatymui nepažinti dvigubos pilietybės.

Apie dabartinę pilietybę asmenų, emigravusių iš šričių, kuriuos dabar sudaro Sov. Sąjunga, ir jų vaikų, tapusių jau Kanados piliečiais, — šiek tiek šviesos teikia Sov. Sąjungos ambasados spaudos skyriaus biuletenis nr. 79(29), išleistas š.m. gegužės 1 d. Jame rašoma apie buvusio ir esamo sovietų pilietybės įstatymo interpretaciją:

"Taigi, šis įstatymas yra skirtas ginti sovietiniam žmonėms ir jokių būdu nėra taikomas svetimių valstybių piliečiams, kurie niekad nėra buvę Sov. Sąjungos piliečiais arba kurie neteko sovietinės pilietybės atsiskyrę bei atėmimu. Taigi jis nėra taikomas nesovietinių piliečių vaikams. Įstatymas gina sovietinių piliečių teises nuo kaikiurių kitų valstybių įstatymų, kurie automatiškai pripažįsta pilietybę kiekvienam, gimusiam jų teritorijoje. Sov. Sąjungos piliečiai, kurie gyvena užsienyje ir yra užsiregistravę sovietiniuose konsulatuose, turi sovietinės valstybės apsaugą bei globą, sutinkamai su Sov. Sąjungos konstitucija."

Atsižvelgdami į sovietų užtikrinimus, kad naujasis įstatymas praktiniame gyvenime nieko nepakeis, esame nusistatę test

dabartinę praktiką, t.y. patarti kanadiečiams, kurie gali būti laikomi ir kitos valstybės piliečiais, patikrinti savo pilietybę ambasadoje arba konsulate krašto, kurin jie ruošiasi važiuoti. Be to, pridėdame knygelę "Bon voyage, but..." (9 puslapyje), kuri yra duodama su naujais pasais, rekomenduojame tokiems asmenims pastiekti, ar nėra jiems taikomų kaltinimų bei įpareigojimų. Ši informacija yra labai svarbi turintiems dvigubą pilietybę, juoba, kad piliečio vyriausybės parengtis teikti jam konsulinę globą, kai jis lankosi kitos pilietybės krašte, yra apribojama tarptautinio įstatymo.

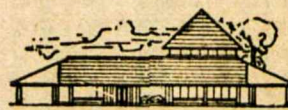
Svarstant šį klausimą su sovietinėmis institucijomis, daug dėmesio buvo kreipiamas į esamą tarp mūsų kraštų konsulinę sutartį, sudarytą 1967 m. liepos 14 d. Ši sutartis nustatė, kad Kanados piliečiui, besilankančiam Sov. Sąjungoje su Kanados pasu ir sovietine viza, nebus kludoma išvykti iš sovietinės teritorijos vien dėl dviejų vyriausybių skirtingai aiškinaus jų pilietybės ir dėlto, kad jis laikomas lankomasis valstybės piliečiu. Sovietinės institucijos pabrėžė to nuostato galiojimą ir praktinį vykdymą.

Beliaka paminėti, kad daugelis kanadiečių, kilusių ir iš Rytų Europos ar Sovietijos, lankėsi Sov. Sąjungoje ir neturėjo jokių sunkumų, susijusių su pilietybe. Sovietinė vyriausybė mums užtikrino, kad ryšium su nauju įstatymu nenumatomai jokie pakeitimai, liečiantys pilietybę arba kelionę. Mes, žinoma, ir toliau rūpestingai stebėsime, kad tie užtikrinimai būtų vykdomi.

Pasirašė Clive Glover, Director, Consular Policy Division

• "TEVISKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiam prenumeratoriam — \$10.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Tūkstantis salų ir lietuvių sodyba

Vyresniųjų tautiečių išvyka iš Toronto dviem autobusais

Pernai vasarą dviem autobusais vyresnieji Toronto tautiečiai su savo draugais ir pažįstamais aplankė Wellando kanalą, Niagaros krioklį, išgarsintą "Marinelandą". Dalyvavę ekskursijoje buvo patenkinti, todėl ir šiais metais buvo surengtas lyg ir praėjusių metų ekskursijos tęsinys.

Gražus liepos 25 dienos rytas. Prie Toronto Lietuvių Namų didelis autobusas jau pilnas nušvitusių veidais ekskursantų. Jauniausia ekskursantė — 13 metų, o vyriausias — 88. Prisiūnė net keli svečiai iš Lietuvos. Dalis tautiečių nebetilpo į autobusą. 9 v.r. autobusas pajudėjo ir, gerą pusvalandį sukinėdamasis šio didmiesčio gatvėmis, pasiekė 401 greitkeli, sparchiai leidamasis į šiaurės rytus Kingstono kryptimi. Tikslas — Sv. Lauryno upė ir jos 1000 salų salynas.

Garsiojo vieškelio

Šis 401 greitkelis yra įžymybė: nuo Windsor iki Montrealo yra 900 km ilgio. Jis yra galingojo Ontario provincijos pramonės komplekso arterija, komplekso, kurį sudaro lyg ir didžiulis pusiasalis (jei žvilgtelėtum į žemėlapi) tarp Ontario, Erie, Huron ežerų ir Otavos upės, pietuose gliauli šiterpes ir JAV teritorija. Šis kelias su visa plačiosios Kanados kelių sistema yra reikšmingas ir visai šalia nuo vandens iki vandens.

Jauno šoferio vairuojamas, autobusas, lenkdamas ne vieną automobilį, nerte neria maždaug paraleliai su Ontario ežeru, kurio vandenį, deja, nuo kelio nematyti. Keleiviai, paskendę patogiose sėdynėse, šnekučiuojasi; kartais užtraukia ir dainą. Protarpiais klausomės J. Karpio informacijų per mikrofoną. Nors autobuse yra patogumai ir vėsinimai, bet sąnariams pamiklinti padaromi net du sustojimai.

Pagaliau, štai, ir Kingstonas, 1841-1844 m. buvęs net visos Kanados sostinė, o dabar — provincinis miestas su savo uostu, "Kanados" karo akademija, kulinarijos bazė, su senuoju restauruotu Henry fortu ir universitetu.

Prie garsiojo jūrkelio

Taip, prieš akis turime ne tiek upę, kiek ištisą tikrą jūrų kelią — St. Lawrence seaway, lyg ir penktąją Amerikos kontinento jūrą, didžiausios ekonominės reikšmės arteriją JAV-bėms ir Kanadai.

Sv. Lauryno upė nuo Ontario ežero iki jos žiočių turi 1240 km ilgio. Nuo Kvebeko miesto ji plėtėja iki 50 km ir gilėja iki 100-200 metrų. Iki šio miesto jau ateina jūrų potvyniai. Iš kito galo milžiniškas vandens masės upei neša didieji ežerai — Ontario, Erie, Huron, Michigan ir Superior su savo upėmis. Lauryno upės augštupys yra Sv. Liudviko upė, kuri įteka į Superior ežerą Minesotėje netoli Misipispi versmii. Taip ji yra 3380 km ilgio ir yra devintoji pasaulyje. Ji krinta iki jūros lygio rėvomis — vandenkričiais ir yra tinkama įrengti elektros jėgainėms, kaip mums gerai žinoma milžiniška Niagaros jėgainė.

Bet tos rėvos kliudė navigacijai, tad teko gilinti, tvenkinti, tvindyti, kasti kanalus ir statyti šliuzus. Tai atliko kanadiečiai su amerikiečių talka ir padarė milžiniškos reikšmės kelią: dabar įvairių kraštų laivai plaukia toli į žemyno uostus — Čikagą, Detroitą, Dulutą ar Thunder Bay, beveik 4000 mylių nuo Atlanto, ir yra iškeltami kelionėje iki 200 metrų nuo jūrų lygio.

Kaip ta navigacija vyksta, mums gali pailiustruoti mūsų kaimynystėje pastatytas 7 šliuzų Wellando kanalas šalia Niagaros upės. Laivai gauna vietinius vadovus, kelių nužymių šviesinius. Dažnai prie šliuzų laivams tenka palaukti eilės.

Vandens kelias tebėra pigiausias: vienu kuro galionu laivas toną krovinių nugabena 600 km, geležinkelis 200 km, sunkvežimis 70 km, o lėktuvas tik 8 km. Ir kelionė į Detroitą iš Europos šis kelias sutrumpina 2000 km. Žemyno uostai prie šio kelio sparčiai didėja.

Tarp tūkstančių salų

Mūsų pensininkų iškylas tikslas buvo bent šiek tiek paplaukioti šiuose Sv. Lauryno vandenyse ir pasigrožėti šio, sakytume, romantiškojo ruožo tūkstančių salų vaizdais. Nuo krantinės nematyti jokios upės tėkmės, o tik ramus vandens vilniavimas nuo vėjelio. Vandens plotas. Kitas krantas mėlynuoja toli. Kaip gi kitaip — kur gi tiltų tiek salų, salelių ir salelių 40 km ruože ir dar liktų vietos plaukiooti dideliems laivams.

Mūsų grupę paima "The Miss Kingston" laivas su patogumais ir atviru deniu. Vadovas per mikrofoną angliškai ir prancūziškai nuodugnai ir vaizdingai informuoja, kokios salos iš kairės ir dešinės, kuo jos žinomos, kur plaukiame Amerikos, o kur Kanados vandenimis, koks tiltas prašliaužia augštai virš mūsų. O tos salos, salos, didelės ir mažos ant įvairiaspalvių uolų, apaugusios medžiais, pro kurias mirguliuoja namai. Devyniolikame šimtmetyje jos slėpė piratus ir kontrabandininkus, o dabar priglaudžia Amerikos milijonierius ir eilinius vasarotojus.

Praplaukime Širdies salą: griūvanti akmenų pilis su kuorais, prašmatniomis prielaukomis ir arkom. Beturtis vokiečių imigrantas Boldt, tapęs "Waldorf-Astoria" savininku Niujorke, nusipirko šią salą už 16.000 aukso dolerių, apipavidalino ją širdies forma ir bemaž baigė statyti pilį kaip dovaną savo žmonai. O kai ji mirė, jis statybos nebėgė ir pilį paliko griūti. Bet kur čia aprašyti visa, kas buvo pamatyta ir sužinota — geriausia pačiam apsilankyti ir patirti. Apsukęs Širdies salą, laivas Kanados pusę grįžta į savo prieplauką, ir iškylas dalyviai sugūža į savo autobusą. Jau pavakarys. Bet dar ne namo — gal į tą senąją Henrio tvirtovę? Ji buvo pastatyta 1812 m. ginti šiai sričiai nuo amerikiečių ir atnaujinta 1832-1836 m. Ten būtų ko pažiūrėti, bet jau vėlu — geriau užvažiuoti pas savus menininkus p.p. Tamošaičius.

Dalinių sodyboje

Nors buvome pilni kanadiškos gamtos išpučių, bet dar norėjome save praturtinti lietuviškuoju grožiu — tautodailės menu. Štai ir Tamošaičių sodyba: už kanadiškos stuobrių ir lietuviškos lentinės tvoros, papuoštos lietuviškom rozetėmis, du seni mediniai ūkio namai. Prie vartų plevėsuoja lietuviška vėliava ir stovi pats šeimininkas dail. Antanas Tamošaitis. Pasirodė — laukė!

Seimininkai pakvietė į didesnį namą apžiūrėti jų darbų: paveikslų, kilimų, audinių, tautinių drabužių, įrankių, staklių, ratelių ir t.t. Tai lyg tautinio meno galerija, tik kad ji būtų talpnesnė, šviesesnė ir naujesnė. Seimininkai nuosirdžiai aiškino, atsakinėjo į klausimus ir mielai kalbėjosi.

Namai iš lauko papuošti stogų žirgeliais, langų ornamentais, lietuvišku prieraigiu ir rūpintojėliais. Kieme matyti metalo kombinacijų. Vienu žodžiu, visur meniškai, lietuviška aplinka. Svečiai labai nustebę, kad buvo pakviesti į vidų užkandai ir stiklui vėsas gėrimo. Ir šoferis, apžiūrėjęs meno dalykus, iškylas vadovui J. Karpiui pasakė: "Pradžioje galvojau, ko tie lietuviai čia laukuose ieško, bet kai pamaciau šiuos meno dalykus, tai supratau ko jieškojote."

Seimininkams priklauso nuosirdi visų iškylas dalyvių padėką už tokį sutikimą ir priėmimą.

Dalyvis

Rudenėjanti Kanados gamta saulės spinduliuose

Nuotr. V. Maco

Jaunimo žodis popiežiui

Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo atstovai įteikė Jo Šventenybei popiežiui Jonui-Pauliui II tokį raštą

Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas, suplaukęs į ketvirtąjį savo pasaulinį kongresą, kuris įvyko Federacinėje Vokietijoje, Altenberge, liepos 19-29 d. d., labai nuosirdžiai sveikina Jus, Sventasis Tėve, ir prašo Jūsų apaštališkojo palaiminimo savo pavergtajai tėvynei Lietuvai ir jos kovojančiam jaunimui. Suvažinę iš Anglijos, Argentinos, Australijos, Brazilijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Venecuelos ir Vakarų Vokietijos aptarti įvairių mūsų liečiančių problemų bei paruošti konkrečius ateities veiklos projektus, mes ypatingą dėmesį skyrėme broliams ir seserims Lietuvoje, kurią sovietai brutaliai ir nelegaliai užėmė 1940 metais. Mums nepaprastai skaudu, kad mūsų bendraamžiai kenčia už savo religinius įsitikinimus, o tokie asmenys, kaip Viktoras Petkus, yra baudžiami už Dievo ir tėvynės meilės skiepimą jaunimui. Skaudu matyti, kaip sovietinis ateizmas persekioja tikinčiuosius vaikus mokyklose, viešai išniekindamas jų įsitikinimus ir kliudydamas jiems siekti augstiniojo mokslo. Mums taipgi skaudu matyti, kaip okupantas negaili jokių pastangų

užgniaužti betkokį dvasinį gyvastumą, prasiveržiantį jaunimo gretose, ir išugdyti vien materializmu pagrįstą visuomenę.

Mes ypač giliai vertiname Jūsų parodytą palankumą lietuvių tautai bei Jūsų paramą tikintiems Lietuvoje. Džiaugiamės, kad Sv. Petro įpėdinis yra žmogus, kuris gerai supranta Lietuvos padėtį, bei prašome Jus ir toliau visos Bažnyčios vardu smerkti tikintiesiems ir visai lietuvių tautai daromas skriaudas. Mes prašome Jus viešai pasauliui atskleisti Lietuvos padėtį ir savo drąsos bei stiprybės teikiančius žodžius skirti Lietuvos jaunimui, kuris šaukiasi pagalbos kovoje už religinę bei tautinę laisvę.

Pasirašė: PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė, PLB pirm. Vytautas Kamantas, IV PLJK ruošos komiteto pirm. Andrius Smitas, Australijos, Argentinos, Brazilijos, D. Britanijos, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Italijos, Švedijos, Urugvajaus, V. Vokietijos, JAV ir Venecuelos lietuvių jaunimo atstovai.

Šis manifestinis laiškas įteiktas jaunimo delegacijos popiežiui 1979 m. rugpjūčio 1 d. Romoje.

Svečiai iš Lietuvos

Per pastaruosius metus Australijos lietuvių aplankė visa eilė menininkų ir šiaip asmenų. Jų tarpe pažymėtini solistai — V. Noreika su žmona, E. Kanai, N. Ambrazaitytė ir N. Ščiukaitė. Kaikas spėjojo, kad jie čia pasiūst mums "smegenų išplauti" ir pasėti nesantaikos. Aišku, jie turėjo savus tikslus, kurių mes gal neatspsime ir nesužinosime, tačiau mes juos sutikom draugiškai, lankėme jų koncertus, žavėjomeis jų menu ir savoj tautoj išaugusiais talentais. Mes jų "nepiketauome", nemėtėme plytelių, bet elgėmės kaip kultūringi žmonės su savo svečiais. Po jų apsilankymo tarp savęs nesusirovėme ir, atrodo, niekas nesiskundė, niekur nepastebėjome "išplautų smegenų". Taigi, jų tikslai savo keliu, mūsiškiai — savo. Galimas daiktas, abi pusės buvome patenkintos.

Lankėsi ir pora žurnalistų, "Gimtojo Krašto" bendradarbių — S. Kašauskas, S. Krivickas ir dar kankas. Jie paskelbė savo išpučius iš Australijos, žinoma, "marksistinės dialektikos" rėmeliuose. Neapsiėjo ir be šmeižtų. Štai, neva Australijos lietuvių savo korespondencijoj iš Melbourne bando diskredituoti abu ten besidarbuojančių lietuvių kunigus. Tai dalis Lietuvoje praktikuojamos ateistinės propagandos, bandančios viešai kompromituoti kunigus. Priklausoma, esą jie su "malonumu" tuokia jaunus mišrias šeimas, lyg tie patys kunigai galėtų su "malonumu" jų ir netuokti ar

priversti sueiti į poras tik lietuvių. Juk mes nesame kokia nors "tamsi liaudis" ar juodu, kaip iš Afrikos džiunglių, kad būtų mums reikalingi "Gimtojo Krašto" žurnalistų "apšvietimo", kaip mes turime žiūrėti ir vertinti mūsų tarpe gyvenančius bei dirbančius kunigus.

Kiekvienas mūsų mato, kad tai grynas šmeižtas, skleidžiamas už "darbo liaudies" sunkiai uždirbtus pinigus. Šia proga prisimintinas vienas anekdotas. Iš Rumunijos emigravo žydai. Jo lagamine, vaistų dėžutės dugne, vietiniai enkavedistai rado ir partijos sekretorės Onos Pauker nuotrauką. Paklaustas, kodėl jis ją prie vaistų įdėjęs, žydas atsakė: "Tai irgi vaistas... nuo nuostalgijos". Tad ir "Gimtojo Krašto" šmeižtai apie žmones mūsų tarpe yra tartum vaistas nuo nuostalgijos. Jie mums vis neleidžia užmiršti, kad ten, mūsų tėvynėje, tebesiautėja melas, finzins ir dvasinis teror, kad mes dar kartą galime pasiūžti būdami čia, o ne ten.

V. Rimkus

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Maloniai kviečiame Kanados ir JAV lietuvius į

XXIV

Kanados Lietuvių Diena

St. Catharines, Ont., spalio 5-7 d.d.

PROGRAMA:

1. Spalio 5, penktadienį, 9 v.v., JAUNIMO ŠOKIAI

Multicultural Centre, 185 Bunting Rd.
Ruošia — Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

2. Spalio 6, šeštadienį, 2 v.p.p., KLJS tarybos narių SUVAŽIAVIMAS

Programoje: pranešimas apie IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, iliustruotas skaidrėmis. Vieto: Top Brass Room, Prudhommes Hotel.

3. Spalio 5-7 d.d. TAUTODAILĖS PARODA

St. Catharines Centennial Public Library, Mills Memorial, Room 54, Church Street.
Parodos vadovė — Irena Lukoševičienė iš Montrealo.

4. Spalio 6, šeštadienį, 6 v.v., bendras susipažinimo VAKARAS

Prudhommes Motor Hotel, Victoria Hall.
Gros hermas Toronto orkestras.

5. Spalio 7, sekmadienį, 2 valandą po pietų, iškilmingos PAMALDOS

St. Catharines katalikų katedroje Church Street. Po pamaldų — vainiko padėjimas prie Kanados laisvės paminklo.

Evangelikų pamaldos — 2 val. po pietų. Faith Lutheran Church, 31 Angar Street.

4 valandą po pietų, KONCERTAS

Collegiate Institute, 34 Catherine.

PROGRAMA ATLIKS:

solistai Justina Sriubškieienė, Vytautas Paulionis, Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvatara", Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, Toronto lietuvių vyrų choras "Aros", Toronto Priskėlimo parapijos choras. Katedroje giedos Toronto vyrų choras "Aros".

Nakvynių reikalu kreiptis:

Virginija Žemaitienė, 5 Bishop St., St. Catharines, Ont. Tel. 935-9060.

KLD Rengėjų Komitetas

Pagrindžio "Rūpintojėlis" rašo

Knygų naikinimas Lietuvoje 1940-50

Vieno dokumento pateikti faktai

Knygų naikinimo faktai žinomi nuo seno. Jų pasitaikė ir Lietuvoje, vykstant religinėms ir ideologinėms kovoms. Nemažai lietuviškųjų knygų sunaikino carinė valdžia spaudos draudimo laikotarpyje. Kelios ar keliolika knygų cenzūros įsakymu buvo konfiskuota ir sunaikinta nepriklausomoje Lietuvoje. Bet tokio lietuviškųjų knygų naikinimo, kuris buvo 1940-1950 m. lietuvių tauta nepatyrė per visą savo istoriją.

Religinės knygos

Masinis lietuviškųjų knygų naikinimas prasidėjo 1940 m. vasarą, įvedus tarybinę valdžią Lietuvoje. Pavienių komisarų įsakymu iš knygynų, leidyklių, sandėlių, bibliotekų su kaupu perpildyti sunkvežimiai gabeno knygas į Petrašiūnų popieriaus fabriką. Komisarų Kleino įsakymu iš Sv. Kazimiero draugijos sandėlio pro langą tiesiai į kėlmą buvo verčiamos didžiausios knygų krūvos, kurios buvo kraunamos į sunkvežimius ir gabenamos į popieriaus fabriko katilus. Čia matėsi mindžiojami stori vysk. J. Skvirecko išversti Svento Rašto tomai, Salomėjos Nėries vestai Mazzeti "Ritos laišakai" ir daugelis kitų vertinių leidinių. Buvo sunaikinta visa, ką toji draugija buvo išleidusi, nepaisant ar vadovėliai, ar religinė, ar grožinė literatūra. Sv. Kazimiero draugijos fondai buvo nemišomi. Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą jų turėjo 14 tūkstančių prenumeratorių. Be jiems skirtų egzempliorių, dar 3-4 tūkstančius išleisdavo pardavimui.

"Sakalo" leidiniai

"Sakalo" bendrovės leidiniai išvengė tokio likimo. Tos leidyklos vadovai, parinkę keturis apskrius vyrus, su knygų prikrautais lagaminais ir maišais, autobusais ir traukiniais paleido po visą Lietuvą. Tokiu būdu nuo sunaikinimo buvo išgelbėta Morako "Jėzaus gyvenimas", R. Zimmermanno "Alkazaro didvyriai", R. Huneko "Kristaus kančia", Giovanni Papini "Kančios liudininkai", Alfonso Sušinsko "Maršas jaunystei" ir daugelis kitų. "Sakalo" bendrovės komisarai iki jos nacionalizavimo

1940 m. spalio 1 d. buvo St. Zatorskis iš "Spaudos Fondo" bendradarbių. Jis kontroliavo tik kasą, pajamų ir išlaidų dokumentus, o į visa kita nesikišo. Todėl "Sakalas" savo leidinius galėjo laisvai platinti.

"Sakalo" bendrovės direktorius A. Kniukšta tokį pat metodą buvo pasiūlęs ir Sv. Kazimiero draugijos direktoriui J. Adamoniui. Šis pasiūlymą su džiaugsmu priėmė, bet turėjo gauti draugijos valdybos sutikimą. Sv. Kazimiero draugija atsisakė arkivysk. J. Skvirecko. Jis nedavė sutikimo. Taip ir nebuvo nieko padaryta knygoms išgelbėti. Paskirtas komisaras A. Kleinas perėmė visą draugijos turtą, spaustuvę bei knygynus. Įstaiga pavadino "Raudonosios vėliavos" vardu ir visus draugijos leidinius išgabeno į Petrašiūnų popieriaus fabriką. "Zinijos" leidykla pasekė "Sakalo" pavyzdžiui ir daugelį savo leidinių išgelbėjo.

"Sakalas" ir vokiečiai

1941 m. prasidėjus Vokietijos ir Tarybų Sąjungos karui, laikinoji vyriausybė valstybinės leidyklos direktoriumi paskyrė buvusį "Sakalo" bendrovės direktorių A. Kniukštą. Vokiečiams suspendavus laikinosios Lietuvos vyriausybės veikimą, leidyklą atėjo jų skirtas patikėtinis H. Eisentrautas, kurio potvarkius leidykla turėjo vykdyti. Buvo gautas sąrašas knygų, kurias reikėjo iš leidyklos sandėlių ir knygynų atrinkti bei nugabenti į Petrašiūnų popieriaus fabriką. Tai lietuvių tautinių knygų, leidyklos sandėlių ir knygynų atrinkti bei nugabenti į Petrašiūnų popieriaus fabriką. Tai lietuvių tautinių knygų, leidyklos sandėlių ir knygynų atrinkti bei nugabenti į Petrašiūnų popieriaus fabriką. Tai lietuvių tautinių knygų, leidyklos sandėlių ir knygynų atrinkti bei nugabenti į Petrašiūnų popieriaus fabriką.

1943 m. vokiečiai leido atgavinti "Sakalo" leidyklą. A. Kniukšta pasitraukė iš valstybinės leidyklos direktoriaus pareigų ir ėmė vadovauti "Sakalui". Naujas valstybinės leidyklos direktorius A. Petreikis pranešė A. Kniukštai, jog Reichskomissariato knygų leidyklų žinybos viršininkas Rygoje dr. Steiner-tas pageidauja iš "Sakalo" leidyklą.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Dr. D. Paškovičienė

perkelia odontologijos praktiką pas dr. E. Birgiolą į

2299 Dundas Street West, kambarys 203, Toronto.

Darbo valandos — pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį nuo 1 v.p.p. — 8 v.v., trečiadienį nuo 9 v.v. — 8 v.v., penktadienį nuo 9 v.v. — 1 v.p.p. ir šeštadienį nuo 9 v.v. — 3 v.p.p. arba pagal susitarimą telefonu 531-4633.

Kalgario lietuvių jaunimas Lietuvių Bendruomenės gegužinėje š.m. rugpjūčio 26 dieną Nuotr. J. Urbono

Knygų naikinimas Lietuvoje 1940-50

(Atkelta iš 5-to psl.)

dyklos gauti 10.000 markių pakolą.

Buvo aišku, kad nori ne paskolos, o kyšio už leidimą veikti "Sakalo" leidyklai. Kniukšta pažadėjo dr. Steinertui duoti ne 10.000 o 30.000, bet su sąlyga, jei jis duos leidimą išspausdinti 30.000 "Pavasario balsų" ir 5.000 Rapolo Serapino paruoštos knygos "Ties grožio vertybėmis". 10.000 markių pažadėjo duoti tuojau, o likusius, kai bus gautas joms išleisti popierius ir knygos jau bus išspausdintos. Leidimas buvo tuojau gautas, ir "Pavasario balsai" atiduoti "Sviesos" spaustuvėi. Dėl vietos stokos buvo sunku visą tiražą iš karto išspausdinti, tai buvo sutarta iš karto paruošti 10.000, o vėliau per du kartus likusius 20.000. Pirmieji 10.000 greit buvo paruošti ir per kelias dienas knygynuose ištirpo. Ta pačia proga buvo išleisti į pasaulį ir knygriškioje po makulatūrą gulėję 3.000 egzempliorių. 1944 m. pavasarį išspausdintas ir antras 10.000 tiražas, bet spaustuvės nespėjo subrošiuruoti. Artėjant frontui, spaustuvės darbas pakriko ir išspausdinti lankai gulėjo nepajudinti. Grįžus tarybų valdžiai, dėtos visos pastangos gauti Glavito leidimą subrošiuruoti ir atiduoti į knygynus, bet viskas buvo veltui. "Sakala" vėl perėmė valstybinė leidykla, ir "Sviesos" spaustuvė gavo įsakymą: visą "Pavasario balsų" tiražą išvežti kaip makulatūrą į Petrašiūnų popieriaus fabriką. Buvo duotas įsakymas išvežti ir kan. A. Sabaliausko paruoštą maldaknygę "Viešpaties Angelas". Manoma, kad spaustuvės darbininkai didesnę dalį maldaknygių išnešiojo, įrėšo ir išplatino. Iš visų spaustuvų buvo išvežti sunaikinimui visi leidiniai, kuriems Glavitas nedavė leidimo platinai. Apvalytas ir "Sakalo" sandėlis, bet čia ne daug naikintų knygų rado.

Kiti leidiniai
Bernardo Brazdžionio "Per pasaulį keliauja žmogus" 1943 m. "Sakalo" bendrovė išleido 10.000 egzempliorių. Visas tiražas tuojau buvo išparduotas. 1944 m. gegužės mėnesį išleista antra laida 5.000 egz. Jų visų nesuspėta išplatinti, bet sunaikinimo išvengė, nes knygos buvo sukrautos ne "Sakalo" sandėlyje.

Tragiško likimo susilaukė R. Serapino paruošta puiki knyga "Ties grožio vertybėmis". Knyga buvo parengta pagal švietimo ministerijos užsakymą ir 1940 m. "Spindulio" spaustuvėje pradėta spausdinti. LTSR valstybinė leidykla, perėmusi švietimo ministerijos leidinius, knygų leidimą sulaukė. A. Kniukšta pasirūpino, kad spaustuvė raidžių rinkinio neįsibarsytų. Atėjus vokiečiams, jis norėjo, pasinaudojęs rinkiniu, knygą išleisti, bet vokiečiai nedavė leidimo, motyvuodami, kad knygos autorių tarpe esą ir žydų. Vėliau iš Steinerto, davęs jam "paskolą", leidimą gavo, bet iki tarybų valdžios grįžimo ji buvo tik išspausdinta, o subrošiuruoti ir atiduoti į knygynus nespėta. Visas 5.000 egz. tiražas buvo nugabentas į Petrašiūnų "pragarą". "Ties grožio vertybėmis" "Sakalo" leidyklos vadovams A. Kniukštai ir S. Zareckui pavyko išgelbėti tik 50 egz.

Panašaus likimo susilaukė ir Kazio Inčičiaus "Vincas Kudirka" — 6 paveikslų praeities vaizdai. Knyga buvo išspausdinta 1944

m., bet nespėta išplatinti. Dėrėsi su Vilniaus Glavito viršininku Joffe, bet jis neleido platinai ir visas 10.000 egz. tiražas buvo sunaikintas.

Daug palankesnis likimas buvo vysk. K. Paltaroko "Katekizmui". "Žaibo" spaustuvė Kaune jo išspausdino 50.000 egz. Katekizmų gelbėti griebėsi A. Kniukšta. Sužinojęs, kad autorius yra Ukmergėje vyskupų konferencijoje, ten nuvyko ir su vyskupu susitarė "Katekizmą" paimti iš spaustuvės. Vysk. Paltarokas ant savo blanko parašė raštą, kad katekizmas yra paties autoriaus leidinys ir A. Kniukšta įgalioja visą tiražą iš spaustuvės paimti ir atgabenti į Panevėžį. Raštą patvirtino savo antspaudu. Glavito viršininkas Joffe tris dienas dėsė, neduodamas sutikimo paimti katekizmus iš spaustuvės. Matyt, norėjo atskliausti Centro Komiteto. Gavęs iš jo pritarimą, leidimą davė. Taip vysk. Paltaroko "Katekizmas" buvo išgelbėtas.

Enciklopedija
Sunaikinimo neišvengė ir "Lietuviškoji Enciklopedija". Iki nacionalizacijos "Spaudos Fondas" "Lietuviškosios Enciklopedijos" išleido 8 tomus ir 9 tomo 2 saviuolinius. Atskirą 4 tomo sudarė 12 saviuolinių po 4 spaudos lankus kiekvienas. Spausdinama buvo 12.000 egz. kiekvieno tomo. LTSR leidykla išleido 9 tomo 3-11 saviuolinius. Vokiečių okupacijos metais enciklopedijos leidimas buvo tęsiamas. Valstybinė leidykla išleido 9 tomo 12 saviuolinių ir 10 tomo 5 saviuolinių. 1942 m. išleido penktą saviuolinį, darbas sustojo.

Reikėjo gauti iš Reichskomisarato Rygoje leidimą toliau enciklopediją spausdinti. Į nusistatę tuo reikalu pareiškimą atsakymo nesulaukta. A. Kniukšta, nuykęs į Rygą knygų leidimo reikalais, kreipėsi į knygų leidimo žinybos viršininką dr. Steinertą, kad enciklopedijos leidimo reikalą išspręstų. Jis pakeltų tonu atsakė: "Ko jūs norite? Juk pačioje Vokietijoje dėl popieriaus stokos ir ekonominių sumetimų enciklopedijų leidimas sustabdytas." A. Kniukšta užsiminė, ar negalima būtų enciklopedijos leidimą perduoti į "Sakalo" rankas. Steinertą, matyt, sugundė viltis naujos "paskolos"; pagalvojęs atsakė: "Sustarškite su patikėtiniais Kaune Eisentrautu". Derybos sėkmingai baigėsi. "Sakalo" leidykla iš valstybinės leidyklos perėmė visus anksčiau išleistus ir nerealizuotus "Lietuviškosios Enciklopedijos" tomus ir atskirus saviuolinius, popieriaus atsargas ir inventorių. Už tai valstybinei leidyklai turėjo sumokėti 56.000 markių. Po 16 mėn. pertraukos enciklopedija vėl buvo pradėta spausdinti. "Sakalo" bendrovė suspėjo išleisti 10 tomo tik 6,7 ir 8 saviuolinius.

Grįžus tarybinei valdžiai, Kauno Glavito viršininkas Jurborskis 1944 m. rugpjūčio mėn. išakė "Varpo" spaustuvėje 10 tomo 8 saviuolinį greit spauspausti ir su makulatūra išvežti į Petrašiūnus. Tų pačių metų rugpjūtį NKGB viršininko pavaduotojas Danielius Todesas įsakė visus "Lietuviškosios Enciklopedijos" įrėštus tomus (258 egz.) ir atskirus saviuolinius (370.500 egz.) sunaikinti ir išvežti į Petrašiūnus. Lietuviškosios enciklopedijos bendradarbis K. G. ir "Sakalo" leidyklos darbuotojos S. B. ir D. suspėjo iš sandėlio išgabenti 100 komplektų 10 tomo 1-7 saviuolinių.

Milžiniški nuostoliai

Čia paminėti tik keli knygų naikinimo faktai 1940-1950 m. Knygų naikinimas buvo masinis. Koks buvo sunaikintų knygų skaičius — nežinoma. Bet jis yra labai didelis. Knygos buvo surenkamos ir naikinamos iš visų leidyklų sandėlių, knygynų, bibliotekų ir spaustuvų. Daug knygų sunaikinta iš privačių asmenų bibliotekų per kratas, areštus, išvežimus. Sunaikintos turtingos savo retais leidiniais išstos bibliotekos, pavyzdžiui, marijonų biblioteka Marijampolėje (dabar Kapsukas), pranciškonų — Kretingoje.

Naikino ne tik knygas, bet ir dokumentus, kurie galėtų pateikti žinių apie knygas. Nacionalizavus leidyklas bei knygynus, jų archyvai buvo nugabenti į LTSR valstybinę leidyklą Kaune. Po karo tos leidyklos kadrų skyriaus viršininkė įsakė tuos archyvus sudeginti.

Nemažai dokumentų, susijusių su knygomis, saugojo "Sakalo" leidyklos direktorius A. Kniukšta. 1944 m. gruodžio 5 d. Saugumo leitenantas Nartavičius, darydamas jo bute kratą, stalčiuose aptiko tuos dokumentus. Jis pasakė: "Kam čia tiek daug šlamšto?" Kniukšta atsakė: "Gal kada nors istorijai prireiks". Nartavičius, su ironija numojęs ranka, pasakė: "Kokia čia istorija". Tie dokumentai papildino makulatūros krūvą. Du brangius dailininko Adomo Varno kryžių albumus paimtų daiktų sąrašė užrašė: "Dva albuma religiozinių kartėlekų, bez cėny". Ir jie greičiausiai pateko į popieriaus fabriką. A. Kniukšta turėjo daugiau kaip 3.000 knygų biblioteką. Dauguma tų knygų be jokio sąrašo buvo suverstos į sunkvežimius ir išvežtos, nenurodžius, kur jos gabenamos. Kniukšta vėliau buvo areštuotas ir išvežtas į Vorkutą.

1940-1950 m. sunaikintos pačios geriausios lietuvių kalba išleistos knygos, kuriose buvo sukratas brangiausias tautos dvasinės kultūros lobis. Lygiai kaip spaudos draudimai taip ir knygų naikinimą lietuvių tauta visuomet minės kaip didžiausią jai padarytą skriaudą.

VYTAUTAS PUSKORIUS, baigęs muziką bakalauro laipsniu Bowling Green State universitete, JAV-se. Jis yra pianistas, jau nemažai reikškesis Klevelande ir kituose JAV miestuose

Edmonton, Alberta

MOKYTOJŲ ORGANIZACIJA. Albertos provincijos etninę kalbų mokytojų, dėstantys įvairias kalbas už viešųjų ir atskirųjų mokyklų sistemų ribų, yra sudarę savo sąjungą "Alberta Ethnic Language Teachers' Association", kuri jau įregistruota bei inkorporuota valdžios įstaigose. Tuo būdu etninę kalbų mokymas yra oficialiai pripažintas. Etninių kalbų mokytojai bei kultūriniai instruktoriai gali tapti minėtos mokytojų sąjungos nariais, atsiuntę \$5.00 nario mokesčio: Mr. Paul Kantor, 13640 — 106 Avenue, Edmonton, Alberta T5N 1A7. Kor.

Teatras, kuris vyksta į Australiją

Pasikalbėjimas su Los Angeles Dramos Sambūrio režisorė Dalila Mackialienė

Los Angeles Dramos Sambūris, vadovaujamas režisorės Dalilos Mackialienės, yra vienas veikliausių Amerikos žemyne. Jo vaidinami spektakliai teigiamai vertinami ne tik Kalifornijos teatru besidominčių žiūrovų, bet ir rašto žmonių. Jis yra vaidinęs JAV-į ir Kanados lietuvių kolonijose ir gavo žymenis už geriausių pastatymus, dekoracijas, vaidybą lietuvių teatro festivaliuose.

Siuo metu Los Angeles lietuvių teatralai tykia, bet uoliai rengiasi tolimai kelionei pas Australijos lietuvius. Be abejonės, tai didžios svarbos skydis, turintis reikšmės ne tik Los Angeles lietuvių teatrui, ne tik Australijos lietuvių teatrinei veiklai, bet ir išeivijos teatro istorijai.

— Miela Dalila, kada pradėjo dėmėtis teatrine veikla?

— Vaidybą pradėjau pamėgti jau būdama pradžios mokykloje. Mokytoja Kalėdų eglučių rengiamose programose man visada duodavo svarbiausią vaidmenį. Paskui buvau paskatinta pati sugalvoti bei parašyti veikaliuką ir po to išmokyti vaikus vaidinti. Žinoma, veikalo paruošimo "padėjėja" visada būdavo mokytoja, kuri pati mėgo vaidinti ir dainuoti. O kai jau kartą užlipi ant scenos, tai lyg grandine prisiriši. Nuo jos nulipti yra sunku. Taip sunku, kaip rūkančiam mesti rūkys.

— Kodėl savo išvykai į tolimąją Australiją pasirinkote Jurgio Gliados "Kompiuterinę santuoką" ir Birutės Pūkelevičiūtės "Palikimą"?

— "Palikimas" yra Dramos Sambūrio skelbtame konkurse pirmąją premiją apdovanotas veikalas. Jis buvo suvaidintas Los Angeles, teatro festivalyje Toronto net du kartus, Čikagoje, Detroito. Teatro festivaly laimėta premija už geriausią pastatymą, už išpūdingiausią dekoraciją ir gautas geriausio aktorius žymuo. Veikalas patogus vežtis, nes nedaug aktorių, kurie gildena niekad nesenančią temą — tėvų ir vaikų santykius, turto paskirstymo problemas, jaunimo užmačias eiti savaus keliais, nepaisant tėvų pageidavimų, netaisijant net jų sveikatos. Jaunimas, pamatęs šią dramą, patiria, kad gyvenimo negali praleisti sėdėdamas ant motociklo. Ateina diena, kai reikia nuo jo nulipti ir pajusti tvirtą žemę po kojomis. Po kiekvieno spektaklio jautėme šiltą publikos dėmesį, gausius pljoimus ir iš to padarėme išvadą, kad ši drama daro žiūrovui gilų įspūdį.

— "Kompiuterinė santuoka" — tai pasijuokimas iš šių dienų modernios mechanizacijos, atmetant betkokią galimybę pajungti mašiną žmogaus jausmų bei charakterio ir aplamai žmogiškosios buities pertvarkymui pagal kompiuterių mokslo išradimus. Tai lyg žodinė operetė, kurioje įmantriai kaitaliojasi duetai ir solo, pianissimo ir fortissimo, veidmainystė ir savotiškas paradoksas. Didele dalimi tekstas eiliuotas, su muzika ir dainomis, šokiais. Ši komedija yra tiems, kurie nori linksmai praleisti laiką ir pailsėti.

— Kokių veikalus mieliau vaidinate ir kokius publika geriau priima ir įvertina?

— Mes vaidiname visokių žanrų veikalus. Dabartinis žiūrovas labiau linkęs matyti komedijas. Komedija linksmam suteikia, atleidžia per darbo savaitę susikaupusią įtampą, išlygina veido raukšles. Publika gausiai lankosi ir į dramų veikalus, operas, operetas, muzikinius veikalus, mielai priima visokio skirpimo montažus, sukljuotus iš mūsų buities komiškių ir dramatiškų skeveldrų. Nenorime būti vienodi, tad mėginame viską.

— Jūs esatę gyvenusį Australijoje, ten veikėte kultūrinėje srityje, jaučiate Australijos lietuvių pageidavimus. Ar toji lietuvių teatrinė visuomenė skiriasi nuo "amerikinės", t. y. ar linkusi į kurį nors specifinį sceninį žanrą, ar turi modernios lietuviškos tematikos pomėgius?

— Iš Australijos išvykau prieš 23-jus metus. Tie, kurie dar buvo negimę, šiandien jau yra šeimų tėvai. Anuo metu, tik atvykus iš Vokietijos, visų skoniai ir pageidavimai buvo maždaug vienodi. Visi džiaugėms betkokia kultūrine apraiška.

— Kas jūsų teatrinę vienatę pakvietė į Australiją ir kas tenai jums rūpintis?

— Mus pakvietė vyriausias šios išvykos iniciatorius, sumanytojas ir vykdytojas — Sydnėje gyvenantis inž. Vytautas Juška ir tenykštis lietuvių klubas. Prie tautos prisidėjo vietos teatras "Atžala". Melburne rūpinasi L. B-nė ir teatras "Aušra" per savo įgaliotinę Alisą Baltruškonienę, kuri yra laikraščio "Tėviškos Aidai" skyriaus "Moterys pasaulyje" redaktorė.

Los Angeles Dramos Sambūrio dalyviai, vykstantieji Australijon. I eilėje: M. Prišmantas, V. Baltušienė, V. Jatušienė, V. Dovydaitytė; II: H. Paskevičius, E. Dovydatienė, režisorė D. Mackialienė, dail. A. Žaliūnas; III: O. Deikelienė, J. Raibys, R. Zelenytė, S. Matas, R. Vitkienė Nuotr. L. Kanto

mielai lankėme visokius parengimus, nes tai buvo sielos nuskaidrinimas svetimos, nesvetingos aplinkos rėmuose. Bet dabar turbūt ir Australijoje, kaip ir pas mus Amerikoje, materializmas daugiau ar mažiau nustelbė vidinį pasaulį ir gerokai nuskurdino dvasinius poreikius. Iš spaudos ir iš asmeninių laišku nepastebėjau, kad Australijoje veikiančių teatro grupių sceninis repertuaras būtų skirtingas nuo "amerikinio".

Dalijamės tais pačiais dar kelių lietuviškų rašančių dramaturgų veikalais. Vieną kitą ten parašo vietos scenos entuziastai, atsianda vienas kitas verstinis iš kitų kalbų — tai ir viskas, kuo šiandien maitinasi išeivijos lietuvių aktorius bei sceną mėgstantis žiūrovas. Žinoma, turint gerų veikalų būtų lengviau pakelti ir vaidinimų lygį, nes norint dirbti scenoje dar galima rasti. Visi mieliai prisidėtų, jeigu patrauktų veikalas. Bet dažnai paklauso, patraukto pečiai ir pažada "gal kitą kartą, šis veikalas man nepatinka".

— Kurie aktoriai vyksta su Jumis į Australiją?

— Minėtų dviejų veikalų pastatyme dalyvauja: "Palikime" — Vincas Dovydaitytis, Saulius Matas, Manfredas Prišmantas, Viltis Jatušienė, Ramūnė Vitkienė, Rasa Zelenytė; "Kompiuterinėje santuokoje" — be jau paminėtų dar dalyvauja Ema Dovydatienė, Valerija Baltušienė, Juozas Raibys, Ona Deveikiėnė ir Henrikas Paškevičius kaip solistas dainininkas. Dekoracijos pieštos Algio Žaliūno.

— Kada iš Los Angeles išvyksite, koks keliolėnis tvarkaraštis?

— Iš Los Angeles išvyksime spalio 16 d. Pirmiausia pasižmonėsime Naujojo Zelandijoje, paskui vyksime į Melburną, kur spalio 20 d. vaidinsime "Palikimą", o spalio 21 d. "Kompiuterinę santuoką". Po to leisimės į kelionę per rytų Australijos dalį. Aplankysime sostinę Kanberą ir joje gyvenančius lietuvius. Sydnėjaus mieste vaidinsime spalio 27 ir 28 d. d. Porą dienų paviešės ir aplankė šio miesto žymesnes vietas, leisimės kelionės atgal į Los Angeles. Vieni grįšime per N. Zelandiją, kiti pasuks Naujosios Gvinėjos link, sustos Fidži salose pavalgyti saldžių bulvių ir kiaušienos, kur vietinė mergaitė užkabina kvepiančių gelių vainiką ant kaklo ir pademonstruoja savo tautinio šokio Hula. Tikiuosi, kad apie lapkričio vidurį visi būsimieji sugrįžę į nuosavas pastoges.

— Kas jūsų teatrinę vienatę pakvietė į Australiją ir kas tenai jums rūpintis?

— Mus pakvietė vyriausias šios išvykos iniciatorius, sumanytojas ir vykdytojas — Sydnėje gyvenantis inž. Vytautas Juška ir tenykštis lietuvių klubas. Prie tautos prisidėjo vietos teatras "Atžala". Melburne rūpinasi L. B-nė ir teatras "Aušra" per savo įgaliotinę Alisą Baltruškonienę, kuri yra laikraščio "Tėviškos Aidai" skyriaus "Moterys pasaulyje" redaktorė.

— Atsimeiname sėkmingą poeto Bernardo Brazdžionio kelią į Australiją. Būtų įdomu patirti, ar Australijos lietuvių visuomenės atstovai pakvietė ir tenai vežamų teatrinę veiklą autorius atvykti?

— Mano žiniomis, veikalų autoriai nėra pakviesti Australijon su literatūros vakarais. Tai būtų persunkus užmojis rengėjams rengti du dalykus tuo pačiu metu. Bet kiek vėliau, aš manau, jie tai padarys. Gal per ateinančias Lietuvių Dienas, kurios numatomos 1980 metų gale Adelaidėje. Teks pasinformuoti vietoje apie čia iškeltą sumanyimą.

— Kokie Jūsų tolesni planai, kai laimingai sugrįšite iš Australijos?

— Pirmiausia pailsėti ir apsi-tvarkyti. Paskui gal surasime vėl ką nors sekančiam sezonui, ir vėl prasidės repetitijos. Bet tai jau bus žiema ir darbas geriau seksis, nes gamtos grožybės nevilios. Bet tai dar toli. Dabar didžiausias rūpestis — ši kelionė. Tad ateities planai dar guli stalčiuje.

— Atsimeiname sėkmingą poeto Bernardo Brazdžionio kelią į Australiją. Būtų įdomu patirti, ar Australijos lietuvių visuomenės atstovai pakvietė ir tenai vežamų teatrinę veiklą autorius atvykti?

— Mano žiniomis, veikalų autoriai nėra pakviesti Australijon su literatūros vakarais. Tai būtų persunkus užmojis rengėjams rengti du dalykus tuo pačiu metu. Bet kiek vėliau, aš manau, jie tai padarys. Gal per ateinančias Lietuvių Dienas, kurios numatomos 1980 metų gale Adelaidėje. Teks pasinformuoti vietoje apie čia iškeltą sumanyimą.

— Kokie Jūsų tolesni planai, kai laimingai sugrįšite iš Australijos?

— Pirmiausia pailsėti ir apsi-tvarkyti. Paskui gal surasime vėl ką nors sekančiam sezonui, ir vėl prasidės repetitijos. Bet tai jau bus žiema ir darbas geriau seksis, nes gamtos grožybės nevilios. Bet tai dar toli. Dabar didžiausias rūpestis — ši kelionė. Tad ateities planai dar guli stalčiuje.

— Kurie aktoriai vyksta su Jumis į Australiją?

— Minėtų dviejų veikalų pastatyme dalyvauja: "Palikime" — Vincas Dovydaitytis, Saulius Matas, Manfredas Prišmantas, Viltis Jatušienė, Ramūnė Vitkienė, Rasa Zelenytė; "Kompiuterinėje santuokoje" — be jau paminėtų dar dalyvauja Ema Dovydatienė, Valerija Baltušienė, Juozas Raibys, Ona Deveikiėnė ir Henrikas Paškevičius kaip solistas dainininkas. Dekoracijos pieštos Algio Žaliūno.

— Kada iš Los Angeles išvyksite, koks keliolėnis tvarkaraštis?

— Iš Los Angeles išvyksime spalio 16 d. Pirmiausia pasižmonėsime Naujojo Zelandijoje, paskui vyksime į Melburną, kur spalio 20 d. vaidinsime "Palikimą", o spalio 21 d. "Kompiuterinę santuoką". Po to leisimės į kelionę per rytų Australijos dalį. Aplankysime sostinę Kanberą ir joje gyvenančius lietuvius. Sydnėjaus mieste vaidinsime spalio 27 ir 28 d. d. Porą dienų paviešės ir aplankė šio miesto žymesnes vietas, leisimės kelionės atgal į Los Angeles. Vieni grįšime per N. Zelandiją, kiti pasuks Naujosios Gvinėjos link, sustos Fidži salose pavalgyti saldžių bulvių ir kiaušienos, kur vietinė mergaitė užkabina kvepiančių gelių vainiką ant kaklo ir pademonstruoja savo tautinio šokio Hula. Tikiuosi, kad apie lapkričio vidurį visi būsimieji sugrįžę į nuosavas pastoges.

— Kas jūsų teatrinę vienatę pakvietė į Australiją ir kas tenai jums rūpintis?

— Mus pakvietė vyriausias šios išvykos iniciatorius, sumanytojas ir vykdytojas — Sydnėje gyvenantis inž. Vytautas Juška ir tenykštis lietuvių klubas. Prie tautos prisidėjo vietos teatras "Atžala". Melburne rūpinasi L. B-nė ir teatras "Aušra" per savo įgaliotinę Alisą Baltruškonienę, kuri yra laikraščio "Tėviškos Aidai" skyriaus "Moterys pasaulyje" redaktorė.

— Atsimeiname sėkmingą poeto Bernardo Brazdžionio kelią į Australiją. Būtų įdomu patirti, ar Australijos lietuvių visuomenės atstovai pakvietė ir tenai vežamų teatrinę veiklą autorius atvykti?

— Mano žiniomis, veikalų autoriai nėra pakviesti Australijon su literatūros vakarais. Tai būtų persunkus užmojis rengėjams rengti du dalykus tuo pačiu metu. Bet kiek vėliau, aš manau, jie tai padarys. Gal per ateinančias Lietuvių Dienas, kurios numatomos 1980 metų gale Adelaidėje. Teks pasinformuoti vietoje apie čia iškeltą sumanyimą.

— Kokie Jūsų tolesni planai, kai laimingai sugrįšite iš Australijos?

— Pirmiausia pailsėti ir apsi-tvarkyti. Paskui gal surasime vėl ką nors sekančiam sezonui, ir vėl prasidės repetitijos. Bet tai jau bus žiema ir darbas geriau seksis, nes gamtos grožybės nevilios. Bet tai dar toli. Dabar didžiausias rūpestis — ši kelionė. Tad ateities planai dar guli stalčiuje.

resnieji aktoriai ir režisoriai jau nuėjo praeitin. Jaunesnioji karta, kurios tarpe yra labai gabių scenos darbui, daugiau suinteresuota geromis profesijomis, gerais uždariais, augstu gyvenimo stiliumi. Pati jauniausioji karta dar buriasi į tautinių šokių grupes, nes ten daug lengviau save išsakyti smagiai apsuks merguželę ir trinkelėjus koja į grindis. O dramą? Kam įdomu kulti roles ir vaikščioti į repetitijas kokius 4-5 mėnesius ir paskui dar būti pašieptam, iškritikuotam, iš visų pusių pamokomam "ne ta koja žengei, ne taip pirštą pakėlėi". . . Be to, ir pačios darbo sąlygos labai vargingos. Nei kur, nei kaip. Čia kalbu tik apie savo sąlygas, nes nežinau, kaip yra kitur.

— Esate jauna moteris, bet jau turite daug teatrinės patirties. Žinau, gerai valdote plunksną. Ar manote rašyti savo teatrinės veiklos atsiminimus?

— Ne, atsiminimų rašyti nežadu. Teatrinis atsiminimų pri-rašė ir tie, kurie juos turi, ir tie kurie įsivaizduoja, kad juos turi. Vaizduotė — geras dalykas, bet antisfantazavimas jau kvepia grįžimu į vaikystę. O aš į vaikystę dar grįžti nenoriu, tai ir atsiminimų, kurie būdami mums gal tik man pačiai, nerašysiu.

Dėkinga Jums už šį malonų pokalbį. Kai grįšime iš kengūrų žemės, gal papasakosiu kaip įdomesniu.

— Geriausios sėkmės teatrinei ir kultūrinei veikloje! Esate ne tik Los Angeles, bet ir Amerikos lietuvių teatrinės visuomenės atstovai Australijos žemyne.

— Dėkinga Jums už šį malonų pokalbį. Kai grįšime iš kengūrų žemės, gal papasakosiu kaip įdomesniu.

Minėti du jaunuoliai užsienio žurnalistams dar pridūrė, kad Kauno seminarijon norinčių stoti yra daug, bet seminarijos vadovybė vis ir vis turi atmeti daug prašymų. Atmetami ypač tie jaunuoliai, kurie KGB slapstosios policijos žiniomis nedaug ko težada sovietinės valstybės stiprinimui. Ir priimtųjų seminarijų KGB nepalieka ramiai sau studijuoti — juos remiaš-kai lanko policijos agentai, net įpareigoja šnipinėti viską, kas policijai nepatikima. Todėl ne-nuostabus, — tęsia vokiečių ko-respondentas, — jei atsakingi už Lietuvos tikinčiųjų likimą dvasininkai įsteigė slapta seminari-ja, kurios neapnarpioja slaptoji komunistų policija.

Kad slaptoji seminarija Lietuvoje galį prasmingai veikti, ro-do faktas, jog pats popiežius Jonas-Paulius II vokiečių okupacijos laikais irgi studijavo slapto-ji seminarijoje. "Kodėl tad ne-galėtų lietuviai jo pavyzdžiu pa-sekti?" — baigia Mainzo laik-raštis. J. D.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvio fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų,
vestuvių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Tautos šventės minėjime Klevelande atlikę iškilmės programą: prof. dr. V. Bieliauskas, muz. J. Govedas, sol. G. Capkauskienė, JAV LB Klevelando apylinkės pirm. J. Malskis. Nuotr. V. Bacevičius

"Lithuanian for Beginners"

Naujas A. Rinkūnas paruoštas vadovėlis

V. MATULAITIS

Vis dažniau sutinkame naujus lietuvių mokyklų mokinius, kurie lietuvių kalbos neįsivaikė savo šeimose ir negali sekti reguliarių lietuvių mokyklų pamokų. Jiems buvo sudaromos atskiros klasės. Ligi šiol tokiems mokiniams neturėjome paruošto vadovėlio. Šiais metais A. Rinkūnas išleido pirmąjį rinkinį — 5 knygas lietuvių kalbos nemokantiems mokiniams. Anksčiau buvo išleista dr. A. Klimo ir kitų "Introduction to Modern Lithuanian", kuri yra akademinio lygio ir pradžios mokyklos mokiniams netinka. Kita knyga buvo išleista Varikojytės "Lithuanian Self-Taught", kuri tinkama keliautojams ar šiai asmenims, norintiems pramokti lietuvių kalbos.

A. Rinkūnas, dirbęs Kanados mokyklose per 20 metų ir keletą metų buvęs pavaduojančiu mokytoju, gerai pažino Kanados mokyklose vartojamus metodus. Siems savo leidiniams "Ar kalbate lietuviškai?" jis pritaikė Kanados mokyklose vartojamą prancūzų kalbą dešimtį išimčių ir sakinį metodą. Pirmiausia pasakomas žodis ar sakiny, o vėliau analizuojamas dailinis: garsais, skiemėmis, raidėmis. Kadangi lietuvių ir anglų kalbose vartojamos tos pačios raidės reikią skirtingus garsus, tai jau pirmoje pamokoje tai yra paryškina.

Reikalingo žodžio ar sakinio įvedimui daromas iš dienos įvykių pašnekesys, kuris nukreipiamas mokytojų žinoma kryptimi. Pašnekesiams bei pamokoms siūlomos įvairios mokslo priemonės. Kalbos mokymui būtinai svarbiausia turėti balsų juosteles, kuriomis mokiniai galėtų patys dažniau pasitikrinti teisingą kiekvieno žodžio ištarimą. Tokie balsų juosteles A. Rinkūnas ryškiai paruošė.

Pradedančiuosius mokyti lietuvių kalbos A. Rinkūnas suskirsto į tris grupes pagal amžių ir pažangumą. Jiems visiems kartu paruošė bendrą raidyno ir skaitymų vadovėlį. Vadovėlis yra su spalvotu viršeliu, su daugeliu pieštų iliustracijų, atspausdintas gerame popieriuje. Raidžių dydis parinktas pagal mokinių grupes: stambios, vidutinės ir normalios. Vadovėlis yra su spalvotu viršeliu, su daugeliu pieštų iliustracijų, atspausdintas gerame popieriuje. Raidžių dydis parinktas pagal mokinių grupes: stambios, vidutinės ir normalios. Vadovėlis yra su spalvotu viršeliu, su daugeliu pieštų iliustracijų, atspausdintas gerame popieriuje.

Pamokos pradedamos numeruoti tik antroje dalyje (skaitymuose). Pirmoji pamoka — 1/61. Raidyno dalyje pamokos yra nenumuotos, nors mokytojo vadovėlio ir darbo sąsiuvinio B ir C nurodomi pamokų numerai nuo pradžios. Būtų tiksliau, jei būtų numeruotos pamokos nuo pirmosios raidyno pamokos, kurios sutinka su puslapių eile, o skaitymų pamokų numeracija antrasis skaičius rodytų puslapio eilę, pvz.: 61/63 arba 112/158. Dabar antrasis skaičius nėra reikšmingas.

Šiuo metodu mokant raidyno, galima parinkti betkurių garsų žodžius, kurie vėliau analizuojami. A. Rinkūnas parinko pirmuosius žodžius iš mokinių artimiausios aplinkos: tėtė, mama ir kt. Kiekvienas puslapis yra gausiai iliustruotas gerais R. Paulionio piešiniais. Tik 15 psl. lašas krinta priešingai.

Raidyno dalyje nauji pagrindiniai žodžiai turi anglų k. paaiškinimą. Mokiny su tuo gali suprasti nepažįstamo žodžio prasmę. Šioje dalyje supažindinama praktiškai su linksniais, įvardžiais, skaitvardžiais, kreipiamas dėmesys į skirtingų garsų (anglų ir lietuvių k.) ištarimą, dvibalsių naudojimą, mažybinius daiktavardžius bei savaitės dienas. Pirmajai mokinių grupei duodama daug darbo

įvairiais piešiniais, karpymais ir kitomis mokslo priemonėmis. Skaitymų dalyje, kuri skiriama vyriausių mokinių grupei, pirmiausia išskiriami straipsnyje vartojami žodžiai ir jie paaiškinami angliškai. Straipsnelį perskaičius ir išnagrinėjus, klausimais duodamas rašto darbas. Skaitymų straipsneliai mini mokinių aplinką šeimose, mokykloje, mieste ir kitur. Kiekvienos pamokos skaitymui yra pridėtos iliustracijos ir paruošti klausimai.

Vadovėlyje raidyno dalis yra skiriama pirmos ir antros grupės mokiniams. Pirmasis mokslo metais skirtingų žemesniųjų grupių mokiniai, gavę tas pačias knygeles, ir skaitydami tą patį tekstą, gali būti patenkinti. Tačiau, kai antros grupės mokiniai gaus tas pačias knygeles sekančiais metais ir turės skaityti iš tų pačių puslapių, kažin ar jie bus patenkinti? Tai rodo darbo sąsiuviniai A ir B, nors uždaviniai yra skirtingi. Juo labiau, kad net trečioji mokinių grupė turėtų kartoti pirmos grupės skaitymus nuo pirmos pamokos. Taip rodo darbo sąsiuvinys C. Jei tai būtų tik pakartojimui, gal dar netaip nusiurbtų, bet dabar nurodoma taip dirbti visą pamoką. Jų darbas suskirstomas į 52 pamokas. Šeštadieninėse mokyklose dirbama apie 30 šeštadienių. Tokiu būdu kiekvienos pamokos darbas neatitiktų vienerių mokslo metų plano arba reiktų kelias pamokas jungti į vieną praktišką pamoką.

Ar nebūtų geriau, jei būtų atspausdinti pratimų uždaviniai tame pačiame darbo sąsiuvinyje C, vietoj nurodinėjimo, kad tą patį pratimą reikia rasti darbo sąsiuvinyje B? Tai nedaug sutauptų, o mokiniui būtų žymiai patogiau.

Vartojama nemažai naujų lietuviškų žodžių, pvz. šaldykla, degiklis, plovykla, maišytuvas, gruzdintuvas ir kiti. Jie skamba gerai, bet pvz. žodžiai halė mes turime lietuvišką žodį salė. Pamiršti lietuviški žodžiai — galgalas (vartojama antinas), kurkė (v. kalakutė), katė tupi (v. sėdi). Vienoje vietoje vartojamas cibulis, o kitoje — svogūnas. Kailis ir kailiniai vartojami ta pačia prasme. Kaikurie sakiniai lietuviškai turėtų kitą žodžių tvarką, pvz.: "mama rašo laišką dabar" arba (psl. 100 — Petrelj. . .).

Nepastebėtos kelios korektūros klaidos: 78 psl. "atalas", 88 psl. "grįžtes". Žinoma, vienas kitas netikslumas buvo praleistas, nes buvo skubama dar šioms mokslo metams knygas atspausdinti. Atsimenu iš mokytojų studijų dienų, kai vienas mokytojas pastebėjo vieną klaidę. Tada A. Rinkūnas atsakė: "Žinau, kad ten yra nepastebėtų klaidų ir daugiau, bet nebuvo galima taip greitai laiku viską išlyginti".

Kiekviename darbe galima pasiūlyti naujų patobulinimų, priminti nepastebėtas klaidas, bet tik A. Rinkūnas pasvėntė savo laiką, kad lietuvių mokyklų turėtų nemokantiems lietuvių kalbos vadovėlių ir darbo sąsiuvinį bei mokytojų vadovą. Jau šiais metais daugeliui mokinių bus lengvesnis ir idomesnis darbas lietuvių mokyklose, naudodami naujas knygas. Šiuo vadovėlių galės naudotis ir tie mokiniai, kurie nelanko šeštadienio lietuvių mokyklų, kai bus pagamintos pamokų balso juostelės.

A. Rinkūnas, AR KALBATE LIETUVISKAI? LITHUANIAN FOR BEGINNERS. Vadovėlis su skaitymais 223 psl., mokytojo vadovas 112 psl., darbo sąsiuvinis A 56 psl., darbo sąs. B 56 psl. ir darbo sąs. C 76 psl. Išleido Kanados Lietuvių Bendrumas su

Paprastas Šlaito kalbėjimas

VLADAS SALTMIRAS

Vladas Šlaitas yra keistas poetas. Neįmanoma jo kalbėjimas kartais būna tiek suprantamas, jog stebiesi kam iš viso reikėtų šnekėti apie savaimę suprantamus dalykus. Kodėl gi neperšokti smulkus trepsėjimo, palikus nuošaly taip žinomas tiesas, ir pradėti nuo pakylėjimo, nuo kurio matomi platus horizontai, reikalaujant iš poeto kondensuotesnės kalbos, nelaukiant kalbinių posūkių, dvasinio pakilimo, praeinančios žmogiškosios egzistencijos žūbtinio teigimo (kaip Dylan Thomas reikalauja: "Rage, rage against the dying of the light")?

Giliau pagalvojus betgi matyti, kad tokie primestiniai reikalavimai poetui būtinai nepateisinami nei moralinėje, nei intelektualinėje plotmėje. Vladas Šlaitas yra Vladas Šlaitas. Jis turi homogenišką savo pasaulį. Jo pasaulius yra nuoseklus. Jo poetika — estetikai bei pasaulėžvalga yra dvi nedalomos dalys. Iš tikro pas rėta poetą tas dvi vertybės nesikryžduodamos patvirtai susilieja į vieną. Jis kartais prašneka į mus išmintimi bei paprastumu, kaip šnekėtų žmogus mirties patale, kai visas gyvenimas subėga į vieną tašką. Tuomet jo savasis "aš" tampa antrareikšmiu, ir visa jo esybė perlieja į eiles jo poetinės sampratos ir pasaulėjautos išraišką.

Šlaitas bando išmesti iš savo žodyno visa, kas, jo supratimu, yra sentimentalus, įprastinis, "sparnuotas" žodis, keliaujas įvairiais atspalviais per trečiajį poetų kartą. Naujos išraiškos, naujos metaforos ieškodamas, jis nesibodi nueiti į krautinumus, neretai perkeldamas į savo poeziją krūvą jungtųjų, kuriuos būtų galima apeiti, arba surašo žurnalistikos ar kasdieninės kalbos tvartojamus žodžius. Nežiūrint tokių neva trukdančių, nes neįprastų, transgresijų, Šlaito poezija lieka lyriška, muzikali.

Šioje vietoje pritiktų kelios iliustracijos. Kalbėdamas apie rudenį, jis sako:

Dabar kiekvienas skersgatvis paženklinas, geltonu antspaudu (8)

Arba: Dabar jau vakaras. Medžiai, panašiai kaip arkliai, stovėdami ruošias mlegul (30)

Ir vėl apie rudenį:

Žiūri į šokolado spalvą, į rudens medžio lapus, ir galvoju: jūsų dienos, mano bičiuliai, jau suskaičytos (36)

Visa tai yra nuotaikinga ir naujoviškai gražu.

Šlaitui poezija yra muzika, panaši į Čiurlionį šviesių debesų sonatoje (35). Todėl jam ir fleitos "pusiau girtos vaikšto įgriuvusio kambario sienomis (65).

Šlaito muzikalumo įrodymui čia noriu pacituoti visą jo eilėraštį "Apie poeziją", kuris tuo pačiu, suprantantais žodžiais, nusakoma ir Šlaito poezijos sampratą. Tenka perspėti skaitytoją, kad tas tariamas paprastumas visiškai nėra toks paprastas, kad Šlaitas savitai sprendžia problemą, kurios jau trečią tūkstantį metų dirgina filosofus bei akademinius literatūros teoretikus.

Kadangi poezija yra daugiau negu proza, kadangi poezija yra daugiau negu mąstymas, kadangi poezija yra kartu mąstymas ir svajonės, kadangi poezijai nereikia nei išsimokslinimo, nei ypatingo pasiruošimo, kadangi poezija arba savaimė ateina, arba visai neateina, tai už tai į poeziją žiūriu kaip į Danguos arba Dievo malonę (34).

Pirmučiausia nevienam užkliūva tariamam gremėzdiškam "kadangi", žodis kadaise bandytas išgrūsti iš lietuvių kalbos, niekadoms jokia kito poeto nepavartotas, bet išlikęs dėl parankumo bei kalbininkų pripažinimo.

Šlaitas mėgsta pasikartojan-

Poetas VLADAS ŠLAITAS, gyvenantis Britanijoje ir pastaruoju metu išleisdamas naują rinkinį "Nesuvėjo malonėje"

čias frazes, suteikdamas joms kitišią muzikinę tonaciją, atkartodamas jas kitokiose gamose.

Norint galima būtų pavyzdžiui, perrašyti keturias šio eilėraščio eilutes ir muzikinius vienetus, nekreipiant dėmesio į pačių žodžių reikšmę, tarsi jie būtų surašyti mums nežinoma kalba (prašau skaitytoją nesuprasti šito bandymo kaip gudrios akrobatikos).

Kadangi poezija kadangi poezija kadangi poezija kadangi poezija

yra daugiau yra daugiau yra kartu nereikia nei

negu proza negu mąstymas mąstymas ir svajonės išsimokslinimo

Savo nustebimui turime pripažinti, kad žodis "kadangi" su antruoju nosiniu skiemeniu "dan" iš tikro yra muzikalus, ir Šlaitas pirmasis tai pastebėjo.

Galėtume nesutikti su Šlaitu, kad "poezijai nereikia nei išsimokslinimo, nei ypatingo pasiruošimo", nes pati jo poezija mus rodo, kad jis apie poeziją yra daug mąstęs ir daug jos

Skaitytojų filisteris JONAS DAINAUSKAS skaito paskaitą apie Vilniaus universiteto 400 metų praeitį Akademiniuose Skaitytojų Sąjūdžio studijų dienos rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 d.d. Wasagoje. Nuotr. A. Seiškus

Atsiušta paminėti

SIETYNAS, 1979 m. 1 nr., trimėnesinis lietuvių pensininkų žurnalas. Leidėjas — Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas. P.O. Box 1046, Hamilton, Ont L8N 3R4. Redagavo P. Enskaitis. Numerio kaina — \$1.00.

TEVYNĖS SARGAS, 1979 m. 2 (43) nr. Redaktorius — Petras Maldeikis. Numerio kaina — \$3.00. Gausnais: A. Balčytis, 6819 Washenaw, Chicago, IL 60629, USA.

Julia M. Urban, THE SMILE AND THE CRY. Memoirs of a Lithuanian Woman. Exposition Press. Hicksville, N.Y., 1979, p. 54.

AIDAI, 1979 m. 6 nr. Straipsniai: Juozas Girnius, Iš darbo Lietuvių Enciklopedijoje; Vytautas Bagdanavičius, Plinaprasnis pasaulio kūrmas; Alina Skrupskelienė, Marksis Kristus, Jolita Kavaliūnaitė, Jean-Jacques Rousseau. Be to, kultūrinė kronika, knygų recenzijos, dailininkų kūrinių nuotraukos.

Jurgis Gliuda, PERLOJOS RESPUBLIKA. Džukų draugijos vertintų komisijos premijuotas romanas. Išleido Džukų draugija. Kalbą lygina Pranas Razminas, viršelį piešė dail. Petras Aleksa, spaustudino "Draugo" spaustuvė. Tiražas — 1000 egz. Cikaga 1979 m., 373 psl.

MOSŲ SPARNAI, lietuvių evangelijų žurnalas, 1979 m. birželis, nr. 46. Leidėjas — Lietuvos Evangelijų Reformatų Kolegija. Redaktinė komisija — Petras Bružas, Eugenijus Gerulis, Jokūbas Kregždė, gen. superintendentas Stasys Neimanas, Jonas Palšis, Arvydas Ra-

skaitęs. Ką jis apie poeziją galvojo, pasako sekančiose eilutėse, esą ji "arba savaimė ateina, arba visai neateina". Atseit, jokia intelektualinė pastanga poezijos nesukurs, ką jau savo metu tvirtino ir Platonas. Todėl Šlaitas ir žiūri į poeziją "kaip į Danguos ar Dievo malonę". Gal kuris iš mūsų būtų linkęs tapatinti pastarąjį sakinį su "imperatoriumi iš Dievo malonės", "karaliumi iš Dievo malonės". Bet nešitaip reikia suprasti Šlaitą. Jam būti poetu iš Dievo malonės yra savaimę suprantamas dalykas. Šlaitui "reikia tikrai ypatingo nusiteikimo, idant patys eilėraščiai liptų prie pirštų galikučių" (47). Ir tas nusiteikimas jam ateina iš Dievo malonės.

Jo santykiai su Dievu, tikėjimas į pomirtinį gyvenimą, taikus apsisprendimas mirčiai ir meilė poezijai sudaro visą Šlaito-poeto-žmogaus branduolį.

"Kiekvieną dieną ruošiuosi mirčiai" (33), sako Šlaitas. O kitame eilėraštyje jis kalba apie mirtį šitaip:

Gal kitiems tai bus tik taškas, o man ne taškas: man tai bus tik pradžia į gražesnio pasaulio gyvenimą (37).

Ir viskas pas Šlaitą apvinkiuojama poezija:

Ateina laikas, kai reikės viską palikti: savo meilės eilėraščius, kuriuos kartą mylėjau labiau, negu meilė material (46).

Noriu atkreipti skaitytojo dėmesį į Šlaito teigimą "viską palikti", nes tas "viskas" yra jo poezija. Atseit, šioje žemėje jis tėra tik poetas ir daugiau niekas.

Šlaitas yra labai savitas poetas, atsisakęs daugelio poezijai įprastinių normų. Kiek jo poezija išliko patvari ir nesenstanti, parodys laikas. Dabar jo poezija yra patraukli, nes nemeluota, neišpūsta, be jokio sufanatinto sakinio, kad ir neekonomiška savo žodingumu.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

M. K. ČIURLIONIO PAVEIKSLŲ PARODA, surengta V. Berlyne meno, muzikos, teatro, kino ir literatūros festivalio rėmuose, apatinėje Hamburge leidžiamas savaitinis vokiečių žurnalas "Der Spiegel" kultūrinės apžvalgos skyriuje. Šiai pirmajai jo parodai užsienyje buvo atvežta apie 40 originalų. Pasak apžvalgininko, M. K. Čiurlionis esąs beveik nežinomas dailininkas, pradžioje daugiau reikšėjęs kaip kompozitorius. Mirė 1911 m., būdamas tik 35 m. amžiaus. Atkreipiamas skaitytojų dėmesys į Vasilijų Kandinskį, kuris savo modernų meną pradėjo puoselėti, praėjus vieneriems metams nuo M. K. Čiurlionio mirties. Dėlto keliamas klausimas, ar tikroju abstrakto pradininku neturėtų būti laikomas M. K. Čiurlionis. Jo paveiks-lai, pavadinti sonatomis, vizijomis, simfonijomis, savo forma bei spalvomis primena abstraktus. Padaręs tokias išvadas, apžvalgininkas susimąsto: ar nereikės perrašyti modernio meno istorijos, kai atsirado visų užmirštas jo pionierius? Pranešimas apie M. K. Čiurlionio parodą iliustruotas jo "Pilies pasakos" nuotrauka.

A. A. DAIL. HENRIKAS SALKAUSKAS, ištiktas širdies smūgio, mirė rugsėjo 1 d. Sidnėjūje, Australijoje. Vėlonis buvo kaunietis, gimęs 1925 m., mokėsis "Aušros" gimnazijoje. Grafiką studijavo Dancėje, Freiburgo dailės ir amatų mokykloje, filosofiją ir meno istoriją — Freiburgo universitete. Platus dail. H. Salkausko talentas išsiskleidė Australijoje, kurioj jis atvyko 1949 m. Pradžioje garsėjo savo grafikos kūrinių, o vėliau perėjo į tapybą, meno augtumas pasiekdamas akvarilinę techniką. Buvo daugelio parodų dalyvis ne tik Australijoje, bet ir už jos ribų, laimėjęs daugiausia premijų už Australijos dailininkų eilėse. Su kitais grafikai Sydneyje įsteigė Grafikos Draugiją, priklausę Australijos dabartinio meno draugijai. Dažnai dalyvaudavo konkursinėse parodose vertintojų komisijos nariu, Australijos menininkų leidiniuose bei enciklopedijose. Dėlto yra palikęs ryškius savo pėdsakus Australijos meno istorijoje, kurioj jėjo kaip lietuvių menininkas. Jo kūrinių yra įsigijusios beveik visos valstybinės ir privačios meno galerijos Australijoje, o kai kurie kūriniai yra pasiekę ir užsienio galerijas. Vėlonis taipgi buvo aktyvus lietuviškuose renginiuose, jiems skirdamas paukutus savo darbus. Paliko savo motiną Oną ir artimą bičiulį dail. Evą Kubos. Laidotuviams rūpinosi dr. G. E. Kazokienė. Su lietuviškais apeigomis vėlonies palaikai buvo sudeginti krematoriume ir palaidoti rugsėjo 8 d. lietuviškame Rookwoodo kapinių skyriuje. Laidotuviuose dalyvavo gausūs būrys Sidnėjaus lietuvių ir jo talentą gerbusių australų.

DAIL. J. RŪTENIO DARBŲ PARODA šią vasarą buvo surengta Cape Cod vasarvietėje, Mass. Lankytojus padėjo sutelkti tuo pačiu metu šios LB apylinkės suruošta gegužinė, kurioje dalyvavo ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai. Dail. J. Rūtenio tapybai yra būdingi lietuviški motyvai. Jis iš Niujorko persikėlė į Cape Cod ir čia įsigijo namus. Gyvendamas ramioje aplinkoje, daugiau laiko žadą skirti kūrybai, įsijungti į lietuvišką veiklą.

LIETUVIŲ DIENAS KLEVLANDE lapkričio 17-18 d. d. rengia LB Klevelando apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Jurgio Malskio, susilaukusi pritarimo ir talkos iš LB Ohio apygardos valdybos. Lapkričio 18 d. Euclido gimnazijos auditorijoje bus suvaidinta kompoz. A. Jurgučio ir libretisto A. Kairio operinė drama "Emilija Platerytė", kurią iš Chicago atveš "Dainavos" ansamblis su solistais. Muzikinei palydai ilgametis simfoninio orkestro narys Klevelande V. Kušleika sutelkė 20 orkestrantų.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME Klevelande, kurį rugsėjo 8 d. surengė šios apylinkės LB valdyba, paskaitą "Tauta ir tėvynė" skaite Cincinnati Kavero universiteto psichologijos prof. dr. Vytautas Bieliauskas. Koncertinę programą atliko svečiai iš Kanados — montrealietis sol. Gina Capkauskienė ir torontietis pianistas Jonas Govedas. Koncertas buvo pradėtas trim britų klasiko H. Purcellio dainom ir užbaigtas G. Donizetio operos "Lucia di Lammermoor" arija. Didžiausio klausytojų dėmesio susilaukė ta koncerto dalis, kurioj buvo įtrauktos keturios kompozicijos debutuojančio J. Govedo dainos — "Nebaigta daina", "Laimės rytas", "Liepsnelė" ir "Serena-da". Pirmųjų dviejų dainų teksto autorė — M. Sims-Cerneckytė, trečiosios — L. Andriekus, OFM, ketvirtosios — J. Baltrušaitis. Jaunojo kompozitoriaus debiutą klevelandiečiai sutiko audringais plojimais. Sol. G. Capkauskienė tas jo dainas, specialiai jai sukurtas, atliko ir kituose savo koncertuose, nusivėję Australijon. Pas Australijos lietuvių jį lankysis jau antrą kartą. Sol. G. Capkauskienės koncertai numatyti: spalio 27 d. — Perth, lapkričio 4 d. — Adelaide, lapkričio 10 d. — Geelonge, lapkričio 11 d. — Sidnėjūje, lapkričio 17 d. — Kanberoje.

V. Kst. "VILNIAUS" KINO TEATRE rugsėjo 1 d. žiūroval susitiko su naujojo lietuviško meninio filmo "Nesėtų rugių žydėjimas" kūrėjais. Rež. Marijonas Giedrys šiam filmui pats paruošė scenarijų pagal Vytauto Bubnio to paties pavadinimo romaną, sprendžiantį moralines bei etines problemas. Pagrindinį Deimantės Petrušonienės vaidmenį sukūrė aktorė Ingrida Kliškauskaitė, jos vyro Viktoro — filme debiutavęs jaunas Kauno dramos teatro aktorius R. Bagdavičius. Be jų, taipgi vaidino aktorai — D. Banionis, V. Tomkus, E. Zebertavičiūtė, E. Pleškytė, H. Hokušaitė. Pagrindinis dėmesys tenka išlėptai tėvų dukrelei D. Petrušonienėi (I. Kliškauskaitė), kuri, išvykus vyrui V. Petrušonui (R. Bagdavičiui) į kariuomenę, susižavi savo virškinimo technokrata Leonu (V. Tomkum), užmiršdama moralinę atsakomybę. Rež. M. Giedrys taipgi yra sukūręs kitą filmą "Perskeltas dangus" pagal V. Bubnio romaną "Po vasaros dangum". Jį vilioja šio rašytojo nuolat persipinančios sluzetinės linijos, filmams dėkingi dialogai.

PIRMOJI RESPUBLIKINĖ MAZOSIOS SKULPTŪROS ir medalių paroda, surengta Vilniaus dailės parodų rėmuose, sutelkė apie 300 darbų. Dalis jų jau buvo rodyta Lenkijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir susilaukė tarptautinių apdovanojimų. Šalia vyresniosios kartos dailininkų P. Aleksandravičiaus, R. Antinio, J. Kėdainio, N. Petrulio dalyvavo ir gausūs būrys jaunimo.

LIETUVOS FOTOMENO DRAUGIJOS nariai dalyvavo parodose Prancūzijoje. Sidabro medalį III tarptautinėje parodoje Orleano laimėjo A. Macijauskas už nuotraukų seriją "Veterinarijos klinikoje". Ši paroda buvo gavusi apie 1.600 nuotraukų iš fotografų 28-niose pasaulio šalyse. Tarptautinės fotografijos federacijos aukso medalis XIII tarptautinėje parodoje Reimse paskirtas jaunam fotografui Kazimierui Mizgiriui iš Nidos už nuotraukų ciklą "Kopos". Reimso miesto medaliu buvo įvertintos jauno vilniečio K. Kostiuoko nuotraukos "Retro", "Etiudai" ir "Forma".

VILNIAUS DRAMOS TEATRO aktorai, pasidalinę į dvi grupes, lankėsi Biržuose, Pasvalyje, Rokiškyje, Kupiškėje, Anykščiuose, Kretingoje, Telšiuose, Mažeikiuose, Plungėje, Skuode, Raseiniuose bei kitose jų rajonų vietovėse. Zemačiams jie buvo nuvežę moldavo J. Drucės dramą "Žemės ir Saulės vardu", augštaičiams — italų klasiko C. Goldonio komediją "Juokingas nuotykis".

VILNIAUS DAILES MUZEJUS surengė anksti mirusio dail. Aleksandro Vitulskio 125 darbų parodą. Vėlonis mėgdavo tapyti Vilniaus gatves, jų vingius, namus ir bokštus. Paliko ištisą tokių darbų ciklą "Senasis Vilnius". Per 13 kūrinių savo metų nutapė nemažai portretų, figūrinių kompozicijų. Tapybą buvo studijavęs pas prof. V. Mackevičių Vilniaus dailės institute.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS šešiasdešimtąjį operos sezoną rugsėjo 2 d. pradėjo tradiciniu G. Verdi "Traviatos" spektakliu. Pagrindinį Alfredo vaidmenį atliko tenoras Virgilijus Noreika, kuris taipgi yra ir šio teatro direktorius bei meno vadovas. Iki metų užbaigos bus paruoštos dvi premjeros. Pagal V. Ganelino muzikos fonogramą filmui "Velnio nuotaka" baletmeisteris V. Bradzylis paruošė baletą "Kas dėjos anuo metu Paudrūvės krašte". Ir filmui, ir baletui panaudoti K. Borutos apysakos "Baltaragio mūšinas" motyvai. Scenovaizdžius sukurs grafikas V. Kalinauskas. Antroji premjeras — E. Balsio operos "Indrė ir Anasas", kurios libretas yra atremtas į vokiečių klasiko H. Sudermano novelę "Kėlonė Tilžės". Premjerą ruošia dirigentas J. Aleksa, rež. R. Siparis ir dail. F. Navickas. Repertuarą papildys komiška J. Strausso opera "Sikšnosparnis", statoma dirigento J. Aleksos, rež. V. Mikšaitės, rygičio dail. A. Vardanui. 1980 m. baletas teatras minės savo 55 metų sukaktį. Tai bus skirta L. Delibo "Kopelija", kurios spektakliu buvo pradėta Lietuvos balet istorija. Naujas "Kopelijos" paruošimas patikėtas dirigentui V. Viržoniui, baletmeisteriui V. Bradzylui ir dail. H. Cipariui. S. Profkovoje operos "Sužadėtuvės vienuolyne" premjeron vilniečius pakvies dirigentas J. Aleksa, rež. R. Siparis, dail. M. Percevas. Numatoma atnaujinti A. Borodino operą "Kunigaikštis Igoris", vaikams paruošti K. Chaferturiano baletą "Cipolinai", pasikvies baletmeisterį H. Majorovą iš Kijevo operos bei balet teatro. Lietuvos operos šešiasdešimtmėčiui naujo pastatymo susilauks G. Verdi "Traviata". Šios premjeros kūrėjai — dirigentas J. Aleksa, rež. R. Siparis ir dail. F. Navickas. Rugsėjo 26-27 d. Vilniuje viešėjo ir pagrindinį vaidmenį P. Čaikovskio "Gulbių ežere" atliko Japonijos balet teatro primabalerina Kumido Maeda, Vilniun taipgi yra pakviesta Weimaro teatro operos grupė. Vilniaus operos solistai dalyvaus draugystės koncerte Erfurte, o balet grupę pavasariį gastroliuos Taine.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

HIGH PARK BLVD., atskiras 16 kambarių namas, naujas šildymas, 5 prausyklos. Reikalingas taisymo. Greit užimtinas.

PRINCE EDWARD DR.-BERRY RD., jaukus atskiras 6 kambarių vienaauštis. Pilnai užbaigtas rūšys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Prašoma kaina \$89,900.

BABY POINT, atskiras 7 kambarių, kvadratinio plano namas. Dvi prausyklos. Natūralus medis. Užbaigtas kambarys rūšyje. Garažas su šoniniu įvažiavimu.

SOUTH KINGSWAY, didžiulis, vos keleto metų senumo 6 kambarių vienaauštis (backsplit); pilnai užbaigtas rūšys, 3 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK-BLOOR, originalus 6 butų, atskiras, mūrinis pastatas (sixplex); maždaug 20 metų senumo, 3-jų ir 2-jų miegamųjų; garažai su privačiu įvažiavimu, vieta 6 automobiliams; gauna apie \$26.700 metinių pajamų; vandeniu-alyva šildomas.

JANE-BLOOR, 17 kambarių, atskiras, originalus tributis, vandeniu-alyva šildomas, vos kelių metų senumo.

SWANSEA-SOUTH KINGSWAY, atskiras 7 kambarių namas, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame aukšte; užbaigtas rūšys; maždaug 6 metų senumo; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — \$89.500.

Skubiai reikalingi namai pardavimui.

Nemokamas įkainojimas.

18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronto ir Ontario provincijoje.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10½%
Andradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 10 %
Trečdadieniais 10 - 3	term. indėlius 3-4 metų 10¼%
Trečdadieniais uždaryta	term. indėlius 5-6 metų 10 %
Ketvirtadieniais 10 - 8	spec. taup. s-tą 10½%
Penktadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tą 6 %
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS IS:
Sekundadieniais 9.30 - 1	asmenines 11¼%
	mortgičius 11 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p. — pensijų s-tą nuo lapkr. 1/79, namų s-tą nuo sausio 1/80

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santauų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIJO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOŠ SKAITYTUVA (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminiu.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

Lietuviška maisto krautuvė

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward Tel. 233-9783

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus. • Savininkai: **A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas**

LSS pirmosios nutarimų apdovanojimo skautų nusiųpėnė asmenys: B. SAPLYS — Padėkos ordinar, A. GRYBAS — Padėkos rėmėjo ordinar, K. KALENDRA — Padėkos rėmėjo ordinar

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kreditą iki \$250 ketvirtaisiais metais, o nuomininkai iš viso nieko negaus, nors jų nuomos pinigai prisideda prie nuosavybės mokesčio padengimo. Nusikrauti gali būti ir išmokėtas namus turintis pensininkai, jeigu jų metinės pajamos būna tokioms mažoms, kad jiems netenka mokėti pajamų mokesčio. Tokiu atveju nebus iš ko atskaityti nuosavybės mokesčio leistos dalies. Liberalai reikalauja, kad padarytos nuolaidos apimtų visus namų savininkus ir visus nuomininkus.

Aštrių komentary laikraščiu vedamuosiuose susilaukė buvęs ilgametis premjero P. E. Trudeau ministerių kabineto narys B. Mackasey. Premjeras P. E. Trudeau jį š. m. vasario 1 d. pasiskyrė valstybinės orinio susisiekimo bendrovės "Air Canada" pirmininku su metine \$90.000 alga, iš tų pareigų atleides P. Tascherau. B. Mackasey tada buvo pralaimėjęs papildomus rinkimus į federacinę parlamentą ir dairėsi kito darbo. Tai buvo grynai politinio pobūdžio atsilyginimas liberalų partijos veteranui, neturinčiam jokios patirties orinio susisiekimo srityje. Naujoji premjero J. Clarko vyriausybė nutarė į šias pareigas grąžinti atleistą P. Tascherau ir tą jo darbą padaryti tik daliniu šalia kitų pareigų. Tada paaiškėjo, kad su B. Mackasey buvo pasirašyta darbo sutartis septyneriems metams ir kad "Air Canada" bendrovė jam buvo pažadėjusi \$38.848 pensiją, jeigu būtų atleistas, \$20.376, jeigu pats pasitrauktų. Į šias pensijas yra įtraukta \$12.000, kurie jam priklauso už darbą parlamente. B. Mackasey nesutiko atsisakyti dėti turėjo būti atleistas transporto min. D. Mazankowskio. Dabar jis kreipėsi į advokatą ir žada reikalauti kelių šimtų tūkstančių dolerių už sutarties nutraukimą. Laikraščiai pabrėžia, kad minėtoji pensija ir ypač reikalaujama kompensacija yra perdidelis atsilyginimas už nepilnų 8 mėnesių darbą "Air Canada" bendrovėje. J. B. Mackasey kaltinimą, kad jis yra atleidžiamas dėl priklausymo liberalų partijai, laikraščiai reaguoją taikliai komentaru: tą gerai apmokamą darbą jis ir buvo gavęs tik kaip liberalas ne dėl

Kanados Darbo Kongreso pirm. D. McDermottas šios unijos jungiančios organizacijos vardu pasiskelbė kovą už sveikatos draudimą, kurią tvarko provincijų vyriausybės, gaudamos lėšų iš federacinės valdžios. Pasak D. McDermotto, draudos paslaugos pastebimai menkėja. Kaikuriuose provincijose įvedamas iš paciento reikalaujamas papildomas už draudos paslaugas, kitose draudos lėšos nukreipiamos su ja nieko bendro neturintiems reikalams. Lygiai nepateisinamas esąs ir gydytojų pasitraukimas iš draudos plano, kad jie galėtų reikalauti daugiau dolerių iš pacientų. Lapkričio mėnesį Otavoje bus suaukta konferencija "S.O.S. Medicare" Kanados Darbo Kongreso iniciatyva. Jon bus pakviesti įvairių organizacijų bei religinių grupių atstovai. Konferencijoje bus atliktas išsamus sveikatos draudos būklės tyrimas kiekvienoje provincijoje.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Vitas Gerulaitis pasiekė baigmę. Atviros JAV teniso varžybos, kaip ir Wimbledonas, sutraukia žymiausių pasaulio tenisinkus ir atkreipia visų Vakarų pasaulio sporto mėgėjų dėmesį. Abejos varžybos trunka net dvi savaites. JAV teniso varžybose V. Gerulaitis buvo išskirtas ketvirtuoju ir tuo būdu netiesiogiai pripažintas ketvirtuoju pasauliu. Pirmiaujantis buvo B. Borg, J. Connors ir J. McEnroe. Ketvirtieji baigmėje netikėtą pergalę pasiekė stipriai servuojantis R. Tanner, įveikdamas pasaulio pirmąjį — B. Borgą. Pusbaigmėje Gerulaitis teko rungtis su pasikėlimo pilnu R. Tanneriu. Pirmuose trijuose setuose Tanneris vyravo. Vitas šlubavo servų grąžinime. 18.000 žiūrovų į milijoniniai televizijos žiūrovai jautė, kad Gerulaitis pralaimėjimas beveik neišvengiamas. Pirmuosius du setus laimėjo Tanneris (6-3, 6-3). Trečiame sete Vito padėtis buvo beveik bevilška, tačiau į pabaigą sustiprėjo Gerulaitio atkaklumas, gerėjo smūgiai ir... setas baigėsi 7-6 paskeme Vito naudai. Likusieji du setai jau priklausė Gerulaitiui. Užtikrintai servuodamas, laiku pldamas ir puikiai valdydamas sviedinį, Vitas laimėjo 6-3, 6-3.

Antroje pusbaigmės pusėje J. McEnroe laimėjo prieš 1978 m. meistero J. Connors ir taipogi pasiekė baigmę. Baigmės susitikimas buvo taipogi plačiai stebimas visoje S. Amerikoje.

Rugėjo 15-16 d.d. Toronto įvyko Kanados lietuvių lauko teniso pirmenybės. Nors PLS 2-nėse dalyvavo nemažas skaičius Kanados tenisinkų, šios pirmenybės palyginti buvo ne gausios. Dalyvavo tik Toronto tenisinkai ir įvyko tik vyrų, veteranų ir jaunių varžybos.

PASEKMES:
Vyrų — 1. G. Matulevičius, 2. A. Skucas; veteranai — 1. H. Lapas, 2. J. Zukas, 3. A. Puodžiūnas; jauniai — P. Tutlys, 2. L. Banclis; vyrų (Nukelta į 9-tą psl.)

Ateitininkų žinios

Federacijos vado ir kontrolės komisijos rinkimai. Patirta, kad yra Ateitininkų Federacijos narių, negavusių balsavimo laišku, susijusių su federacijos vado ir kontrolės komisijos rinkimais. Tai įvyko ne dėl rinkimų komisijos kaltės. Galimas dalykas, tai atsitiko dėl nesiregistravimo vietiniuose skyriuose, dėl gyvenvietės pakeitimo ir pan. Dėlto prašomi tie ateitininkų organizacijos nariai iki spalio 4 d. pranešti savo adresus rinkiminei komisijai: Jonas Valukonis, 15401 Florence Circle, Huntington Beach, Calif. 92647, USA.

Ateitininkų stovyklai Wasagoje pasibaigus, su kiekvienu vadovu atskirai buvo atlikti pasikalbėjimai. Visiems buvo pateikti tie patys klausimai. Atsakymai buvo gana įvairūs. Čia perduodame tik bendrą iš 10 įvairių asmenų susumuotą nuomonę.

1. Kas tau, kaip vadovui, labiausiai patiko šioje stovykloje? Atsakymas: susigijvenimas, nuotaika, draugiškumas.

2. Kas nepatiko? — Trūkumas iš anksto detalii paruoštos programos, mažai skirtumai tarp vadovų.

3. Ką reikėtų kitaip tvarkyti? — Vadovų pasiruošimas turėtų būti geresnis. Suplanuoti detalii programą iš anksto.

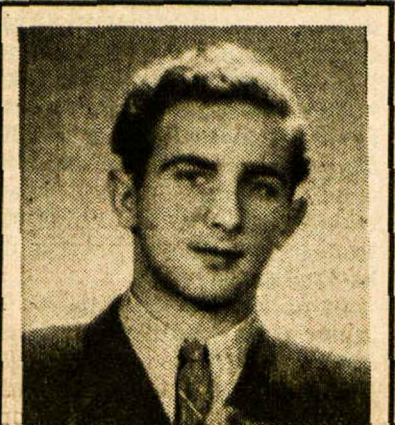
4. Ar tau atrodo, kad gera ruošti jaunųjų ir vyresniųjų stovyklą kartu? — Kartą 8, atskirai 2.

5. Ką gali pasakyti apie pasikalbėjimus mažose būreliuose? (Pastaba: pasakytų nebuvo, visa programa buvo atlikta pasikalbėjimais). — Geras metodas. Asmeninis stovyklautojų atvirumas mažose grupėse nustebino. Vadovai turėtų būti daugiau įsigilinę į temas.

6. Kada jautėte pasitenkinimą? — Kai padėjau stovyklautojams, atsidaviau, pamiršdamas save ir iš to mačiau vaisius.

7. Kuo nusivylei? — Savimi, ne kitais.

8. Ką dar gali pasakyti apie stovyklą? — Stovykla buvo gera. Reikia daugiau pasiruošimo. Nenutraukti stovyklų, jos būtinos.

A.A. STASYS KVIECINSKAS, Toronto, Kviecinskos sūnus, tragiškai žuvęs Marijampolėje š.m. gegužės 31 d.

Skautų veikla

• Sekmadienį, rugėjo 30 d., 4 v. p.p., Toronto Lietuvių Namuose susirinkime paminėti Lietuvos prezidentu. Šį minėjimą ir koncertą rengia skautininkų-klės ir visus klėse bus dar galima gauti ir prie įėjimo. Maloniai kviečia rengėjai visas klėse šeimoms, jų draugams ir visus tautiečius dalyvauti šioje popietėje ir pagerbti buvusius du skautų šefus. • Dail. Prano Galiaus paroda rugėjo 29-30 d.d. Lietuvių Namų Gedimino pilies menėje. Parodą globoja skautininkai-klės ir visus kviečia į aplankyti bei pagal galimybes įsigyti plačiai meno pasauliui žinomo dailininko kūrinių. Džiugu pastebėti, kad svečias dailininkas yra buvęs skautų eilėse. Č.S.

Akademinio Skautų Sąjūdžio studijų dienos įvyko 1979 m. rugpjūčio 31 — rugėjo 3 d.d. pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje. Dalyvavo 25 ASS nariai iš Čikagos, Toronto ir Detroito.

Paskaitas skaitė fil. J. Dainauskas — "Vilniaus universiteto 400 m. sukaktis" ir Sovietų pilietybės klausimas; fil. A. Tamošiūnas — "Lietuvos žydai ir kitos tautinės mažumos karo metu"; A. Gureckas — "Lietuvos sienų klausimas" (Taip pat buvo IV PLJK apžvalga (simpoziumas), kuriame dalyvavo fil. M. Plešys — moderatorius, fil. Eglė Rimavietė, fil. Danutė Brusokaitė ir fil. Algis Šeškus. Sekmadienį įvyko ASS sueiga, kuriai vadovavo fil. Raymondas Srikas.

Studijų dienų metu buvo surengta Tallat-Kelpšienės iš Čikagos ir V. Visockienės rankdarbių paroda. Studijų metu turėjome porą skautiškų laukų bei keleto išvykų į paplūdimį ir Wasagos miestelį. A. S.

Studentų žinios

Stipendijos studentams. Delaware universitetas turi 1980-81 m. stipendijų studentams, siekiantiems magistro arba daktaro laipsnio jūros moksluose, t.y. jūros biologijoje, geologijoje, inžinerijoje, fizinėje ir cheminėje okeanografijoje, jūros teisės ir ekonomijos srityse. Be pagrindinių tyrinėjimų Amerikos Atlanto pakraščiu, Delaware universitetas vykdo tyrinėjimus Arabijos, Veneculos ir Kostarikos įlankose. Norintieji daugiau informacijų, prašomi kreiptis į prof. Vytautą Klemą: College of Marine Studies, University of Delaware, Newark, DE, 19711, USA.

• Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta

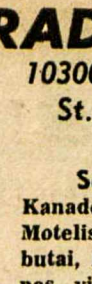

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininke ROTA KRIAUCIONAITĖ, Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", baltos smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-INDIAN RD., atskiras 8 kambarių per 3 aukštus dvibutis (duplex), pilnai atremontuotas iš lauko ir vidaus, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai, balkonai iš priekio ir užpakalio, naujai įrengtos virtuvės ir prausyklos, kilimai, platus įvažiavimas, 2 nauji garažai, gera vieta, arti Lietuvių namų. Įmokėti apie \$35.000.

NETOLI LIETUVIŲ PARAPIJOS, 12 butų investicija, atskiras pastatas su balkonais; pajamos per \$20.000 su žemom nuomom. Prašoma kaina — \$155.000; apie \$30.000 įmokėti. Lieka viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam **PARAMA** **TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE**

MOKA:	IMA:
10½% už 1 m. term. indėlius	11¼% už asm. paskolas
10% už 3 m. term. indėlius	
10¼% už pensijų ir namų planą	
10½% speciali taup. sąsk.	
10% už taupymo s-tas	11% už mortgičius
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santauų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas

Angelė E. Karnienė REALTOR • BROKER • NOTARY

3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius. 24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Sveikiname

pirmąją išeivijoje įsisteigusią
VLADO PUTVIO ŠAULIŲ KUOPĄ
25 METŲ SUKAKTIES PROGA.

Linkime visiems šauliams sėkmės ir ryžto
darbuose Tėvynei Lietuvai ir šaulių Sąjungai.

Toronto Lietuvių Namai

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

JAUNIMO KONGRESO duomenis ir įspūdžius rugsėjo 7 d. vakarone atspoko: Saulius Girnius — apie registraciją, PLB pirm. Vytas Kamantas — apie finansus, Eglė Rimavičiūtė — apie stovyklų užsiėmimų būrelius ir kitą programą, vadovavęs vakaronėi Linas Rimkus — apie akademinę stovyklą, Loreta Stončiūtė — apie studijų savaitę. Ofelija Barškėtytė apžvelgė uždarymo renginius. Rodydamas skaidres, Linas Meilus atspoko vieną kongresinių ekskursijų. Pokalbis buvo pajauvinantis dar Vitos, Dalios ir Rūtos Musonyčių bei kitų skaidrėmis.

V. Kamantas, dėkodamas jaunimo kongreso remėjams, perskaitė PLB ir kartu jaunimo kongreso išdėtinio 8. Amerikoje Mečio Šilkaičio pranešimą, kuriame atspindinti finansų komisijos dr. Algio Pauliaus ir išdėtinio povadotojo Sarino Valiūno darbas. Aukų ir renginių surinkti lėšų gauta ligi rugsėjo 1 d. \$85.900, išlaidų ligi šiol turėta apie \$45.000. Visa apyvarta su kelionėmis bus arti pusės milijono dolerių. Esa išlaidos bei pastangos pilnai apsimokėjo. Puse aukų surinko JAV LB apylinkės — \$38.000, pavieniai aukotojai finansų komisijai atsiuntė \$16.500, organizacijos, įskaitant Lietuvių Fondo \$3.000, parūpino \$13.000, Kanados lietuviai sudėjo \$10.000, Čikagos Lietuvių Diena davė \$5.000, o loterija — \$2.500.

Stambesnes išlaidas sudarė atstovų kelionės iš kitu kraštu: P. Amerikos — \$8.000, Europos — \$2.000, kitu kraštu — \$8.000. Pagrindiniams meno vienetais išleista — \$14.500; o paskatintiems stovykloms ir studijoms — \$4.000. R. Stončiūtė, pašto, spaudinių išlaidos — \$7.000. Tuo būdu liko apie \$30.000, kurių ketvirtadalis atidėtas V-ajam PLJK, likusieji pinigai paskirti PL Jaunimo Sąjungos veiklai ir bendriems jaunimo reikalingam. Vakaronės dalyviai buvo pakviesti į spalio 19 vakaronę su naująja PLJS valdyba.

LIETUVIAI JĖZUITAI išeivijoje rugsėjo 4-5 d.d. susirinko Čikagoje savo antrajam suvažiavimui. Dalyvaavo 19 kunigų ir brolių iš keturių kraštų ir šešių vietovių. Tai buvo gausiausias suvažiavimas po II D. karo, kai jėzuitai buvo atskirti nuo Lietuvos. Montrealui atstovavo kun. Jonas Kubilius, Montevideo parapijai — kun. Jonas Giedrys, Klevelandui — kun. Gediminas Kijauskas ir

kun. Jonas Kidykas. Iš Romos dalyvavo kun. Antanas Liulima ir kun. Paulius Rabikauskas, iš Kalifornijos — kun. Bruno Markaitis. Suvažiavimas aptarė aktualius reikalus, pranešė apie veiklą, svarstė atsinaujinimo ir darbo klausimus, klausėsi jėzuitų žodžių iš Lietuvos, ypač a.a. Karolio Garucko.

DAIL. TELESFORO VALIAUS pomirtinė paroda buvo pirmoji Čikagoje nuo rugpjūčio 31 iki rugsėjo 9 d. Rengėjai — Lietuvių Dailės Institutas ir Aldona Valienė iškabino įvairių rūšių grafikos darbų, Valiaus sukurtų knygoms aplankų, jo diplomus, žymes ir nuotrauką. Atidaryme Čiurlionio galerijos vardu kalbėjo kun. Jonas Borevičius, L. Dailės Instituto — Adolfas Valeška, LK Mokslo Akademijos — kun. V. Bagdanavičius. — PRANO GAILIAUS spalvotos grafikos ir akvarelų paroda rugsėjo 14-23 Čiurlionio galerijoje surengė Santaros — Šviesos Čikagos skyrius.

LITUANISTINEMS MOKYKLOMS iš anksto rugsėjo 13 d. kalbą teina JAV LB Vidurinio Vakarų apygardos su pirm. Kaziu Laukaitiu. Rušdamsi rugsėjo mėn. JAV-se vykstančiam LB švietimo reikalams vajui, apygarda rugpjūčio 24 d. sukvietė simpoziumą apie lituanistinių mokyklų reikalus. Juos aptarė valdybos narys Juozas Ivanauskas, K. Laukaitis, Čikagos augštesniosios mokyklos dir. Juozas Masilionis, lituanistai mokyklų pradedančiųjų mokytoja Lemonto mokykloje Laima Braune, valdybos narė Agnė Katiliskytė ir JAV LB švietimo tarybos pirm. Bronius Juodelis. Tik paskutiniu metu atsirado daugelis medžiagos pradedantiems mokyti lietuvių kalbos. Didelis mokinių amžiaus skirtumas šiose klasėse daugiau reikalauja iš mokytojų. Čikagos ir apylinkių mokyklose mokinių skaičius mažėja. Simpoziumo dalyviai siūlė kreiptis į jaunų tėvų idealizmą. Tėvų komitetai sąžiningai veikia, telkdami lėšas nuomai ir mokyklinėi medžiagai.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Old Mill Tailors

Vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas

7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI • VASARNAMIAI • ŪKIAI

Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819 atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Prilame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);

šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai

Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO

INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Akademino Skautų Sąjūdžio studijų dienų dalyviai Wasagoje, Ontario

Nuotr. A. Seškaus

TORONTONT

Maironio mokyklos tarybos posėdis įvyko š.m. rugsėjo 13 d. Prisikėlimo par. patalpose. Dalyvavo visų trijų parapijų klebonai — kun. A. Simanavičius, kun. P. Ažubalis ir kun. A. Žilinskas, mokyklos vedėjas V. Bireta, tėvų komiteto pirm. D. Karosas, L. Namų atstovas T. Stanulis. Išlausyti vedėjo ir tėvų kom. pirm. pranešimai, patvirtinti 1979-80 m. mokytojų priėmimas, aptartas spalio 27 d. mokyklos pobūvis. Prisikėlimo salėje, kuriamė programą atliks Toronto lietuvių vyrų choras "Aras". Taip pat buvo svarstomos įvairios mokyklos ir jaunimo nutautėjimo problemos. T. Stanulis

Viešnios "T2" redakcijoje. Rašytoja Irena Joerg-Naudžiūnaitė, gyvenanti Austrijoje, šiuo metu lankosi S. Amerikoje. Lydimas seselių vienuolių — Apolinaros iš Putnamo ir Loretos iš Toronto, ji aplankė Toronto lietuvių institucijas ir "T2", kuriuos ji jau seniai skaito. Ji rūpinasi kaikiurių savo novelių išleidimu anglų kalba ir ieško paskaitininkų būsimai Europos Lietuvių Studijų Savaitėi, kuri rengiama Innsbrucke 1980 m. rugpjūčio mėnesį. Rašytoja yra kilusi iš Kauno. Pažadėjo paruošti vieną kūrinį "T. Žiburiams". — Sol. Gina Capkauskienė, prieš išvykdamas koncertuoti Australijon, aplankė "T2", vykdamas koncertuoti į Detroitą su sol. R. Strimaiciu ir akomp. J. Govėdu. Jos koncertai numatyti — Čikagoje, Otavoje ir Montrealyje (išleistuvinis koncertas). Lapkričio mėnesį ji išvyksta Australijon, kviečiama ALB valdybos ir siunčiama PLB valdybos bei kultūrinės tautos komisijos. Grįš Kanadon gruodžio pradžioje ir koncertuos "T2" trisdešimtmečio iškilmeje.

Rymantas Petruskas ir Gabija Juozapavičiūtė susituko rugsėjo 22 d. Lietuvos Kankinių šventovėje. Mišias koncelebravo ir jungtinių apeigų atliko jaunų giminaitis kun. G. Kijauskas, S.J. kun. A. Saulaitis, S.J. ir kun. P. Ažubalis. Giedėjo Gabijos draugės su viešnia soliste, sol. V. Verikaitis, vargonavo D. Viskontienė. Apeigose dalyvavo daug kviestinių svečių. Vestuvinė puota įvyko Anapilio salėje, kur Almio Kuolo dėka netrūko humoro ir lietuviškų vestuvių papročių. Jaunavedžius sveikino KLB Toronto apyl. valdyba, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Gintaras Aukštuolis, kuris su p. Čyvu įteikė dovaną — gražų lietuvišką kryžių. Taip pat buvo sveikinimas ir iš Lietuvos. Tėvų vardu kalbėjo A. Juozapavičius. Jaunavedžių vardu padėkos žodį abiem kalbom tarė R. Petruskas. Pažymėtina, kad šios lietuviškos vestuvės susilaukė plataus lietuvių visuomenės dėmesio, nes abu jaunavedžiai yra aktyvūs veikėjai. Gabija gražiai ir sėkmingai reikišė ateitininkų veikloje, o pastaraisiais metais — PLJS, kuriai pirmininkavo. Rymantas taip pat reikišė lietuvių

visuomenėje kaip ateitininkas ir jaunimo sąjungos veikėjas. Gabija yra baigusi sociologiją magistrės laipsniu, o Rymantas — psichologiją daktaro laipsniu. Visi jiems linkėjo laimingo šeimos gyvenimo.

Televizijos kursų tautinių grupių darbuotojams rengia Ryersono Politechnikos Institutas Toronte kartu su Kanados Daugiakultūrių Reikalų Direktoriatu. Šiais kursais norima paruošti tautinių grupių atstovus, kad jie šioje srityje galėtų patarnauti savo bendruomenėms. Kursai truks 14 šeštadienių (1980 m. sausio 19 — balandžio 19). Į juos priimami tai sričiai tinkami kandidatai. Iš jų reikalaujama trumpo rašinio (iki 200 žodžių) ir pokalbio su minėto instituto atstovu. Yra tik 34 vietos. Besidomintieji šia sritimi kviečiami tuojau įteikti prašymus. Specialūs blankai tam reikalui gaunami: Chairman R. Gardner, Radio-Television Arts Department, Ryerson Polytechnical Institute, 50 Gould Street, Toronto, Ont. M5B 1E8. Šių kursų kaina — \$575, tačiau valdžios paramos dėka iš studentų bus reikalaujama tik \$90.00. Pusė šios sumos bus grąžinta, jei studentas sėkmingai baigs kursą.

Svečiai iš Britanijos — Petras ir Melita Varkala lankėsi Toronte pas senai matytus savo pažįstamus B. Strazdienės ir p. Bulvičiaus lydimi jiedu aplankė ir "T2". Iš Toronto išskrido į Vakarų Kanadą, kur taip pat turį artimai pažįstamų tautiečių. P. Varkala yra žymus visuomenės veikėjas, daug prisidėjęs prie lietuvių įsikūrimo bei susiorganizavimo Britanijoje, kur jis buvo Lietuvos "Maisto" ir "Pienocentro" bendrovių atstovu.

"Eglutė" — vaikų laikraštis, spausdinamas Putname, Conn., stengiasi pasiekti kiek galint daugiau šeimų. Vyriausioji jo redaktorė sesuo O. Mikailaitė savo laisše "T2" redakcijai primena, kad Kanadoje labai nedaug vaikų prenumuoja šį mėnraštį. Taigi Kanados lietuvių šeimom reikėtų susidomėti šiuo puikiu, įdomiu, gausiai iliustruotu mėnraščiu, kuris ateina į pagalbą tėvams, norintiems išmokyti savo vaikus lietuvių kalbos. Metinė prumerata — \$7.00 (JAV). Adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū vedėjai J. Sarūnienėi ir visoms rengėjoms už man suruoštą priešvestuvių pobūvį, puikiai paruoštas vaises, gėles ir už nuoširdžius Jūsų linkėjimus.

Dėkoju už labai gražias gaudias dovanas, kurios praturtino mano kraičio skrynją.

Jūsų parodytas nuoširdumas ilgai paliks mano atmintyje.

Nuoširdus ačiū, ačiū — Kristina Svarlytė

Toronto šaulių VI. Putvio kuopa rugsėjo 16 d. buvo susirinkusi L. Namuose aptarti 25-rių metų sukakties iškilmių programą, kuri balsų dauguma buvo priimta. Romo Kalantos bareljefas L. Namuose bus atidengtas rugsėjo 29, šeštadienį. Tai atliks Simas Kudirka, kurio kelionę apmokėti sutiko du kuopos šauliai. P.p. Smigelskiai šventės proga paaukavo \$100. R. Kalantos bareljefas kainavo \$1,700.00. Jau surinkta nemaža suma iš verslininkų ir kitų pavienių tautiečių. Rugsėjo 30, sekmadienį, po 11 v. pamaldų, Anapilyje numatytas priėmimas svečiams. Į kuopą priimtas naujas narys — Stasys Strimaitis. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. (J. Sarapnickas)

A. A. Mykolas Vasiliauskas mirė širdies liga rugsėjo 22 d. Colingwoodo ligoninėje. Velionis, lyg nujausdamas artėjančią gyvenimo pabaigą, rugsėjo pradžioje buvo prašęs lietuvių kapinėse rezervuoti kapavietę. Paliko žmoną ir keturis vaikus Wasagoje. Po iškilmingų pamaldų Lietuvos Kankinių šventovėje palaidotas Šv. Jono liet. kapinėse.

A. A. Prano Žilvičio atminimui V. A. Vaitoniai paaukavo "T2" \$5.

Spaudos balius Ontario Londone rugsėjo 22 d. buvo sėkmingas ir nuotaikingas. Meninę programą atliko Toronto "Gintaras" ir vietinės pajėgos. Ta proga buvo prisimintas ir "T. Žiburių" trisdešimtmetis. "T. Žiburiams" atstovavo ir sveikinimo žodį tarė Vitalius Matulaitis. Tą spaudos balių rengė komitetas, vadovaujamas E. Daniūno. Platesnis aprašymas — vėliau.

ŠYPSENOS

Matyt, nebemyli...

— Matai, aš grįžau 10 valandą! — vyras sako žmonai.

— Ką čia niekus kalbi! Ar nematai, kad jau 3 val. ryto?

— Tu manęs jau nebemyli, štai, kas yra, — priekaištauja vyras. — Tu labiau tiki kažkokiam sukiuziusiam laikrodžiui, o ne tikram savo vyrui!

Mustynės

Berniukas grįžta iš mokyklos kruvina nosimi. Tai pamačius, motina šaukia:

— Tai ką, vėl susimušė? Aš juk sakiau, kad prieš pradėdamas mustynes susikaityti ligi 50.

— Taip, bet Jonui motina liepė susikaityti tik ligi 25!

Išminčiaus nuomonė

Tiems, kurie mėgsta gerti degtinę ar vyną, žinotini keturi laipsniai. Pradžioje žmogus pasidaro panašus į povą — pasipučia, jo judesiai pasidaro ritmingi ir didingi. Po to jis įgauna beždžionės charakterį — pradeda su visais žaisti ir juokauti. Vėliau jis pasidaro panašus į liūtą ir pasidaro pasitiks savi, išdidus, pilnas jėgos. Bet pabaigoje jis pavirsta į kiaulę ir voliojasi purvyne.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

PADĖKA

Su džiaugsmu ir malonumu reiškiame didžią padėką už mums suruoštą 25-rių metų vedybinės sukakties šventę.

Dėkojame vieninteliam savo sūnui Stasiui, suruošusiam mums tokią didelę šventę; Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui už įspūdingai atlaikytas Mišias; solistui Verikaitiui, Edmundui Putrimui už paskaitytus tekstus Mišių apeigose; pirmajam pabrūliui Mindaugui ir pamergei Sofijai Putrimams, jų sūnams Edmundui ir Jonui, be kurių pagalbos ta puota sunkiai būtų įvykusi; dėdei ir dėdinei Jonui ir Valei Lėveriams, pasitikusius mus su duona ir druska; vaišių pranešėjui Leonui Stosiūnui sugebėjusiam taip sklandžiai viską praveisti; sveikintojams už pasakytas kalbas: Jonui Robertui Simanavičiui, P. Žaliauskui, jaunystės draugams Primai Sapliei ir Aldonai Totoraitienei; Jonui Robertui Simanavičiui už sveikinimus per lietuvišką radijo valandėlę; už gražias dovanas, atvežtas iš Lietuvos Primos ir Broniaus Saplių tetulės; p.p. Dambarams už tokią brangią dovaną — skaučių Seserijos knygą bei įrašytus tokius gražius žodžius; Elenutei Astrauskaitei už taip gražiai nupieštą dovaną voką; Daliai Petkutei ir Jonui Putrimui, įteikusiems visas brangias dovanas; Antanui Baliukoniui už filmavimą; šeimininkei F. Walenciej už skanų maisto paruošimą; Jonui Adomaičiui už gražią muziką; visiems giminėms ir draugams, kurių sveikinimai atėjo iš toli; Mamytei už maldas ir gražius linkėjimus. Pagaliau ačiū visiems mieliems giminėms, draugams ir brangiems bičiuliams, kurie pasistengė kartu su mumis pasidžiaugti ta mūsų švente.

Su didele padėka —

Augutė ir Vytautas Dubickai

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

dvejetai — 1. J. Zukas, H. Lapas, 2. P. Tutlys, G. Matulevičius.

Salia visų runčių, dar buvo žaidžiamos kiekvieno su kiekvienu varžybos. Pirmą vietą laimėjo P. Tutlys, įveikęs visus dalyvius, antrą — H. Lapas.

Džiugu, kad tenisininkai dar susirenka bent metinėms varžyboms. Gaila, kad nepasirodė Hamiltono tenisininkai. Taip pat truko iškilmingi žaidėjai, kaip E. Andriulis ir G. delio. Varžybas rengė ir joms vadovavo J. Zukas ir apyg. vadovas A. Balnis. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Septintosios spartakiados motociklų daugiakovės baigminės varžybos įvyko Ukrainoje, Kolomijos mieste.

Aukso medali ir jaunių čempionu vardą laimėjo vilnietis Leonardas Blaškevičius 125 cm motociklų klasėje. V. Ragauskas iš Panevėžio rajono užėmė V vietą. Kitiems Lietuvos motociklininkams įvairiose motociklų klasėse varžybos buvo nesėkmingos: pirmą dieną sugedo panevėžiečio E. Ramono motociklas, kiek vėliau iškrito vilnietis A. Urbanavičius ir biržietis S. Zalinkevičius. Dėl jų nesėkmių Lietuvai tarp 17-kos komandų teko tik X vieta. Pirmą išsikovojo Ukraina, II — Uzbekija, III — Rusija.

Tarptautiniame moterų krepšinio turnyre Gdanske, Lenkijoje, dalyvaavo Vilniaus "Kibirkštis" be savo pagrindinių žaidėjų V. Beselienės ir A. Rūpšienės, priklausančių Sovietų Sąjungos rinkitnei. Baigminėje kovoje dėl pirmos vietos vilnietės nugalėjo Gdanske KKI krepšininkės 68:48. Jos taigpi įveikė III vietą už

Atostogų metas

— Zinai, Jonai, — sako žmona pusryčių metu vartydama laikraštį, — kad mirties pranešimų laikraštyje labai maža.

— O tai todėl, kad dabar atostogos, — paaiškina vyras.

Parinko Pr. Alš.

Pajieškojimai

Vandos Zubavičiūtės ieško Lietuvos liķę jos broliai Vitoldas, Henrikas ir Kęstutis. Ieškomoji ar apie ją žinantieji prašomi pranešti J. Pliekliui, gyv. Toronte. Tel. 537-4302.

Ieškomi šiemet mirusio Petro Suskevičiaus giminės įpėdiniai. Velionis gimė Lietuvoje, Raguvoje ir 1951 m. per Halifaxą atvyko į Kanadą. Maloniai prašomi ieškantieji arba apie juos žinantieji atsilipti šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 1 Trillium Terrace, Toronto, Ontario M8V 1V9.

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba potarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.

Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).

Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

V. PLACIAKIENE — I. DRESERIENE

INSURANCE

* Namų — Gyvybės

* Automobilių

* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Praėjusį sekmadienį 11 val. pamaldas laikė ir pamokslą apie pašaukimą į kunigus pasakė pontifikalinės Sv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius prel. L. Tulaba.

— Ryšiumi su lietuvių šeštadienės mokyklos mokslo metu pradžia praėjusį sekmadienį pamaldose aukojimo metu mokyklos mokiniai atnešė aukas: knyga, kryžių ir žvakę. Procesijai vadovavo D. Viskontienė.

— Šį sekmadienį parapijos šventovėje 10 v. pamaldose dalyvauja Toronto skautai; pamaldų metu gieda "Volungė"; 11 v. pamaldose organizuoti dalyvauja Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa, švenčianti sąjungos išskūrimo ir veiklos 25 m. sukaktį. Pamaldos užbaigiamos Lietuvos himnu.

— Po vasaros atostogų šį sekmadienį, 11 v., pamaldoms renkasi parapijos choras.

— Rugsėjo 24 d. Sv. Jono liet. kapinėse palaidotas a. a. Stasys Šlajus, 56 m.; rugsėjo 25 — a. a. Mykolas Vasiliauskas, 68 m. amžiaus, iš Wasagos.

— Šią savaitę (nuo pirmadienio iki ketvirtadienio popietės) vyksta lietuvių kunigų seminaras. Svarbiausieji reikalai prašoma kreiptis į kleboniją.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 11 v. r., už a. a. Oną Ališauskienę; sekmadienį 10 v. r., Toronto skautų intencija, 11 v., Toronto šaulių intencija. Šį sekmadienį pamaldose prisimenama a. a. Valentina Valaitienė.

— Susitokė: Rymantas Petrauskas su Gabija Juozapavičiute. Rugsėjo 29 d. tuokiasi Romas Kartavičius su Zubrickaite.

— Pakrikštyta: Adamas Jonas Mackevičius ir Marija Marcina Khan.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Parapijos choras repetuoja pirmadieniais 7.30 v.v.

— Šį antradienį, 8 v.v., renkasi finansų reikalų komitetas.

— Šį sekmadienį, 9.45 v.v., pamaldos su sekmadienio mokykla, po kurių Irmos Sturmenienės namuose, 1587 Liveoak Dr., Mississauga, įvyks moterų draugijos susirinkimas.

— Padėkos sekmadienį, spalio 7 d., 9.45 v.v., pamaldose pamokslą sakys svečias iš Vokietijos — Stasys Tautvaiša. Tą patį sekmadienį bus Lietuvių Diena St. Catharines, Ont. 2 v.p.p. Faith Lutheran Church, 31 Angar St., bus laikomos pamaldos evangelikams.

— Padėkos šventės — Moterų draugijos tradiciniai pietūs įvyks spalio 14 d. po 9.45 v.v. pamaldų, Lietuvių Namuose.

— "Svečio" reikalais prieš arba po pamaldų malonėkėti susisiekti su A. Langiene, o "Mūsų Sparnų" reikalais — su J. Dambaru.

Lietuvių Namų žinios

— Tradicinis LN metinis balius — koncertas įvyks spalio 13 d. Bilietai rezervuoti ir gaunami LN raštinėje bei sekmadienį popietėse.

— Antradienį vakarais LN vyksta stalo teniso treniruotės, teatro "Aitvaras" ir choro "Varpas" repetacijos bei įvairių organizacijų posėdžiai. Kas sekmadienį šokių ir dainų pratyboms susirenka tautinių šokių grupės "Atžalynas" ir "Gintaras".

— LN šachmatininkų visuotinis susirinkimas yra kviečiamas spalio 14. sekmadienį, 2 v. p. p., Vytauto Didžiojo menės balkone. Visi hariai kviečiami dalyvauti.

— LN valdybos narys Teodoras Stanulis su savo žmona Birute atšventė savo vedybinio gyvenimo dvidešimtmetį.

— Praėjusio sekmadienio popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: P. ir M. Varkala iš Anglijos Londono, p. Stankūnavičius ir S. Melnienė iš Australijos, A. ir B. Joci, J. Juknys iš Santa Monikos, Calif., S. Sakalienė iš R. I., kun. Alfonsas Petraitis iš Niujorko, Juozas Klimas iš Floridos, Antanas Knucevičius, Kristina Beaulieu iš Montrealio, E. Towers iš Albertos, p. Januškaitė ir dukra iš Windsor, Janina ir Jonas Brazauskai iš Londono, Ont., V. ir T. Joci iš Delhi, Ont.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progoms. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMKNEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtušės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Maironio mokyklą, pradėjusią mokslo metus. Sekmadienį, 10 v.v., buvo koncelebruotos Mišios, kuriose dalyvavo ir svečias kun. A. Saulaitis, SJ, mokiniai ir mokytojai.

— Ateitininkai, pradėdami savo veiklos metus, organizuoti dalyvavo 10 v. Mišiose.

— Algirdas Tamošiūnas ir Joana Nitsch, Algis Baubinas ir Barbara Trail susitokė mūsų šventovėje rugsėjo 22 d.

— Uršulė Petkūnienė, uoli treti-ninkė, atšventė savo 99 m. amžiaus sukaktį.

— Parapijos biblioteka ir knygų kioskas veikia sekmadieniais iki 1 v. p.p.

— Kun. Antanas Prakapas, OFM, ir broliukas Valentinas Raslanas, OFM, iškeliami į Brooklyno Sv. Kazimiero vienuolyną, į Toronto paskirtas kun. Liudas Januška, OFM.

— Naujo pianino pirmūmi aukėjo: parapijos choras \$100, Toronto dainos vienetas "Volungė" \$100, J. Palys \$50, V. K. Gapučiai \$25.

— Vietnamo pabėgėliams per Prisikėlimo parapijos labdaros sekciją aukėjo: A. Saulis \$250, E. Mačiulaitis \$240, N. N. \$240, L. Balys \$200, A. E. Kiškiai \$200, B. A. Petkevičiai \$200, A. Žilėnas \$170, M. Girčienė \$100, V. L. Kolyčiai \$100, O. Adomavičienė \$50, J. Palys \$50, P. Simkevičienė \$50, A. Dobis \$40, M. Senferienė \$30, L. V. Sendžikai \$25, M. Zemaitienė \$20. — Parapijai aukėjo: V. S. Vaičiūnai \$150, O. Kalinauskienė \$50, O. Adomavičienė \$25, M. Zemaitienė \$20.

— Kanados vyskupo vidaus misijoms surinkta \$439.50.

— A. a. Stasys Šlajus, 56 m., palaidotas Sv. Jono kapinėse. Broniaus Narbuto ir Elenos Narbutaitės brolis Jonas mirė Montrealyje. Lenos Macevičienės motina Ona Budinavičienė mirė Lietuvoje.

— Dail. A. Dargio paroda ir rašytojo J. Jankaus knygos "Anapus rytojaus" sutiktuvės įvyks spalio 20-21 d.d. Parodų salėje.

— Pakrikštytas Petras Jokūbas, William ir Reginos Hudsonų sūnus.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Prancevičių šeimos mirusius, užpr. V. Prancevičius, 8.30 už Mykolą Derwinį, užpr. S. Dervinienę, 9 v. už kun. Antaną Račaitį, užpr. S. Kučinskienę, 9.30 už Krasauskų šeimos mirusius, užpr. T. O. Krasauskai, 10 v. už Mariją Stukienę ir Joną Valatką, užpr. S. A. Stukiai, 10.30 už Mariją Valiulienę, užpr. L. V. Stukiai; sekmadienį 8 v. už Oną Ališauskienę, užpr. J. Ališauskas, 9 v. už Zuzaną Jurgutienę, užpr. B. M. Genčai, 10 v. už Antaną ir Aušrą Sapjonius, užpr. G. Kuchalskienę, 11.30 už Parapiją, 7 v. už Balį Saltmūrą, užpr. N. P. Preibai.

Prel. L. Tulaba, Sv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, rugsėjo 21-23 savaitgalį lankėsi Hamiltone ir Toronte — Mississauga. Sekmadienį Lietuvos Kankinių šventovėje laikė pamaldas ir pasakė pamokslą; susitiko su būsimais teologijos — filosofijos studentais, pasirūšiais vykti į Sv. Kazimiero kolegiją Romoje, ir jų tėvais. Pagėdavo daugiau kandidatų iš Toronto į kolegiją, kuriai jis vadovauja. Šalia rektoriavimo, prel. Tulaba dirba kaip Sv. Rašto specialistas. Yra išvertęs evangelijas bei Apaštalų darbus į lietuvių kalbą ir parašęs plačią komentarų. Šis veikalas, 600 psl. apimties, jau atiduotas spausdėvi. Be to, prel. L. Tulaba yra paruošęs keturis toms pamokslų, kurie tebelaukia leidimo.

PADEKA

Nuoširdus aciu visoms ponioms ir panelems, kurios įdėjo tiek darbo ir laiko, ruošdamos man nepaprastai gražų ir gausų mergvakarį š.m. gegužės 29 d.

Už tokį gražų kraitį padėkos žodžių neužtenka. Visi gražūs dalykai, kuriuos Jūs mus apdovanojote, ne tik palengvins mūsų pirmus šeimyninius žingsnius, bet ir visą gyvenimą primins mums Jūsų nuoširdumą.

Aciau labai —

Grazina Carruthers-Pacevičiūtė

DABAR YRA GERAS LAIKAS atnaujinti jūsų pūkines arba plunksnines antklodes (kaldras) ir pagalves. Tel. 787-9021 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

MIAMI BEACH, arti jūros, bendramybie-kondominiume išnuomojamas butas vieno miegamojo, saliono, virtuvės ir prausyklos su dušu nuo š.m. spalio 1 d. iki vasario 1 d. Informacija — telefonu 1-305-868-1470.

GALEČIAU savo namuose prižiūrėti vaiką. Skambinti tel. 533-5589 Toronto.

ISNUOMOJAMI kambarys ir virtuvė pirmame aukšte su baldais. Vieta automobilii. Arti High Park. Skambinti tel. 762-1569.

Pirmosios tremtyje įsteigtos VLADO PŪTVIO

ŠAULIŲ KUOPOS

25

METŲ SUKAKTIES IŠKILMINGAS

MINĖJIMAS IR POKYKLIS

PROGRAMOJE: Romo Kalantos bareljefo atidengimas, vakarienė, meninė dalis, kurią atliks "Gintaro" ansamblio dainininkės, vad. G. Paulionienės, šokiai, grojant penkių asmenų estų orkestrui.

Įėjimas — \$10 asmeniui.

Visus dalyvauti maloniai kviečia —

VI. Pūtvio šaulių kuopos valdyba

įvyks rugsėjo 29, šeštadienį, 7 v. vakaro, Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.

Prano Gailiaus, SVEČIO IŠ PRANCŪZIJOS PARYŽIAUS

meno PARODA įvyks

Toronto Lietuvių Namų Gedimino pilies menėje rugsėjo 29-30 dienomis

Maloniai kviečiame visus Toronto ir apylinkių lietuvius atsilankyti!

Parodą globoja skautininkų-y ramovė

ATIDARYMAS ir pokalbis su dailininku — rugsėjo 29, šeštadienį, 5.30 v. v. LANKYMAS — rugsėjo 29, šeštadienį 5-9 v.v.; rugsėjo 30, sekmadienį, 12-7 v.v.

LIETUVOS PREZIDENTŲ Antano Smetonos,

Aleksandro Stulginskio, dr. Kazio Griniaus

MINĖJIMAS~ KONCERTAS

š.m. rugsėjo 30, sekmadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje

Įėjimas — \$4.00, studentams ir pensininkams — \$3.00

PROGRAMOJE:

- * trumpos prezidentų apybraižos:
- * dr. J. Čuplinskienė, B. Spudienė, dr. A. Dailydė
- * aktorė E. Dauguvitytė-Kudabienė
- * "Volungė", vadovaujama muz. D. Viskontienės

Visus maloniai kviečia —

Toronto skautininkų-kių ramovė

Toronto Lietuvių Namai

maloniai kviečia mielus tautiečius iš arti ir toli atsilankyti į ŠAUNŲ

tradicinį - metinį BALIŲ

PROGRAMOJE: Toronto Lietuvių Vyrų Choras "ARAS", vadovaujamas muz. sol. Vaclovo Verikaičio. Akompanuos muz. Linda Marcinkutė. Koncerto pradžia — 7 v.v.

Silta vakarienė su vynu, paruošta Janinos Bubulienės. Gros populiarius orkestras. Veiks baras. Įėjimas: suaugusiems — \$10, studentams ir pensininkams — \$9. Bilietai rezervuoti; gaunami LN raštinėje ar per sekmadienį popietes.

LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas

KLB Toronto apylinkės valdyba

po vasaros atostogų pirmąjį posėdį turėjo rugsėjo 19 d. Anapilyje. Susipažinta su praėjusio Karavano lietuvių pavilijono apyskaita (gauta arti \$2.000 pelno). Karavano tartininkams spalio 20 d. apylinkės valdyba Lietuvių Namuose ruošia atsidėkijimo pobūvi, į kurį kviečia visus Karavane dirbusius atsilankyti. Vilniaus universiteto 400 metų įsikūrimo sukakties minėjimui apyl. valdyba yra sudariusi specialų komitetą. Minėjimas įvyks Toronto universiteto patalpose lapkričio 11, sekmadienį. Lietuvos kariuomenės minėjimo reikalu spalio 2, antradienį, 7.30 v. v., Liet. Namuose šaukiamas specialus posėdis, į kurį yra pakviesti karinių organizacijų atstovai. Kariuomenės šventės minėjimas yra numatytas sekmadienį, lapkričio 25, Liet. Namuose. Vasario 16 minėjimas bus vasario 17, sekmadienį, Anapilio salėje. Sekantis apyl. valdybos posėdis — spalio 11 d. Prisikėlimo par. patalpose.

"Paramos" kredito kooperatyvas

užbaigė š.m. rugpjūčio mėnesį su \$23,700,000 balansu.

Nepastovi ir neaiški finansinė situacija verčia ir "Paramos" palyginti pastovią palūkanų politiką keisti. Nuo š.m. spalio 1 d. "Paramoje" palūkanos bus mokamos sekantiškai:

taupomoji sąskaita (speciali)	10.50%
taupomoji sąskaita (reg.)	10 %
čekių sąskaita (depozitų)	6 %
Už mirtiginius bus imama	11 %
už asmenines paskolas	11.25%
Nuo rugsėjo 6 d.	
už terminuotus 1 metų indėlius —	10.50%
už terminuotus 3 metų indėlius —	10 %
Nuo lapkričio 1 d.	
už RRSP (pensijų planą)	10.25%
Nuo 1980 m. sausio 1 d.	
už HOSP (namų planą)	10.25%

Nežiūrint anksčiau minėtų pakeitimų, "Paramos" imamos palūkanos už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas yra daug žemesnės už Kanados bankų, o mokamos už indėlius — neblogesnės.

Taupykite skolinkis "Paramoje"!

MONTREALQUE

Po vasaros atostogų Aušros Vartų parapijoje ir seselių namuose vėl prasidėjo kultūrinis judėjimas. AV par. choras savo gražiomis giesmėmis praturtina pamaldas. Rugsėjo 16 d. prie choro prisidėjo ir mūsų solistai: Gina Capkauskienė pagiedojo "Panis Angelicus", Antanas Keblys — kitą giesmę.

Jaunimo "Gintaro" ansamblis, grįžęs iš PLJ Kongreso Londone, vėl repetuoja. Pirmoje eilėje koncertas numatytas Toronte. Į "Gintaro" mokytojų eiles įsijungė seselė Teresė, kuri paruoš "Gintarių" instrumentalistus.

Lituanistinė mokykla mokslo metus rugsėjo 15 d. pradėjo pamaldomis, kurias laikė kun. J. Aranauskas.

Pensininkų "Rūtos" klubas smarkiai ruošiasi metiniam dviejų dienų bazarui spalio 27-28 d. d. Aušros Vartų parapijos salėje. Moterys jau padarė daug gražių ir vertingų dalykų. Reikia tikėtis, kad ir vyrai neatsiliks nuo moterų. Klubas gavo iš Vyt. Oželio kelias siuntas lietuviškų knygų. Valdyba jam parašė padėkos laišką ir pasiuntė pinigine dovana.

Kultūrinėms popietėms numatyta kviešti paskaitininkus — dr. J. Rimšaitę, seselę Teresę, mons. V. Balčiūną, R. Otto ir dr. J. Mališką. Iš kaikiurių jau gautas atsakymas.

Išvyka į Kvebeko miestą ir Ste. Anne de Beaupre šventovę rugsėjo 15 d. buvo labai sėkminga. Ją organizavo DLK Mindaugo šaulių kuopa, vadovavo A. Mylė. Penkiasdešimt tautiečių autobusų aplankė Kvebeko miesto įžymybes — parlamento rūmus, mižiniškas tvirtoves, ginklų muziejų. Čia matėme ne tik pirmųjų Kvebeko kautynių ginklų, bet ir įvairias karių uniformas, žymųjų karu vadų nuotraukas. Miestas yra europinės išvaizdos, Kvebeko provincijos kultūros ir religijos židinys. Siauros ir kalvotos senamiesčio gatvės primena mūsų sostinę Vilnių.

Pakeliui į Ste. Anne de Beaupre sustojome prie milžiniško krioklio, kurio ūžesys girdėti už kelių mylių. Nedidelis Ste. Anne de Beaupre

miestelis yra pilnas turistų iš įvairių vietovių, ypač JAV. Vietinėje šventovėje yra 30 koplyčių. Tai Kvebeko provincijos religinio meno paminklas. Augstame kalne įrengti Kryžiaus keliai, kuriems aplankyti reikia gerų kojų. Kalno viršūnėje yra Sv. Gerardo šventovė. Išvyka visi labai patenkinti. A. A.

Valerija Dikaitienė savo gimtadienio progą buvo savo draugų pagerbta. Jai jaukų pobūvį organizavo seselių namuose P. Tekutienė su savo talkininkėmis. V. Dikaitienė yra veikli organizacijų narė, ypač aktyvi pensininkų klube "Rūta".

Danutė ir Bronius Staškevičiai atšventė 30 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jiems pobūvį-štaigmena organizavo dukrė Regina Plečaitienė savo namuose. Susirinkusių draugų ir giminių tarpe buvo ir Broniaus Staškevičiaus brolis iš Toronto bei jo sūnus Vytautas, svečias iš Amerikos kun. A. Petraitis, kuris palaimino ir vaišių stalą. Visų vardu su-kaktuviniškams buvo įteikta dovana — spalvotos televizijos priimtuvai.

Danutė ir Bronius Staškevičiai yra gerai žinomi montrealiečiams kaip daugelio organizacijų nariai. Jie išaugino penkis vaikus, kurių trys vyresnieji sukūrė lietuviškas šeimas ir yra įsijungę į lietuvišką veiklą. Linkime mieliems sukaktuviniškams dar daug ilgų ir laimingų metų, nes jų šeima yra viena iš nedaugelio lietuvių šeimų, kuri, atsidūrusi vingiuotuose tremties keliuose ir susirinkusi prie šventinio stalo, kalba gimtąja lietuvių kalba.

Nijolė Bagdžiūnienė

Pašventintas a.a. Barboros Jurkienės gražus velionės vyro ir sūnų statytas paminklas. Šventinimo apeigose dalyvavo sūnus Algis su šeima ir svečiais iš Otavos.

Kapinių lankymas — rugsėjo 30, sekmadienį, 3 v.p.p. Dalyvauja abi parapijos.

Kun. J. Kubilius, SJ, AV par. klebonas, dalyvavo lietuvių jėzuitų su važiavime Čikagoje, kur išbuvo vieną savaitę. P. B.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMOUNT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einaamasis s-tas	6.0 %
Taupomasis s-tas	10.0 %
Pensijų planas	9.0 %
Term. ind. 1 m.	11.0 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	13.0 %
Nekiln. turto	11.75 %
Čekių kredito	14.0 %
Investicines nuo	14.0 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolas sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTO

of the Museum of Fine Arts Bostone.

Lietuvos prezidentų minėjimas — koncertas įvyks sekmadienį, rugsėjo 30 d., 4 v.p.p., Lietuvių Namuose. Rengėjai praneša, kad dėl ligos šiame minėjime negalės dalyvauti poetas dr. H. Nagys. Jo vietoje su minėjimu žodžiu pasirodys aktorė E. Dauguvitytė-Kudabienė. Kviečiami visi tautiečiai prisiminti ir pagerbti buvusius nepriklausomos Lietuvos prezidentus.

"Gintaro" ansamblio tėvų susirinkimas šaukiamas rugsėjo 30, sekmadienį, 1 v.p.p., Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Visi tėvai kviečiami dalyvauti.

Tėvų komitetas

Pritaikomojo meno paroda. Spalio 27-28 d.d. turėsime Anapilyje Birutės Kidolienės ir Inos Nenortienės parodą. Šios dvi pritaikomojo meno specialistės yra gerai žinomos Amerikoje. B. Kidolienė siuvinėja gobeleus lietuviškų pasakų, dainų temom arba kopijuoja žymių dailininkų kūrinius. Ši